

Newsletter

Πολιτική Δικονομία

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ 2 0 1 1

www.inlaw.gr

Newsletter 10/2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πολιτική Δικονομία

3-87

NOMΟΛΟΓΙΑ

Αγωγή - Γενικά

Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών

Αριθμός απόφασης: 190

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Συνεκδίκαση περισσότερων αγωγών. Αν ο διάδικος, μολονότι διατάχθηκε η συνεκδίκαση περισσότερων αγωγών, επισπεύσει με κλήση προς νέα συζήτηση μόνο τη μία από τις συνεκδικαζόμενες αγωγές, η κλήση αυτή είναι απαράδεκτη.

- Από τη διάταξη του άρθρου 246 ΚΠολΔ συνάγεται ότι εφόσον διαταχθεί από το δικαστήριο η συνεκδίκαση περισσότερων αγωγών, εφεξής η διαδικασία εκτυλίσσεται υποχρεωτικά από κοινού (ΕφΑθ 2726/1980 ΝοΒ 28.1216) και εκδίδεται από κοινού οριστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή οι διάδικοι δεν έχουν την εξουσία να επισπεύσουν την αποδεικτική διαδικασία ή τη νέα συζήτηση μόνο ως προς μία από τις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις, διότι αυτές πρέπει να συνεκδικαστούν υποχρεωτικά (ΕφΑθ 2088/1971 Αρμ 25.1073, ΠολΠρΑθ 2224/1992 Δ 24.392 με σύμφωνη σημείωση Μπέη, ΠολΠρΑθ 4794/1989 (αδημ), ΕφΑθ 9304/1991 Δ 26.358 (ΚΠολΔικ 75 παρ. 2 για τη λειτουργία της απλής ομοδικίας), πρβλ ΑΠ 863/1973 ΝοΒ 24.172, Κ. Μπέη: ΠολΔικ κάτω από το άρθρο 246 σελ. 1080, Β. Βαθρακοκοίλης: ΚωδΠολΔικ, τόμος Β, κάτω από το άρθρο 246 αρ. 18). Αν ο διάδικος, μολονότι διατάχθηκε η συνεκδίκαση περισσότερων αγωγών, επισπεύσει με κλήση προς νέα συζήτηση μόνο τη μία από τις συνεκδικαζόμενες αγωγές, η κλήση αυτή είναι απαράδεκτη.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 246,

Δημοσίευση: INLAW 2009

Αγωγή - Διαγραφή αγωγής από τα βιβλία διεκδικήσεων

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 100

Έτος: 2003

Σύντομη Περίληψη:

- Διαγραφή ανακοπής και τριτανακοπής από τα βιβλία διεκδικήσεων. Έλλειψη νόμιμης βάσης. Λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων που ο νόμος δεν επιτρέπει. Αποδοχή κατά παραβίαση νόμου ότι υπάρχει ή όχι δεδικασμένο. Επιδίκαση περισσότερων απ' όσων ζητήθηκαν. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Μέσω της διατάξεως του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ που ορίζει ότι αναίρεση επιτρέπεται, «αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης» ελέγχονται οι παραβιάσεις κανόνων ουσιαστικού και όχι δικονομικού δικαίου. Τέτοιος κανόνας δικονομικού δικαίου είναι ο περιεχόμενος στο άρθρο 220 παρ. 2 ΚΠολΔ που ορίζει ότι «αν οι αγωγές και ανακοπές που εγγράφηκαν στα βιβλία διεκδικήσεων είναι φανερά αβάσιμες, διατάσσεται η διαγραφή τους, κατά τη διαδικασία των αρθρ. 740 επ. Στη συζήτηση κλητεύεται υποχρεωτικά αυτός που έχει καταθέσει την αγωγή ή ανακοπή που πρέπει να διαγραφεί. Μετά την παρέλευση δεκαετίας από την κατάθεση, η διαγραφή μπορεί να διαταχθεί και χωρίς κλήτευση, αν κατά την κρίση του δικαστηρίου αυτή είναι δύσκολη». Ο όρος «φανερά αβάσιμη» αγωγή αναφέρεται σε αγωγή που χαρακτηρίζεται ως αβάσιμη χωρίς τη διεξαγωγή αποδεικτικής διαδικασίας. Στον όρο

αυτόν εμπίπτει η απαράδεκτη αγωγή, η νόμω αβάσιμη αγωγή ή και η ουσία αβάσιμη αγωγή, για την οποία το δικαστήριο σχηματίζει πεποίθηση μόνο από την εκτίμηση του δικογράφου της χωρίς να έχει υποχρέωση να διατάξει αποδείξεις. Συνεπώς σφάλμα του δικαστηρίου ότι η διαγραφτέα αγωγή δεν είναι προφανώς αβάσιμη δεν ελέγχεται μέσω τον προβλεπόμενου από το άρθρο 559 αρθ. 559 αρ. 19 ΚΠολΔ αναιρετικού λόγου, ο οποίος προϋποθέτει ότι το δικαστήριο εισήλθε στην ουσία της υποθέσεως και διατύπωσε αποδεικτικό πόρισμα.

- Για να είναι ορισμένος ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559 αρ. 11 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως που ιδρύεται «αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει ή παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν ή δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν» πρέπει, επί παραπόνου για λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων μη επιτρεπομένων, να προσδιορίζονται οι αποδείξεις, ο ισχυρισμός για την απόδειξη του οποίου λήφθηκαν υπόψη και ο λόγος για τον οποίο δεν έπρεπε να ληφθούν υπόψη και να αναφέρεται ότι ο περί απαραδέκτου ισχυρισμός προβλήθηκε στο δικαστήριο κατά τρόπο νόμιμο και ορισμένο.

- Για να είναι ορισμένος ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559 αρ. 16 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως που ιδρύεται «αν το δικαστήριο κατά παράβαση του νόμου δέχθηκε ότι υπάρχει ή ότι δεν υπάρχει δεδικασμένο.» πρέπει να αναφέρεται στο αναιρετήριο με σαφήνεια το αντικείμενο της προηγηθείσας δίκης, τα ζητήματα που κρίθηκαν σ'αυτή με δύναμη δεδικασμένου, αναφορικά με το αντικείμενο της ενεστώσας δίκης, και οι παραδοχές του Εφετείου . Επί πλέον πρέπει ν' αναφέρεται, ότι η περί δεδικασμένου ένσταση είχε νομίμως προταθεί στο Εφετείο.

- Κατά το άρθρο 559 αρ. 9 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται «αν το δικαστήριο επιδίκασε κάτι που δεν ζητήθηκε ή επιδίκασε περισσότερα από όσα ζητήθηκαν ή άφησε αίτηση αδίκαστη». Ως αίτηση, κατά το άνω άρθρο, νοείται αυτή που αποτελεί κεφάλαιο δίκης, δηλαδή αίτημα ή βάση αγωγής, ανταγωγής, κύριας ή αυτοτελούς πρόσθετης παρεμβάσεως, ενδίκου μέσου, αντεφέσεως, ανακοπής, τριτανακοπής.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 220, 559 αριθ. 11, 559 αριθ. 16, 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2003

Αίτηση αναίρεσης - Αοριστία λόγων αναίρεσης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 929

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ορισμένο λόγων αναίρεσης. Παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Έλλειψη νόμιμης βάσης. Παραμόρφωση περιεχομένου εγγράφου.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 118 αρ. 4, 566 παρ. 1, 577 παρ. 3 και 578 ΚΠολΔ συνάγεται ότι στον λόγο αναιρέσεως πρέπει να εκτίθεται κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί αν και σε ποιο από τους περιοριστικώς αναφερομένους στο άρθρο 559 ΚΠολΔ λόγους εμπίπτει η προβαλλόμενη αιτίαση.

- Κατά μεν το άρθρο 559 παρ.1 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται είτε για παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, δηλαδή κανόνα που ρυθμίζει τις βιοτικές σχέσεις, την κτήση των δικαιωμάτων και την γένεση των υποχρεώσεων και επιβάλλει κυρώσεις, είτε για εφαρμογή κανόνα δικαίου που δεν ισχύει για οποιοδήποτε λόγο, κατά δε το άρθρο 559 αριθ. 1 εδ. α αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο σχετικός λόγος αναιρέσεως είναι δυνατό να έχει ως περιεχόμενο α)

την αιτίαση ότι η αγωγή, επί της οποίας έκρινε σε πρώτο ή σε δεύτερο βαθμό το δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη τελεσίδικη απόφαση, απορρίφθηκε ως μη νόμιμη, ενώ συνέβαινε το αντίθετο σύμφωνα με το συγκεκριμένο κανόνα του ουσιαστικού δικαίου, αλλά και β) την αιτίαση ότι παραβιάστηκε ορισμένος κανόνας του ουσιαστικού δικαίου με αποτέλεσμα η ένδικη αγωγή να γίνει δεκτή και ως κατ' ουσίαν βάσιμη ή να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, για να είναι ορισμένος ο λόγος αναιρέσεως και, συνεπώς, να είναι εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος, πρέπει να αναφέρονται με πληρότητα στην πρώτη περίπτωση η ιστορική βάση της αγωγής που απορρίφθηκε ως νόμω αβάσιμη και στη δεύτερη περίπτωση οι επί της ουσίας κρίσιμες παραδοχές του δικάσαντος δικαστηρίου, με βάση τις οποίες εκείνο κατέληξε στην αποδοχή ή απόρριψη της αγωγής ως κατ' ουσίαν βάσιμης ή αβάσιμης (ΟΛΑ.Π 28/1998).

- Ως προς τον εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, που ιδρύεται όταν η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αντιφατικές ή ανεπαρκείς αιτιολογίες σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, για να είναι ορισμένος και κατά συνέπεια παραδεκτός ο λόγος αυτός, πρέπει, εκτός της παραθέσεως των παραδοχών του δικαστηρίου της ουσίας, να προσδιορίζεται σε τι συνίσταται η αποδιδόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια της ελλείψεως νόμιμης βάσεως (ΑΠ 57/1990, ΑΠ 32/1996, ΟΛΑΠ 1300/2007, ΑΠ 587/2007). Διαφορετικά ο λόγος της αναιρέσεως, κατά τις ανωτέρω περιπτώσεις, είναι αόριστος, η αοριστία δε αυτή δεν δύναται να συμπληρωθεί με παραπομπή στο δικόγραφο της αγωγής ή της εφέσεως ή στις προτάσεις του αναιρεσείοντος. (ΑΠ 48/997).

- Από τις διατάξεις των άρθρων 566 παρ. 1, 118 περ. 4 και 559 αριθ. 20 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι, για να είναι ορισμένος ο λόγος αναιρέσεως κατά τον οποίο το εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο αποδεικτικού εγγράφου, πρέπει να εκτίθεται στο αναιρετήριο, εκτός άλλων, το ακριβές περιεχόμενο του εγγράφου και εκείνο το οποίο εξέλαβε ως περιεχόμενό του το εφετείο ώστε να κριθεί αν το δικαστήριο της ουσίας εσφαλμένως ανέγνωσε το έγγραφο αυτό και συνεπεία της εσφαλμένης αναγνώσεώς του δέχθηκε, ως περιεχόμενο του εγγράφου, διαφορετικό από εκείνο που περιέχει.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 118, 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 19, 559 αριθ. 20, 577, 578,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 766

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση στον Άρειο Πάγο.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 498 παρ. 1, 568 παρ. 1,4 και 576 παρ. 1, 2, 4, ΚΠολΔ προκύπτει, ότι, αν κατά τη συζήτηση της αναιρέσεως δεν εμφανισθεί κάποιος διάδικος το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει, αν επισπεύδει αυτός τη συζήτηση ή, όταν την επισπεύδει άλλος, αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, σε αποφαστική δε περίπτωση να κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς όλους τους διαδίκους.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 498, 568, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 466

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση αίτησης αναίρεσης.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 97 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι : Στα πολιτικά δικαστήρια, και μάλιστα στον Άρειο Πάγο, οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί δε να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκες παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από την χορήγηση της και εκείνος που παρίσταται με δικηγόρο, του οποίου η πληρεξουσιότητα έπαυσε να ισχύει, θεωρείται σαν να μην έχει εμφανισθεί στη συζήτηση της υποθέσεως. Από τον συνδυασμό, εξάλλου, των προαναφερομένων διατάξεων και των διατάξεων των άρθρων 104 και 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ συνάγεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αναιρεσιόντος, που επισπεύδει την συζήτηση, εμφανίζεται στο ακροατήριο κατά την συζήτηση της υποθέσεως, αλλά δεν αποδεικνύει την ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας, που αυτεπαγγέλτως εξετάζει το δικαστήριο, ο αναιρεσιών θεωρείται μη παριστάμενος και κηρύσσεται άκυρη και η κλήση με βάση την οποία εμφανίζεται ως επιμελούμενος την συζήτηση, με αποτέλεσμα να μη χωρεί εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 576 παρ. 1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, και να κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση, εκτός αν αυτός (αναιρεσιών) έχει κλητευθεί νομίμως και εμπροθέσμως από τον παριστάμενο αναιρεσίβλητο, οπότε πλέον η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 97, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 467

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 97 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι: Στα πολιτικά δικαστήρια, και μάλιστα στον Άρειο Πάγο, οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί δε να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκες παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από την χορήγηση της και εκείνος που παρίσταται με δικηγόρο, του οποίου η πληρεξουσιότητα έπαυσε να ισχύει, θεωρείται σαν να μην έχει εμφανισθεί στη συζήτηση της υποθέσεως. Από τον συνδυασμό, εξάλλου, των προαναφερομένων διατάξεων και των διατάξεων των άρθρων 104 και 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ συνάγεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αναιρεσιόντος, που επισπεύδει την συζήτηση, εμφανίζεται στο ακροατήριο κατά την συζήτηση της υποθέσεως, αλλά δεν αποδεικνύει την ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας, που αυτεπαγγέλτως εξετάζει το δικαστήριο, ο αναιρεσιών

θεωρείται μη παριστάμενος και κηρύσσεται άκυρη και η κλήση με βάση την οποία εμφανίζεται ως επιμελούμενος την συζήτηση, με αποτέλεσμα να μη χωρεί εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 576 παρ. 1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, και να κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση, εκτός αν αυτός (αναιρεσείων) έχει κλητευθεί νομίμως και εμπροθέσμως από τον παριστάμενο αναιρεσίβλητο, οπότε πλέον η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Στην περίπτωση όμως που δεν παρίσταται ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από πληρεξούσιο δικηγόρο και ο αναιρεσίβλητος, η συζήτηση της αιτήσεως αναιρέσεως ματαιώνεται, κατά την διάταξη του άρθρου 260 παρ. 1 ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται, κατά το άρθρο 573 παρ. 1 ΚΠολΔ, και στην αναιρετική δίκη, ενώ είναι πλέον αδιάφορο ποιος διάδικος επέσπευσε την συζήτηση, αφού δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή οι ρυθμίσεις του άρθρου 576 ΚΠολΔ, επειδή προϋποθέτουν τη νόμιμη παράσταση και συμμετοχή στην αναιρετική δίκη, έστω και ενός μόνο διαδίκου.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 97, 104, 260, 573, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 468

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτο συζήτησης αίτησης αναίρεσης.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 97 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι: Στα πολιτικά δικαστήρια, και μάλιστα στον Άρειο Πάγο, οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί δε να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκες παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από την χορήγηση της και εκείνος που παρίσταται με δικηγόρο, του οποίου η πληρεξουσιότητα έπαυσε να ισχύει, θεωρείται σαν να μην έχει εμφανισθεί στη συζήτηση της υποθέσεως. Από τον συνδυασμό, εξάλλου, των προαναφερομένων διατάξεων και των διατάξεων των άρθρων 104 και 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ συνάγεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αναιρεσειόντος, που επισπεύδει την συζήτηση, εμφανίζεται στο ακροατήριο κατά την συζήτηση της υποθέσεως, αλλά δεν αποδεικνύει την ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας, που αυτεπαγγέλτως εξετάζει το δικαστήριο, ο αναιρεσειών θεωρείται μη παριστάμενος και κηρύσσεται άκυρη και η κλήση με βάση την οποία εμφανίζεται ως επιμελούμενος την συζήτηση, με αποτέλεσμα να μη χωρεί εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 576 παρ. 1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, και να κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση, εκτός αν αυτός (αναιρεσείων) έχει κλητευθεί νομίμως και εμπροθέσμως από τον παριστάμενο αναιρεσίβλητο, οπότε πλέον η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι.

Διατάξεις:

ΚΠΔ: 94, 96, 97, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 649

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Παράσταση στον Άρειο Πάγο με πληρεξούσιο δικηγόρο. Απαράδεκτη συζήτηση.
- Από τις διατάξεις των άρθρ. 108, 110 παρ. 2, 498 παρ. 1, 568 παρ. 1,2 και 4, 576 παρ. 1-3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν κατά τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης δεν εμφανισθεί και δεν μετάσχει με τον προσήκοντα τρόπο σ' αυτή κάποιος διάδικος, το δικαστήριο ερευνά αυτεπαγγέλτως ποιος από τους διαδίκους επέσπευσε τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης και αν μεν τη συζήτησή της επέσπευσε εγκύρως ο απολειπόμενος διάδικος κλητεύοντας νόμιμα και εμπρόθεσμα τους λοιπούς ή κλητεύθηκε ο ίδιος νόμιμα και εμπρόθεσμα από τον επισπεύδοντα τη συζήτηση άλλο διάδικο, η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, διαφορετικά, αν δηλαδή δεν προκύπτει έγκυρη επίσπευση της συζήτησής της ή δεν μπορεί να διαπιστωθεί ποιος διάδικος επέσπευσε τη συζήτησή της, αυτή κηρύσσεται अपαράδεκτη ως προς όλους τους διαδίκους και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήση (ΑΠ 407/2004, ΑΠ 1061/2010).
- Κατά τις διατάξεις του άρθρ. 226 παρ. 4 εδ.β'και γ' ΚΠολΔ, που έχουν γενική εφαρμογή και κατά το άρθρ. 575 παρ. 1 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στην ανααιρετική διαδικασία, αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίσθηκε, κατά την οποία δεν χρειάζεται νέα κλήση του διαδίκου προς εμφάνιση και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Ωστόσο κατά την έννοια των τελευταίων αυτών διατάξεων, η αναβολή της υπόθεσης και η αναγραφή της στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή και επομένως δεν χρειάζεται νέα κλήση του απολειπόμενου κατ' αυτή διαδίκου, εφόσον αυτός είτε είχε επισπεύσει ο ίδιος τη συζήτηση της υπόθεσης κατά την αρχική δικάσιμο είτε είχε νόμιμα κλητευθεί να παραστεί κατά την αρχική δικάσιμο είτε είχε σε κάθε περίπτωση νόμιμα παραστεί κατ' αυτή, οπότε με τη νόμιμη παράστασή του χωρίς εναντίωσή του καλύφθηκε η τυχόν ακυρότητα της κλήτευσής του για την αρχική δικάσιμο. Διαφορετικά η αναβολή της υπόθεσης και η αναγραφή της στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο, δεν ισχύει ως κλήτευση του απολειπόμενου κατ' αυτή διαδίκου (ΑΠ 136/1999, ΑΠ 12/2011). Σύμφωνα τέλος με τις διατάξεις των άρθρ. 94 παρ. 1 και 96 παρ. 1 ΚΠολΔ, οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται στα πολιτικά δικαστήρια με πληρεξούσιο δικηγόρο, στον οποίο η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση του εκπροσωπούμενου απ' αυτόν διαδίκου που καταχωρίζεται στα πρακτικά του δικαστηρίου ή στην τυχόν έκθεση του εισηγητή ή εντεταλμένου για τις αποδείξεις δικαστή, η έλλειψη δε της αναγκαίας πληρεξουσιότητας εξετάζεται κατά το άρθρ. 104 ΚΠολΔ αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης, με συνέπεια να θεωρείται δικονομικά απών ο διάδικος που εκπροσωπήθηκε στον Άρειο Πάγο από δικηγόρο στερούμενο της αναγκαίας πληρεξουσιότητας, αφού αυτός θεωρείται ως μη νομίμως παριστάμενος (ΑΠ 1620/2000).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 108, 110, 226, 498, 568, 575, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΝοΒ 2011, σελίδα 1575, σχολιασμός Μαρία Κουκουζέλη

Αίτηση αναίρεσης - Απάρáδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 943

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτο συζήτησης αίτησης αναίρεσης.
- Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρ. 94 παρ. 1, 96 παρ. 1, 104 και 576 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι στην περίπτωση κατά την οποία ο φερόμενος έως την συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου ως πληρεξούσιος δικηγόρος του διαδίκου που φέρεται ότι επισπεύδει την συζήτηση, δεν εμφανισθεί στο ακροατήριο για την συζήτηση της υπόθεσης και δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας η οποία απαιτείται κατά την συζήτηση και την ύπαρξη της οποίας αυτεπάγγελα πλέον κατά την συζήτηση αυτή οφείλει να εξετάσει το δικαστήριο, ο διάδικος αυτός θεωρείται δικονομικά απών και κηρύσσονται άκυρες οι προπαρασκευαστικές πράξεις και κλήσεις, με βάση τις οποίες φέρεται ότι επισπεύδει την συζήτηση, με αποτέλεσμα να μην χωρεί εφαρμογή της διάταξης του άρ. 576 παρ.1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, καθόσον διαφορετικά θα καταστρατηγείτο η διάταξη του άρ. 104 ΚΠολΔ, κατά την οποία μόνο για τις προπαρασκευαστικές πράξεις θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα στο ακροατήριο κατά την συζήτηση της υπόθεσης (ΟλαΠ 13/2007).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 944

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση αίτησης αναίρεσης.
- Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρ. 94 παρ. 1, 96 παρ. 1, 104 και 576 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι στην περίπτωση κατά την οποία ο φερόμενος έως την συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου ως πληρεξούσιος δικηγόρος του διαδίκου που φέρεται ότι επισπεύδει την συζήτηση, δεν εμφανισθεί στο ακροατήριο για την συζήτηση της υπόθεσης και δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας, η οποία απαιτείται κατά την συζήτηση και την ύπαρξη της οποίας αυτεπάγγελα πλέον κατά την συζήτηση αυτή οφείλει να εξετάσει το δικαστήριο, ο διάδικος αυτός θεωρείται δικονομικά απών και κηρύσσονται άκυρες οι προπαρασκευαστικές πράξεις και κλήσεις, με βάση τις οποίες φέρεται ότι επισπεύδει την συζήτηση, με αποτέλεσμα να μην χωρεί εφαρμογή της διάταξης του άρ. 576 παρ.1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, καθόσον διαφορετικά θα καταστρατηγείτο η διάταξη του άρ. 104 ΚΠολΔ, κατά την οποία μόνο για τις προπαρασκευαστικές πράξεις θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα στο ακροατήριο κατά την συζήτηση της υπόθεσης (ΟλαΠ 13/2007).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 945

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση αίτησης αναίρεσης.
- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 568 παρ. 4 και 516 παρ. 1, 2 και 3 του ΚΠολΔ, καθώς και των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 104 του ίδιου κώδικα προκύπτει, ότι αν απολείπεται ο αναιρεσείων που επισπεύδει τη συζήτηση ο Άρειος Πάγος οφείλει να ερευνήσει αν αυτός είχε χορηγήσει πληρεξουσιότητα στο δικηγόρο που υπογράφει ως πληρεξούσιος του την αίτηση αναίρεσεως και την κλήση προς συζήτηση της υποθέσεως και αν δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη πληρεξουσιότητας που υπέγραψε την κλήση προς συζήτηση της υποθέσεως ως πληρεξούσιος του απολειπόμενου αναιρεσειόντος κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση της υποθέσεως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 516, 568,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 620

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης.
- Κατά την έννοια του άρθρου 576 ΚΠολΔ, εάν, κατά τη συζήτηση της αναίρεσης δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος κάποιος από τους διαδίκους, ο Άρειος Πάγος ερευνά, αυτεπαγγέλτως, αν ο απολιπόμενος διάδικος επέσπευσε εγκύρως τη συζήτηση, οπότε συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, ή αν τη συζήτηση επέσπευσε ο αντίδικος του απολιπόμενου διαδίκου, οπότε εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση, αν δε στη δίκη μετέχουν περισσότεροι διάδικοι και δεν κλητεύθηκε κάποιος από αυτούς, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη για όλους εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 226 παρ.4 εδ. β' και γ' του ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στην αναιρετική δίκη κατ' άρθρο 575 εδ. β' ιδίου κώδικα, όπως τα άρθρα αυτά αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 5 και 17 παρ. 4 αντίστοιχα του Ν. 2915/2001, αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας είναι υποχρεωμένος αμέσως μετά το τέλος συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων, που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή. Προϋπόθεση όμως της εγκυρότητας της κλήτευσης αυτής συνεπεία της αναβολής της υπόθεσης και της εγγραφής αυτής στο πινάκιο, είναι ότι ο απολειπόμενος κατά της, μετ' αναβολή δικάσιμο διάδικος, είτε είχε επισπεύσει εγκύρως τη συζήτηση ή είχε νομίμως και εμπροθέσμως κλητευθεί να παραστεί για τη δικάσιμο κατά την οποία αναβλήθηκε η υπόθεση, είτε είχε παραστεί νομίμως κατά την πρώτη αυτή δικάσιμο και επομένως με τη νόμιμη παράσταση και μη εναντίωσή του, καλύφθηκε η ακυρότητα της κλήτευσης του κατά την αρχική δικάσιμο. Αντιθέτως, αν κατά την αρχική δικάσιμο ο απολειπόμενος, κατά την, μετ' αναβολή συζήτηση διάδικος, δεν επέσπευσε τη συζήτηση ή δεν είχε κλητευθεί νομίμως να παραστεί, κατά δε την αρχική αυτή δικάσιμο δεν παραστάθηκε νομίμως, η αναβολή της υπόθεσης από το πινάκιο και η εγγραφή αυτής για τη νέα, μετ' αναβολή δικάσιμο δεν ισχύει ως κλήτευσή του για τη νέα δικάσιμο, αφού η μη νομιμότητα ή η έλλειψη

της επίσπευσης ή της κλήτευσης του για την αρχική δικάσιμο, δεν καλύφθηκε, λόγω της μη νόμιμης παράστασής του κατ' αυτή. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 20 του Συντάγματος, 94 παρ.1 και 2 και 96 παρ. 1 ΚΠολ.Δ και 39 του "Κώδικος περί δικηγόρων" προκύπτει ότι οι διάδικοι ενώπιον του Αρείου Πάγου παρίστανται με δικηγόρο, ο διορισμός του οποίου γίνεται ή με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο ή με σχετική δήλωση στα πρακτικά, αν ο ίδιος ο διάδικος παρίσταται.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 226, 575, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 643

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτο συζήτησης της αίτησης αναίρεσης.
- Κατά το άρθρο 94 παρ. 1 του ΚΠολΔ, στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Κατά το άρθρο 96 παρ.1 του ίδιου Κώδικα, η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και στο πληρεξούσιο πρέπει να αναγράφονται τα ονόματα των πληρεξουσίων. Κατά το άρθρο 104 ΚΠολΔ, για τις προπαρασκευαστικές πράξεις και τις κλήσεις έως τη συζήτηση στο ακροατήριο θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα, ενώ για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν αυτή δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας καθώς και την υπέρβαση της. Περαιτέρω, στο άρθρο 576 παρ.1 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος στη συζήτηση με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, ενώ στην παρ.3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι αν μετέχουν περισσότεροι στη δίκη για την αναίρεση και δεν κλητεύθηκε κάποιος από αυτούς, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη για όλους. Από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων και την καθιερούμενη από την τελευταία απ' αυτές αρχή ότι για τη συζήτηση της υπόθεσης στον Άρειο Πάγο πρέπει να έχουν κλητευθεί από εκείνον που επισπεύδει τη συζήτηση όλοι οι διάδικοι, συνάγεται ότι: α) στην περίπτωση που η επίσπευση της συζήτησης είχε γίνει από τον απολειπόμενο διάδικο, αυτή δεν είναι έγκυρη ως προς αυτόν (απολειπόμενο), εάν κατά τη γενόμενη αυτεπαγγέλτως προς τούτο από το δικαστήριο έρευνα διαπιστώνεται έλλειψη πληρεξουσιότητας ως προς εκείνον (απολειπόμενο) προς το δικηγόρο, που για λογαριασμό του επέσπευσε τη συζήτηση, β) στην περίπτωση που ο πληρεξούσιος του αναιρεσειόντος που επισπεύδει τη συζήτηση εμφανίζεται στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, αλλά δεν αποδεικνύει την ύπαρξη ρητής πληρεξουσιότητας, την οποία πλέον αυτεπαγγέλτως εξετάζει το δικαστήριο, ο αναιρεσειών θεωρείται ότι δεν παρίσταται και κηρύσσεται άκυρη η κλήση, με βάση την οποία αυτός εμφανίζεται ότι επισπεύδει με περαιτέρω αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εφαρμογή της παραπάνω αναφερόμενης διάταξης του άρθρου 576 παρ. 1 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι και γ) εφόσον οι αναιρεσειόντες είναι περισσότεροι και ο δικηγόρος που επισπεύδει τη

συζήτηση και εμφανίζεται γ' αυτούς δεν έχει την πληρεξουσιότητα μερικών ή και ενός έστω από τους αναιρεσιόντες που επέσπευσαν τη συζήτηση, είτε αυτοί παρίστανται είτε δεν παρίστανται κατ' αυτήν, αυτή κηρύσσεται απαράδεκτη, ως προς όλους, αν οι αναιρεσιόντες αυτοί δεν έχουν κλητευθεί από τον αντίδικο τους ή από τους επισπεύδοντες τη συζήτησης τυχόν έστω και απλούς ομοδίκους τους. (ΟΛΑΠ 26/2008, 39/2005, 9/2003).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 516

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Αίτηση αναίρεσης. Απαράδεκτο συζήτησης.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 104 ΚΠολΔ προκύπτει ότι α) στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, β) η πληρεξουσιότητα παρέχεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση και γ) για τις προπαρασκευαστικές πράξεις και κλήσεις έως την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα, ενώ για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν αυτή δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως, το δε δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβαση της (ΑΠ 739/2007).

- Κατά το άρθρο 576 παρ. 1, 2 ΚΠολΔ, αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση, δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί, αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο, που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση ως να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Αν ο αντίδικος εκείνου, που επέσπευσε τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί, αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτή με τον τρόπο, που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση. Στην αντίθετη περίπτωση προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί. Από τις ανωτέρω διατάξεις σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 568 παρ. 4 ΚΠολΔ, κατά την οποία ο επισπεύδων τη συζήτηση διάδικος επιδίδει την κλήση στους άλλους διαδίκους, σαφώς προκύπτει ότι επί ερημοδικίας στην αναιρετική δίκη ερευνάται αν ο απών διάδικος επισπεύδει τη συζήτηση ή αν κλητεύθηκε από τον επισπεύδοντα αυτή και επί μη κλητεύσεως του αντιδίκου εκείνου που επισπεύδει τη συζήτηση κηρύσσεται αυτή απαράδεκτη (ΟΛΑΠ 23/1996, ΑΠ 644/2008).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 547

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση αίτησης αναίρεσης. Αναβολή συζήτησης.
- Από τις διατάξεις των άρθρ. 108, 110 παρ. 2, 498 παρ. 1, 568 παρ. 1, 2 και 4, 576 παρ. 1-3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν κατά τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης δεν εμφανισθεί και δεν μετάσχει με τον προσήκοντα τρόπο σ' αυτή κάποιος διάδικος, το δικαστήριο ερευνά αυτεπαγγέλτως ποιος από τους διαδίκους επέσπευσε τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης και αν μεν τη συζήτησή της επέσπευσε εγκύρως ο απολειπόμενος διάδικος κλητεύοντας νόμιμα και εμπρόθεσμα τους λοιπούς ή κλητεύθηκε ο ίδιος νόμιμα και εμπρόθεσμα από τον επισπεύδοντα τη συζήτηση άλλο διάδικο, η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, διαφορετικά, αν δηλαδή δεν προκύπτει έγκυρη επίσπευση της συζήτησής της ή δεν μπορεί να διαπιστωθεί ποιος διάδικος επέσπευσε τη συζήτησή της, αυτή κηρύσσεται απαράδεκτη ως προς όλους τους διαδίκους και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήση (ΑΠ 407/2004, ΑΠ 1061/2010).
- Κατά τις διατάξεις του άρθρ. 226 παρ. 4 εδ. β' και γ' ΚΠολΔ, που έχουν γενική εφαρμογή, αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίσθηκε, κατά την οποία δεν χρειάζεται νέα κλήση του διαδίκου προς εμφάνιση και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Ωστόσο κατά την έννοια των τελευταίων αυτών διατάξεων, η αναβολή της υπόθεσης και η αναγραφή της στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή και επομένως δεν χρειάζεται νέα κλήση του απολειπόμενου κατ' αυτή διαδίκου, εφόσον αυτός είτε είχε επισπεύσει ο ίδιος τη συζήτηση της υπόθεσης κατά την αρχική δικάσιμο είτε είχε νόμιμα κλητευθεί να παραστεί κατά την αρχική δικάσιμο είτε είχε σε κάθε περίπτωση νόμιμα παραστεί κατ' αυτή, οπότε με τη νόμιμη παράστασή του χωρίς εναντίωσή του καλύφθηκε η τυχόν ακυρότητα της κλήτευσής του για την αρχική δικάσιμο. Διαφορετικά η αναβολή της υπόθεσης και η αναγραφή της στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο, δεν ισχύει ως κλήτευση του απολειπόμενου κατ' αυτή διαδίκου (ΑΠ 136/1999, ΑΠ 12/2011).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 226, 108, 110, 498, 568, 576

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 198

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ερνημοδικία διαδίκου. Απαράδεκτη συζήτηση.
- Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 576 παρ.1 και 2 ΚΠολΔ, εάν κατά την προσδιορισμένη δικάσιμο της υπόθεσης κάποιος από τους διαδίκους δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί, αλλά δεν λάβει μέρος στη συζήτηση με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος ερευνά ποιος επισπεύδει τη συζήτηση. Εάν τη συζήτηση επισπεύδει αυτός που δεν εμφανίσθηκε ή που δεν έλαβε μέρος κατά τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν και αυτός παρών. Εάν, όμως, δεν προκύπτει ότι επισπεύδει αυτός τη συζήτηση, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν ο μη εμφανισθείς κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Εάν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 222

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτηση αίτησης αναίρεσης.
- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 576 παρ. 1, 2 και 3, 568 παρ. 1 και 4 και 498 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, αν κατά τη συζήτηση της αναιρέσεως δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος, το δικαστήριο οφείλει να εξετάσει αν επισπεύδει αυτός τη συζήτηση ή, όταν την επισπεύδει άλλος, αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, σε αποφαιτική δε περίπτωση να κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς όλους τους διαδίκους.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Απαράδεκτο συζήτησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 34

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Απαράδεκτη συζήτησης της αίτησης αναίρεσης. Αναβολή συζήτησης. Έλλειψη πληρεξουσιότητας.

- Κατά το άρθρο 575 εδάφ. α' ΚΠολΔ, με αίτηση του εισαγγελέα, του εισηγητή ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υποθέσεως μία μόνο φορά σε μεταγενέστερη δικάσιμο, που ορίζεται αμέσως με επισημείωση στο πινάκιο. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 226 παρ. 4 εδαφ. β' και γ' ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στην αναιρετική δίκη, κατ' άρθρο 575 εδαφ. β' του ίδιου Κώδικα, αν η συζήτηση αναβληθεί ο γραμματέας οφείλει αμέσως, μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διάταξης, η αναβολή της υπόθεσης και η εγγραφή αυτής στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή και επομένως δεν χρειάζεται νέα κλήτευση του διαδίκου. Προϋπόθεση, όμως, της εγκυρότητας της κλήτευσης αυτής, συνεπεία της αναβολής της υπόθεσης και της εγγραφής αυτής στο πινάκιο είναι ότι ο απολειπόμενος, κατά τη μετ' αναβολή δικάσιμο, διάδικος είχε επισπεύσει εγκύρως τη συζήτηση ή είχε νομίμως και εμπροθέσμως κλητευθεί να παραστεί κατά τη δικάσιμο κατά την οποία αναβλήθηκε η υπόθεση, είτε είχε παραστεί νομίμως κατά την πρώτη αυτή δικάσιμο και επομένως με τη νόμιμη παράσταση και μη εναντίωσή του καλύφθηκε η ακυρότητα της κλήτευσής του κατά τη αρχική δικάσιμο. Διαφορετικά απαιτείται κλήτευσή του στην μετ' αναβολή δικάσιμο.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 104 ΚΠολΔ προκύπτει 1) ότι στα πολιτικά δικαστήρια και μάλιστα στον Άρειο Πάγο οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, 2) ότι η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την

παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων, 3) ότι για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν αυτή δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως, το δε δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβαση της, 4) ότι εκείνος που παρίσταται στο ακροατήριο με δικηγόρο, στον οποίο όμως δεν αποδεικνύεται ότι έχει δοθεί νόμιμα ρητή σχετική πληρεξουσιότητα, θεωρείται ως μη παριστάμενος.

- Κατά το άρθρο 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ, "αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι" (παρ. 1). "Αν ο αντίδικος εκείνου που επέσπευσε τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή αν εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση ..." (παρ. 2).

Διατάξεις:

ΚΠΔ: 94, 96, 104, 226, 575, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1404

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Παραβίαση κανόνων ουσιαστικού δικαίου. Ερμηνευτικοί κανόνες δικαιοπραξιών. Παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Παρά το νόμο κήρυξη ή μη ακυρότητας, έκπτωσης από δικαίωμα ή απαράδεκτο.

- Η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου που προβλέπεται ως λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ, είναι δυνατό να έχει ως περιεχόμενο την αιτίαση ότι παραβιάστηκε ορισμένος κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, με αποτέλεσμα η αγωγή ή η ένσταση να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί κατ' ουσίαν. Για να είναι όμως ορισμένος ο αναιρετικός αυτός λόγος και ως εκ τούτου να καθίσταται εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος, πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια ο κανόνας του ουσιαστικού δικαίου που φέρεται ότι παραβιάστηκε, οι σχετικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας και το ερμηνευτικό ή υπαγωγικό σφάλμα αυτού. Είναι αυτονόητο ότι τα στοιχεία αυτά πρέπει να εξειδικεύονται σε σχέση με καθένα από τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που φέρονται ότι παραβιάστηκαν, όταν αυτοί είναι περισσότεροι από ένας.

- Οι γενικοί ερμηνευτικοί κανόνες των άρθρων 173 και 200 ΑΚ εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση που υφίσταται κενό στη σύμβαση και γενικά στη δικαιοπραξία ή γεννιέται αμφιβολία για την έννοια των δηλώσεων βούλησης. Παραβιάζονται δε οι διατάξεις των άρθρων αυτών στην περίπτωση που το δικαστήριο της ουσίας, παρά τη διαπίστωση, έστω και έμμεση, κενού ή αμφιβολίας για την έννοια της δικαιοπραξίας, είτε παραλείπει να προσφύγει σ' αυτές για να διαπιστώσει την αληθινή βούληση των δικαιοπρακτησάντων, ή δεν παραθέτει στην απόφαση του τα πραγματικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η εφαρμογή των διατάξεων αυτών, είτε προβαίνει σε κακή εφαρμογή τους.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 20 ΚΠολΔ, παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου, που συνεπάγεται την αναίρεση της απόφασης, υπάρχει όταν το δικαστήριο αποδίδει

στο έγγραφο περιεχόμενο διαφορετικό από εκείνο που διαλαμβάνεται σ' αυτό και όχι όταν, μετά από εκτίμηση του περιεχομένου του, όπως έχει πραγματικά, οδηγείται σε κρίση, ανέλεγκτη κατά το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, διαφορετική από εκείνη την οποία ο αναιρεσείων, που προβάλλει ότι παραμορφώθηκε το περιεχόμενο του, θεωρεί ως σωστή. Γενικά ο λόγος αυτός αναιρέσεως συντρέχει όταν έγινε σφάλμα διαγνωστικό, δηλαδή λάθος στην ανάγνωση του εγγράφου με την παραδοχή ως περιεχομένων σ' αυτό περιστατικών κατάδηλα διαφορετικών από εκείνα που πραγματικά διαλαμβάνονται και όχι όταν υπάρχει σφάλμα στην εκτίμηση του περιεχομένου του, το οποίο αναγνώστηκε ορθά για τη συναγωγή αποδεικτικού συμπεράσματος.

- Ο λόγος αναιρέσεως, που προβλέπεται από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ ιδρύεται και όταν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη πραγμάτων που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ως "πράγματα" νοούνται οι αυτοτελείς ισχυρισμοί, που τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ασκουμένου με την αγωγή δικαιώματος. Δεν ιδρύεται όμως ο λόγος αυτός αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό.

- Κατά το άρθρο 559 αρ. 14 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναίρεσης, αν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο. Ο λόγος αυτός αναφέρεται σε ακυρότητες, δικαιώματα ή απαράδεκτα από το δικονομικό μόνο δίκαιο. Εξ άλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η προβολή στο εφετείο από τον εκκαλούντα με την έφεση νέων ισχυρισμών μη προταθέντων στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο είναι απαράδεκτη, εκτός αν γίνεται επίκληση συνδρομής προϋπόθεσης από το άρθρο 269 παρ.2 ΚΠολΔ.

Διατάξεις:

ΑΚ: 173, 200, 202, 207, 288, 421,

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 14, 559 αριθ. 20,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΔΕΕ 2011, σελίδα 1050

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1209

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Παρά το νόμο λήψη υπόψη αποδείξεων που δεν προσκομίσθηκαν. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. β' ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν. Κατά την αληθινή έννοια της διατάξεως αυτής, που προκύπτει και από το συνδυασμό της προς τις διατάξεις των άρθρων 106, 237 εδ. 1 στοιχ. β, 346 και 453 παρ. 1 ΚΠολΔ, ως αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν νοούνται και εκείνες των οποίων δεν έγινε σαφής και ορισμένη επίκληση με τις προτάσεις του διαδίκου που τις προσκόμισε. Σαφής και ορισμένη είναι η επίκληση εγγράφου όταν είναι ειδική και από αυτήν προκύπτει η ταυτότητά του.

Μπορεί δε η επίκληση αυτή να γίνει είτε με τις προτάσεις της συζήτησης μετά την οποία εκδόθηκε η απόφαση είτε με αναφορά δια των προτάσεων αυτών σε συγκεκριμένο μέρος των προσκομιζόμενων προτάσεων προηγούμενης συζήτησης όπου γίνεται σαφής και ορισμένη επίκληση του εγγράφου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 240 ΚΠολΔ. Η διάταξη αυτή αναφέρεται στον τρόπο επαναφοράς "ισχυρισμών", έχει όμως εφαρμογή και για την επίκληση αποδεικτικών μέσων, λόγω της ταυτότητας του νομικού λόγου. Δεν είναι συνεπώς νόμιμη η κατ' έφεση επίκληση

εγγράφου, προς άμεση ή έμμεση απόδειξη, όταν στις προτάσεις ενώπιον του Εφετείου περιέχεται γενική μόνο αναφορά σε όλα τα έγγραφα που ο διάδικος είχε επικαλεστεί και προσαγάγει πρωτοδίκως, χωρίς παραπομπή σε συγκεκριμένα μέρη των επανυποβαλλόμενων πρωτόδικων προτάσεων όπου περιέχεται σαφής και ορισμένη επίκληση του εγγράφου (ΑΠ 2164/2007).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1111

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339 και 340 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δικαστήριο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση συνεκτιμά ελεύθερα όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για την απόδειξη των ισχυρισμών τους. Και ναι μεν έχει υποχρέωση το να αιτιολογήσει την απόφασή του, να αναφέρει δηλαδή τους λόγους που το οδήγησαν στον σχηματισμό της δικανικής του πεποίθησης, όχι όμως και να κάμει ειδική μνεία καθενός από τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι για άμεση ή έμμεση απόδειξη. Αν, όμως, από το όλο περιεχόμενο της απόφασης δεν καθίσταται απολύτως βέβαιο ότι, για το σχηματισμό δικανικής πεποίθησής του, επί ενός ουσιώδους ζητήματος, ελήφθησαν υπόψιν και συνεκτιμήθησαν όλα τα αποδεικτικά μέσα που με επίκληση προσκομίστηκαν, τότε ιδρύεται ο λόγος αναίρεσεως από το άρθρο 559 αρ. 11 ΚΠολΔ.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11γ, 579,

Δημοσίευση: INLAW 2010

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1114

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Παραμόρφωση περιεχομένου εγγράφου. Ένορκες βεβαιώσεις στις εργατικές διαφορές.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως 341 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο, για να σχηματίσει την δικανική του πεποίθηση ως προς την βασιμότητα ή μη των προβαλλομένων από τους διαδίκους πραγματικών ισχυρισμών που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για άμεση και έμμεση απόδειξη, χωρίς να είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από αυτά, κατ' αντιδιαστολή προς τα λοιπά έγγραφα και εν γένει προς τα άλλα αποδεικτικά μέσα, τα οποία φέρονται ότι ελήφθησαν υπόψη προς σχηματισμό της κρίσης του. Βέβαια δεν αποκλείεται το δικαστήριο της ουσίας να μνημονεύει και να εξαιρεί μερικά από τα αποδεικτικά μέσα, λόγω της, κατά την ελεύθερη κρίση του, μεγαλύτερης σημασίας τους, αρκεί να γίνεται αδίστακτα βέβαιο από το όλο περιεχόμενο της απόφασης ότι ελήφθησαν υπόψη και συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν νόμιμα οι διάδικοι. Η

παράβαση της υποχρέωσης αυτής ιδρύει τον λόγο της αναίρεσης του άρθρου 559 αριθμ. 11 περ. γ' του ΚΠολΔ, υπό την αποκλειστική προϋπόθεση ότι το πραγματικό γεγονός που επικαλείται ο διάδικος ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, διότι αντικείμενο αποδείξεως είναι μόνο πραγματικά γεγονότα που έχουν αυτή την επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 2/2008 και 14/2005).

- Ο λόγος αναίρεσης από την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 20 του ΚΠολΔ ιδρύεται μόνο όταν το δικαστήριο της ουσίας στηρίχθηκε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για την διαμόρφωση της κρίσης του, επί ουσιώδους για την έκβαση της δίκης ισχυρισμού, στο έγγραφο το περιεχόμενο του οποίου φέρεται ως παραμορφωθέν και όχι όταν το έγγραφο συνεκτιμήθηκε με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα. Η παραμόρφωση λαμβάνει χώρα είτε θετικώς με την λανθασμένη ανάγνωση του εγγράφου, είτε αρνητικώς με την παράλειψη ανάγνωσης κρίσιμων τμημάτων του κειμένου αυτού και συνεπεία των παραδρομών αυτών προσδίδεται στο έγγραφο περιεχόμενο τελείως διαφορετικό από εκείνο που πραγματικά έχει.

- Κατά το άρθρο 671 παρ. 1 εδάφ. τελευταίο ΚΠολΔ, στην ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο κατά την εκτίμηση των αποδείξεων και ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου μόνον αν έγιναν ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, μοναδική προϋπόθεση για το παραδεκτό της εκτιμήσεως τέτοιων βεβαιώσεων κατά την διαδικασία των εργατικών διαφορών, αποτελεί η προηγούμενη, πριν από 24 τουλάχιστον ώρες, κλήτευση του αντιδίκου του προκαλέσαντος την εξέταση διαδίκου.

Συνεπώς είναι παραδεκτές, κατά την πιο πάνω ειδική διαδικασία, ένορκες βεβαιώσεις, υπό την προϋπόθεση που αναφέρθηκε, έστω και αν λήφθηκαν μετά την συζήτηση της υποθέσεως στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, μέσα στην προθεσμία προσθήκης και αντικρούσεως. Στην περίπτωση αυτή, η εντός της προθεσμίας αντικρούσεως δοθείσα ένορκη βεβαίωση (ανεξάρτητα του αν και με ποιες προϋποθέσεις λαμβάνεται υπόψη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο) επιτρεπτός προσκομίζεται στο εφετείο και μάλιστα κατά μείζονα λόγο, αφού ενώπιον αυτού επιτρέπονται και νέα αποδεικτικά μέσα, άρα και ένορκες βεβαιώσεις, που δόθηκαν ακόμη και μετά την έκδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως (αρθρ. 670 εδ. α' , 671 παρ.1δ, 674παρ. 2, 529 παρ. 1α, 591 παρ. 1 εδ.α' ΚΠολΔ).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 529, 559 αριθ. 11 περ. γ, 559 αριθ. 20, 670, 671, 674,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 910

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Αναίρεείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 335, και 338 έως 341 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση ως προς τη βασιμότητα ή μη των προβαλλόμενων από τους διαδίκους πραγματικών γεγονότων που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για άμεση και έμμεση απόδειξη, χωρίς να είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από αυτά, κατ' αντιδιαστολή προς τα λοιπά έγγραφα και εν γένει προς τα άλλα αποδεικτικά μέσα, τα οποία φέρονται ότι ελήφθησαν υπόψη προς σχηματισμό της κρίσης του. Βέβαια δεν αποκλείεται το δικαστήριο της ουσίας να

μνημονεύει και να εξάγει μερικά από τα αποδεικτικά μέσα, λόγω της κατά την ελεύθερη κρίση του μεγαλύτερης σημασίας τους, αρκεί να γίνεται αδίστακτα βέβαιο από το όλο περιεχόμενο της απόφασης ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν νόμιμα οι διάδικοι. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής ιδρύει το λόγο της αναίρεσης του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. γ' του ΚΠολΔ υπό την αποκλειστική προϋπόθεση ότι το πραγματικό γεγονός που επικαλείται ο διάδικος ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης αφού μόνο ένα τέτοιο (ουσιώδες) γεγονός καθίσταται αντικείμενο απόδειξης (ΟλΑΠ 14/2005 και 2/2008).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11γ,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 701

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Έλλειψη νόμιμης βάσης. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων.

- Ο αναιρετικός λόγος του αριθμού 11 περ. γ του άρθρου 559 ΚΠολΔ δημιουργείται αν το δικαστήριο της ουσίας παρέλειψε να λάβει υπόψη του, κατά τη διαμόρφωση της αποδεικτικής του κρίσεως, αποδεικτικά μέσα που παραδεκτώς και νομίμως επικαλέσθηκαν οι διάδικοι και τα οποία ήταν χρήσιμα προς άμεση ή έμμεση απόδειξη πραγματικών γεγονότων με ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, δηλαδή στο διατακτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως (ΟλΑΠ 42/2002). Ο λόγος αυτός δεν ιδρύεται, όταν το δικαστήριο απέρριψε την αγωγή ως απαράδεκτη λόγω αοριστίας (ΟλΑΠ 3/1997).

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την εν λόγω διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ. 3 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάχιστονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται, βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου, για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία). Ο λόγος αυτός αναίρεσεως προϋποθέτει ουσιαστική έρευνα της υποθέσεως και συνεπώς δεν ιδρύεται όταν το δικαστήριο της ουσίας απέρριψε την αγωγή ως αόριστη ή μη νόμιμη, αφού στις περιπτώσεις αυτές το δικαστήριο δεν εκτιμά πραγματικά περιστατικά, ώστε να είναι δυνατό να υπάρξουν ελλείψεις στην περιγραφή του (ΟλΑΠ 44/1990).

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 8 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. "Πράγματα", κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, νοούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί που συνθέτουν την ιστορική βάση και, άρα, στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως καθώς και οι κύριοι και πρόσθετοι λόγοι εφέσεως που αφορούν σε αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς. Αντίθετα, δεν αποτελούν "πράγματα" η αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής,

ενστάσεως ή αντενστάσεως, ούτε οι νομικοί ισχυρισμοί και η εν γένει νομική επιχειρηματολογία του διαδίκου, ούτε τα πραγματικά επιχειρήματα, ήτοι οι πραγματικοί ισχυρισμοί προς ενδυνάμωση ή αποδυνάμωση των απόψεων κάποιου διαδίκου, έστω και αν προτείνονται ως λόγοι εφέσεως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 592

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Αναίρεείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11γ,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1000

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων.

-Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 106, 335, 338, 339, 340 και 346 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει το αποδεικτικό πόρισμα αναφορικός με τους πραγματικούς ισχυρισμούς των διαδίκων, που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και έχουν ανάγκη αποδείξεως, υποχρεούνται να λάβει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία νομίμως επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, χωρίς πάντως να είναι ανάγκη να γίνεται χωριστή αξιολόγηση του καθενός.

Η παραβίαση της υποχρεώσεως αυτής ιδρύει του προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' του ΚΠολΔ λόγο αναίρεσεως. Ο λόγος, όμως, αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος, κατ' ουσίαν, όταν το δικαστήριο βεβαιώνει στην απόφασή του, ότι έλαβε υπόψη τα συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα, για τα οποία προτείνεται ο λόγος αναίρεσεως, ή προκειμένου περί εγγράφων, όταν έλαβε υπόψη όλα τα με επίκληση προσκομισθέντα από τους διαδίκους έγγραφα, έστω και χωρίς να γίνεται ειδική μνεία ή αξιολόγηση καθενός από αυτά, εκτός αν, παρά τη διαβεβαίωση αυτή, από το περιεχόμενο της αποφάσεως και ιδίως από τις αιτιολογίες της καταλείπονται αμφιβολίες για τη συνεκτίμηση όλων ή ορισμένων εγγράφων και ειδικότερα των αναφερομένων στο αναιρετήριο, οπότε και μόνον είναι κατ' ουσίαν βάσιμος ο ανωτέρω λόγο αναίρεσεως.

-Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ ο λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν το δικαστήριο, παρά το νόμο, έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. "Πράγματα", κατά την έννοια της διάταξης αυτής, είναι οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, παρακώλυση ή κατάλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος, το οποίο ασκήθηκε, είτε ως επιθετικό (βάση αγωγής, ανταγωγής) είτε ως αμυντικό (ένσταση, αντένσταση) μέσο, αλλά όχι και οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής ή επιχειρήματα νομικά ή πραγματικά, τα οποία αντλούνται από την εκτίμηση των αποδείξεων, καθώς και οι

ισχυρισμοί που συνιστούν επιχειρήματα για την υποστήριξη των απόψεων των διαδίκων, ούτε επίσης τα προς απόδειξη των ισχυρισμών αποδεικτικά μέσα.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 11γ,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 268

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως 341 ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση ως προς τη βασιμότητα ή μη των προβαλλομένων από τους διαδίκους πραγματικών ισχυρισμών, που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για άμεση και έμμεση απόδειξη, χωρίς όμως να είναι ανάγκη να γίνεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός απ' αυτό. Βέβαια δεν αποκλείεται το δικαστήριο της ουσίας να μνημονεύει και να εξάρει μερικά από τα αποδεικτικά μέσα, λόγω της κατά την ελεύθερη κρίση του μεγαλύτερης σημασίας τους, αρκεί να γίνεται αδιαστάκτως βέβαιο από το όλο περιεχόμενο της αποφάσεως ότι συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσο που προσκόμισαν οι διάδικοι. Η παράβαση της υποχρεώσεως αυτής ιδρύει τον λόγο αναιρέσεως του άρθρου 559 αρ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ, υπό την προϋπόθεση ότι το γεγονός που επικαλείται ο διάδικος ως αντιστοίχως αποδεικνυόμενο ή ανταποδεικνυόμενο ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, αφού μόνο ένα τέτοιο γεγονός καθίσταται αντικείμενο αποδείξεως (ΟΛΑΠ 42/2002).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11γ,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 16 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 702

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Δεδικασμένο. Κατά παράβαση του νόμου αποδοχή ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει δεδικασμένο.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 321, 322 παρ. 1, 324 και 330 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, αν αγωγή ή ένσταση απορριφθεί τελεσιδικώς από το αρμόδιο δικαστήριο επειδή δεν περιέχονται στο οικείο διαδικαστικό έγγραφο (αγωγή ή προτάσεις) ορισμένα από τα στοιχεία που αξιώνει ο νόμος, αφενός μεν πρόκειται για απόρριψη λόγω αοριστίας, έστω και αν η αγωγή ή η ένσταση χαρακτηρίζεται μη νόμιμη, αφετέρου δε το δεδικασμένο που έτσι παράγεται αφορά μόνο στο κριθέν διαδικαστικό ζήτημα όχι δε και στην ανυπαρξία ουσιαστικού δικαιώματος. Έτσι η απόφαση, η οποία δεν έκρινε κατ' ουσία και απέρριψε την αγωγή για τυπικό λόγο, όπως για αοριστία αυτής (νομική ή ποσοτική), όταν καταστεί τελεσιδική δημιουργεί δεδικασμένο μόνο ως προς το δικονομικό ζήτημα της αοριστίας της αγωγής που δεσμεύει το καλούμενο να εξετάσει εκ νέου την αγωγή δικαστήριο, μόνον εφόσον έχει την ίδια δικονομική έλλειψη, για την οποία απορρίφθηκε προηγουμένως.

- Από το άρθρο 559 αριθ. 16 περ. α' ΚΠολΔ, που ορίζει ότι αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο κατά παράβαση του νόμου δέχθηκε ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει δεδικασμένο, συνάγεται ότι στον έλεγχο του Αρείου Πάγου υπόκειται τόσο η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας περί του αν τα υπ' αυτού γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά συνιστούν την έννοια του δεδικασμένου και αν τούτο έχει την έκταση και τα αποτελέσματα που του προσέδωσε η απόφαση, όσο και η κρίση περί της συνδρομής ή μη των κατά το άρθρο 324 του Κ.Πολ.Δ πραγματικών προϋποθέσεων αυτού, εφόσον στηρίζεται μόνον επί διαδικαστικών εγγράφων, η εκτίμηση του περιεχομένου των οποίων υπόκειται, κατά το άρθρο 561 παρ. 2 του ίδιου Κώδικα, στον ανααιρετικό έλεγχο για την έρευνα της βασιμότητας του προβαλλόμενου λόγου αναίρεσεως. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις των άρθρων 322 παρ. 1 και 324 ΚΠολΔ, το δεδικασμένο αφορά το δικαίωμα, το οποίο είχε με την αγωγή προβληθεί, με βάση την επικληθείσα συγκεκριμένη ιστορική και νομική αιτία. Δεν γεννάται δεδικασμένο ως προς άλλες ιστορικές βάσεις που θα ήταν δυνατό να στηρίξουν το δικαίωμα και το ίδιο αγωγικό αίτημα, οι οποίες όμως δεν είχαν προβληθεί με την αγωγή και επί των οποίων επομένως το δικαστήριο δεν έκρινε. Ο ενάγων, ο οποίος είχε στηρίξει το αγωγικό αίτημα σε ορισμένη ιστορική αιτία, δεν κωλύεται, αν η αγωγή εκείνη απορρίφθηκε, να στηρίξει με νέα αγωγή του όμοιο αίτημα σε διάφορη ιστορική αιτία. Η βάση όμως επί της οποίας το δικαστήριο έκρινε καθώς και ο λόγος της απόρριψης κρίνεται από την ίδια την απορριπτική απόφαση. Διότι αυτή αναγκαιώς αξιολόγησε την αγωγή, επί της οποίας έκρινε και αποφάνθηκε επί της ιστορικής αιτίας της, η δε επ' αυτής κρίση της παράγει δεδικασμένο, η έκταση του οποίου καθορίζεται από την αιτιολογία της απόρριψης. Προκειμένου, επομένως, να εξεταστεί, αν υφίσταται από προηγηθείσα τελεσίδικη απόφαση δεδικασμένο, το οποίο κωλύει την έρευνα του ήδη με νέα αγωγή φερόμενου προς κρίση, βάσει ορισμένης ιστορικής αιτίας, αιτήματος, θα ληφθεί υπόψη η αιτιολογία της πρώτης απόφασης όσον αφορά την ιστορική αιτία επί της οποίας έκρινε και ο λόγος της απόρριψης (ΟλΑΠ 15/1998).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 321, 322, 324, 330, 559 αριθ. 16,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 16 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 713

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Δεδικασμένο. Παραβίαση. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου.

- Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 321, 322 και 324 ΚΠολΔ, η τελεσίδικη απόφαση αποτελεί δεδικασμένο, που δεν επιτρέπει να αμφισβητηθεί και να καταστεί αντικείμενο νέας δίκης το δικαίωμα που κρίθηκε και η δικαιολογική σχέση από την οποία αυτό έχει παραχθεί. Η απαγόρευση αυτή ενεργεί τόσο θετικά, με την έννοια ότι το δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ανακύπτει εξ αφορμής άλλης δίκης, είτε ως κύριο είτε ως προδικαστικό ζήτημα, το δίκαιο που κρίθηκε με τελεσίδικη απόφαση οφείλει να θέσει ως βάση της απόφασής του το δεδικασμένο, που προκύπτει από την απόφαση αυτή, λαμβάνοντας το ως αμάχητη αλήθεια, όσο και αρνητικά, με την έννοια ότι απαγορεύεται η συζήτηση νέας αγωγής για το ίδιο δικαίωμα για την ύπαρξη ή μη του οποίου υπάρχει δεδικασμένο. Το δεδικασμένο αυτό εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα για έννομη σχέση που προβλήθηκε με αγωγή, ανταγωγή, κυρία παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Έννομη σχέση κατά την έννοια των ανωτέρω

διατάξεων είναι το σύνολο των έννομων συνεπειών που κρίθηκε τελεσίδικα και τα πραγματικά γεγονότα που γέννησαν ή απέσβησαν τις έννομες συνέπειες.

Εξάλλου ο από το πρώτο μέρος της διατάξεως του άρθρου 559 αρ. 16 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο, το οποίο προέβη αυτεπαγγέλτως ή κατά πρόταση κάποιου από τους διαδίκους σε έρευνα για τη συνδρομή ή όχι των προϋποθέσεων του δεδικασμένου, κατά παράβαση του νόμου δέχτηκε ότι υπάρχει ή ότι δεν υπάρχει δεδικασμένο. Στον έλεγχο του Αρείου Πάγου υπόκειται η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, τόσο για το αν τα πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά συνιστούν την έννοια του δεδικασμένου και για το αν αυτό έχει την έκταση και τα αποτελέσματα, τα οποία προσέδωσε σ' αυτό η απόφαση, όσο και η κρίση της συνδρομής ή μη των κατά το άρθρο 324 ΚΠολΔ προϋποθέσεων του δεδικασμένου, μεταξύ των οποίων και εκείνη της ταυτότητας της ιστορικής και νομικής αιτίας, εφόσον η κρίση αυτή στηρίζεται σε διαδικαστικά έγγραφα, όπως είναι η αγωγή και οι δικαστικές αποφάσεις, η εκτίμηση του περιεχομένου των οποίων, κατά το άρθρο 561 παρ. 2 του ίδιου Κώδικα ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο. Ο Άρειος Πάγος ελέγχει μόνο την "παράβαση νόμου", δηλαδή την ψευδή ερμηνεία ή εσφαλμένη εφαρμογή των περί δεδικασμένου διατάξεων σε σχέση με όσα ανελέγκτως γίνονται δεκτά, αν επομένως αυτά συνιστούν την έννοια του δεδικασμένου και αν αυτό έχει την έκταση και τα αποτελέσματα που του προσέδωσε η απόφαση, ενώ διαφεύγει του ελέγχου, ως κρίση περί τα πράγματα (άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ), η συνδρομή ή όχι των περιστατικών ως προς την ταυτότητα της διαφοράς και των διαδίκων. Ομοίως, η κρίση αυτή δεν υπόκειται, σύμφωνα με το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ στον έλεγχο του Αρείου Πάγου όταν στηρίχθηκε σε άλλα μη διαδικαστικά έγγραφα και αποδεικτικά εν γένει μέσα, εφόσον στην περίπτωση αυτή πρόκειται για μη δυνάμενη να ελεγχθεί αναιρετικώς εκτίμηση πραγματικών γεγονότων από το δικαστήριο της ουσίας.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 8 περ. β ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται αν το δικαστήριο, κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των διαδικαστικών εγγράφων, δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ως "πράγματα" νοούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί, που τείνουν στην θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ασκούμενου με την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος. Δεν αποτελούν όμως "πράγματα" και επομένως δεν ιδρύεται ο λόγος αυτός αναιρέσεως αν δεν ληφθεί υπόψη, μεταξύ άλλων, η αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής, ανταγωγής ή ενστάσεως, τα επιχειρήματα ή συμπεράσματα από την εκτίμηση των αποδείξεων, οι νομικοί ισχυρισμοί και η νομική επιχειρηματολογία των διαδίκων, οι αλυσιτελείς ισχυρισμοί που δεν θεμελιώνουν αυτοτελή ισχυρισμό, οι αποδείξεις ή τα περιστατικά που προκύπτουν από αυτές. Δεν στοιχειοθετείται όμως ο λόγος αυτός αναιρέσεως, αν λήφθηκε υπόψη και απορρίφθηκε ο ισχυρισμός για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό ή αν πρόκειται για ισχυρισμό μη νόμιμο και με την έννοια αυτή δεν ασκεί επίδραση στην έκβαση της δίκης.

- Κατά το άρθρο 559 αρ. 11γ' ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως αν το δικαστήριο της ουσίας δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα ου οι διάδικοι επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν, είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, προς απόδειξη ή ανταπόδειξη πραγματικού ισχυρισμού που έχει ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως για τη στοιχειοθέτηση του αναιρετικού αυτού λόγου αρκεί και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για τη λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας προσκομισθέντων με επίκληση αποδεικτικών μέσων, τα οποία έχει υποχρέωση να λάβει υπόψη κατά τις διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339 και 346 ΚΠολΔ (Β' ΟΛΑΠ 2/2008). Μη λήψη, πάντως, δεν σημαίνει από μόνο το γεγονός ότι μνημονεύονται όλα τα έγγραφα πλην εκείνου στο οποίο αναφέρεται η αναιρετική αιτίαση ουσίας.

- Κατά την διάταξη του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, αν αυτός δεν εφαρμοσθεί ενώ συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα. Η παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας ελέγχεται αναιρετικώς μόνο αν αφορούν ερμηνεία ή εφαρμογή κανόνων δικαίου, με την έννοια της εξειδικεύσεως αόριστων νομικών εννοιών ή της υπαγωγής σε αυτούς των πραγματικών περιστατικών, προϋπόθεση η οποία δεν συντρέχει όταν χρησιμεύουν προς απόδειξη, με τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, και συνδέονται με την εκτίμηση των αποδείξεων. Για το ορισμένο του λόγου αυτού αναιρέσεως απαιτείται, πλην άλλων, να αναφέρεται, και μάλιστα ενάρθρως ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου, που φέρεται ότι παραβιάστηκε, και επιπρόσθετα ο προσδιορισμός της παραβάσεως κατά την ερμηνεία ή εφαρμογή του.

Διατάξεις:

ΑΚ: 200, 288, 382, 747,

ΚΠολΔ: 321, 322, 324, 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 16, 561,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 638

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη νόμιμης βάσης.

- Ο εκ του άρθρου 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόστηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 30/1997, ΟΛΑΠ 28/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσεως, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος (ΑΠ 1206/2008, ΑΠ 358/2008, 361/2008, ΑΠ 610/2007, ΑΠ 1490/2006).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 251

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη νόμιμης βάσης. Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων.

- Κατά την έννοια του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως για έλλειψη νόμιμης βάσης της αποφάσεως ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά τα αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση ως προς τη συνδρομή των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της

διατάξεως που εφαρμόστηκε ή για τη μη συνδρομή τους, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ελλειπείς ή αντιφατικές αιτιολογίες στο νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών τα οποία έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων+ και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, εφόσον αυτό εκτίθεται σαφώς, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα κατά το άρθρο 561 παρ 1 ΚΠολΔ.

- Από τα άρθρα 335, 338, 339, 340 και 346 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει την κρίση του για το αποδεικτικό πόρισμα αναφορικά με τους πραγματικούς ισχυρισμούς των διαδίκων, που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και έχουν ανάγκη απόδειξης, υποχρεούται να λάβει υπόψη του όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι, μεταξύ των οποίων τα έγγραφα και οι ένορκες βεβαιώσεις που προσάγονται είτε προς άμεση απόδειξη είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Δεν είναι πάντως αναγκαίο να γίνεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από τα αποδεικτικά μέσα. Η παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης του δικαστηρίου της ουσίας ιδρύει τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αρ. 11 ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης. Ειδικότερα για τις ένορκες βεβαιώσεις, οι οποίες κατά το άρθρο 270 παρ. 2 ΚΠολΔ αποτελούν ιδιαίτερο και αυτοτελές αποδεικτικό μέσο, πρέπει να γίνεται μνεία στην απόφαση ότι λήφθηκαν υπόψη, χωρίς να είναι αναγκαία η χωριστή μνημόνευση της κάθε μιας από αυτές, πλην του ότι γι' αυτές τηρήθηκαν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11γ, 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 173

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης. Οφειλή από σύμβαση πρακτορίας. Αίτημα πραγματογνωμοσύνης.

- Ο εκ του άρθρου 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως, ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόστηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 30/1997, ΟΛΑΠ 28/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσεως, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναρρητικός έλεγχος (ΑΠ 1206/2008, ΑΠ 358/200, 361/2008, ΑΠ 610/2007, ΑΠ 1490/2006).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 11, 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 232

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη νόμιμης βάσης. Μεταβίβαση μισθωτικής σχέσης. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Ο από το άρθ. 559 αριθμ. 19 λόγος αναίρεσης, για έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης, ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της απόφασης, τα περιστατικά που είναι αναγκαία, για την κρίση, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί της συνδρομής των όρων και προϋποθέσεων, για την εφαρμογή της εφαρμοσθείσας διάταξης, ή της μη συνδρομής των όρων αυτών, που αποκλείουν την εφαρμογή της, όπως, επίσης και όταν η απόφαση έχει ελλειπείς ή αντιφατικές αιτιολογίες, σε ότι αφορά το νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών, που έγιναν δεκτά και ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, όχι δε και όταν πρόκειται για ελλείψεις που ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων (ανάλυση - στάθμιση - αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού) και στην αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος. Ανεπάρκεια και ασάφεια αιτιολογιών υπάρχει όταν από αιτιολογικό δεν προκύπτουν τα πραγματικά περιστατικά, που είναι αναγκαία για τη δικαιολόγηση της εφαρμοσθείσας διάταξης ουσιαστικού δικαίου, καθιστώντας έτσι ανέφικτο τον αναιρετικό έλεγχο.

- Υπό τις αιτιολογίες της απόφασης δεν καθίσταται σαφές εάν το Εφετείο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εναγόμενοι - εκμισθωτές αρνήθηκαν τη συναίνεσή τους, για τη μεταβίβαση της μισθωτικής σχέσεως στον υποψήφιο αγοραστή, υπό τους όρους που ο ενάγων - μισθωτής επικαλείται ότι είχαν συμφωνηθεί ή εάν έθεσαν άλλους όρους και ποίους και σε καταφατική απάντηση, εάν εξ αιτίας των άλλων όρων ματαιώθηκε η σύναψη της πωλήσεως της επιχειρήσεως του ενάγοντα προς τον υποψήφιο αγοραστή. Επομένως, ο πρώτος, κατά το μέρος αυτού από το άρθ. 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ, λόγος αναίρεσεως είναι βάσιμος, παρέλκει δε μετά ταύτα η έρευνα των λοιπών λόγων, οι οποίοι αφορούν το ίδιο ως άνω ζήτημα (σχετικά με την κύρια βάση της αγωγής). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να ανααιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΝοΒ 2011, σελίδα 1574

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 6

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 166

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Παρά το νόμο και ιδίως παρά τις σχετικές με την επίδοση διατάξεις ο διάδικος δικάστηκε ερήμην.

- Κατά το άρθρο 559 αρ. 6 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν παρά το νόμο και ιδίως παρά τις σχετικές με την επίδοση διατάξεις ο διάδικος δικάστηκε ερήμην. Αντίθετα, εξ αντιδιαστολής, δεν ιδρύεται ο προκείμενος λόγος, ούτε εκείνος από το άρθρο 559 αρ. 14 ΚΠολΔ, πολύ δε περισσότερο από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, που προϋποθέτει παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους, αναφερομένη η αναιρεσείουσα παραλείπει παντελώς να προσδιορίσει και ειδικότερα το περιεχόμενο της παραβιάσεώς τους, αν ο διάδικος δικάστηκε κατ' αντιμωλία ενώ έπρεπε να δικασθεί ερήμην.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 6, 559 αριθ. 14,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1003

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. Προσβολή σήματος. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 106, 335 και 338 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι "πράγματα" κατά την έννοια της πρώτης από αυτές (άρθρο 559 αριθ. 8) που προτάθηκαν ή δεν προτάθηκαν, των οποίων η λήψη η μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο, ιδρύει τον προβλεπόμενο από αυτή λόγο αναίρεσεως, αποτελούν οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που θεμελιώνουν ή καταλύουν τη βάση της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, και ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, όχι δε και ο ισχυρισμός που συνέχεια με την ιστορική αίτια της αγωγής, της ένστασης ή της αντένστασης, ο οποίος αποκρούεται ή γίνεται δεκτός με την παραδοχή η την απόρριψη, αντίστοιχα, ως αβασίμων ή βασίμων των θεμελιωτικών της αγωγής ένστασης ή αντένστασης πραγματικών γεγονότων.

- Στην προκειμένη περίπτωση προκύπτει ότι η ενάγουσα και ήδη αναιρεσείουσα ισχυρίστηκε με την αγωγή ότι η εκ μέρους των εναγομένων και ήδη αναιρεσιβλήτων προσβολή του σήματός της γινόταν και με τη χρησιμοποίηση τόσο της λέξεως TESCO όσο και της απεικόνισης από κάθετες ραβδώσεις που ομοιάζει με σημαία, στις πλαστικές σακκούλες συσκευασίας των πωλουμένων προϊόντων από το κατάστημα της πρώτης εναγομένης ομόρρυθμης εταιρίας Τον θεμελιωτικό της αγωγής. αυτόν ισχυρισμό επανέφερε η ενάγουσα στο Εφετείο με σχετικό λόγο της έφεσης που άσκησε κατά της πρωτόδικης απόφασης. Όπως όμως προκύπτει από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης τον ισχυρισμό αυτόν που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης το Εφετείο παρά το νόμο δεν τον έλαβε υπόψη στην κρίση του περί απόρριψης της αγωγικής βάσης για προστασία του σήματος της αναιρεσείουσας και έτσι υπέπεσε στη πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 8,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΕΕμπΔ 2010, σελίδα 715

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 703

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. Αδίκαστη αίτηση. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. "Πράγματα", κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, νοούνται οι αυτοτελείς

πραγματικοί ισχυρισμοί που συνθέτουν την ιστορική βάση και, άρα, στηρίζουν το αίτημα αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως καθώς και οι κύριοι και πρόσθετοι λόγοι εφέσεως που αφορούν σε αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 9 περ. γ' ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο άφησε αίτηση αδικαστη.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 9,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - άρθρο 559 αριθ. 9 ΚΠολΔ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 704

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Επιδίκαση για κάτι που δεν ζητήθηκε ή επιδίκαση περισσότερων από όσα ζητήθηκαν.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 9 περ. α, β ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο επιδίκασε κάτι που δεν ζητήθηκε ή επιδίκασε περισσότερα από όσα ζητήθηκαν. Ο όρος "επιδίκασε" του εν λόγω άρθρου νοείται με την ευρεία έννοια, δηλαδή αν το δικαστήριο αποφάσισε για μη αιτηθέν ή περισσότερο από το αιτηθέν.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 9,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Έκθεση Εισηγητή

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 188

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έκθεση εισηγητή. Αναβολή συζήτησης.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 562, 569, 571 και 574 ΚΠολΔ. προκύπτει, ότι η έγγραφη έκθεση του εισηγητή αρεοπαγίτη αναφορικά με το παραδεκτό της αναίρεσης, όπως επίσης και το παραδεκτό και τη βασιμότητα των λόγων αυτής, αποτελεί αναγκαία διαδικαστική προϋπόθεση για την πρόοδο της αναιρετικής δίκης και επομένως σε περίπτωση, που δεν έχει συνταχθεί από τον εισηγητή η εν λόγω έκθεση ή αν ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης, με την έγγραφη εισήγησή του, δεν εισηγήθηκε, μεταξύ των άλλων, και περί του παραδεκτού και βάσιμου όλων των λόγων της αναίρεσης, παραλείποντας, έτσι, να εισηγηθεί έστω και για έναν (λόγο), πρέπει, ενόψει και του άρθρου 575 ΚΠολΔ, να χωρίσει αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης, προς σύνταξη και κατάθεση της έκθεσης, προκειμένου να δυνηθούν οι διάδικοι να λάβουν γνώση της έκθεσης αυτής, ώστε με τη γνώση και των απόψεων του εισηγητή να επακολουθήσει η προφορική ανάπτυξη της υπόθεσης από τους πληρεξουσίους δικηγόρους των διαδίκων, για πληρέστερη, κατά το σκοπό του νόμου διευκρίνιση της υπόθεσης.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 562, 569, 571, 574, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Έλλειψη πληρεξουσιότητας

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 165

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Αίτηση αναίρεσης. Αναβολή συζήτησης. Έλλειψη πληρεξουσιότητας.
- Κατά το άρθρο 575 εδάφ. α' ΚΠολΔ, με αίτηση του εισαγγελέα, του εισηγητή ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υποθέσεως μία μόνο φορά σε μεταγενέστερη δικάσιμο, που ορίζεται αμέσως με επισημείωση στο πινάκιο.
- Κατά τη διάταξη του άρθρου 226 παρ. 4 εδάφ. β' και γ' ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στην αναιρετική δίκη, κατ' άρθρο 575 εδάφ. β' του ίδιου Κώδικα, αν η συζήτηση αναβληθεί ο γραμματέας οφείλει αμέσως, μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διάταξης, η αναβολή της υπόθεσης και η εγγραφή αυτής στο πινάκιο του δικαστηρίου για τη μετ' αναβολή δικάσιμο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων για τη δικάσιμο αυτή και επομένως δεν χρειάζεται νέα κλήτευση του διαδίκου. Προϋπόθεση, όμως, της εγκυρότητας της κλήτευσης αυτής, συνεπεία της αναβολής της υπόθεσης και της εγγραφής αυτής στο πινάκιο είναι ότι ο απολειπόμενος, κατά τη μετ' αναβολή δικάσιμο, διάδικος είχε επισπεύσει εγκύρως τη συζήτηση ή είχε νομίμως και εμπροθέσμως κλητευθεί να παραστεί κατά τη δικάσιμο κατά την οποία αναβλήθηκε η υπόθεση, είτε είχε παραστεί νομίμως κατά την πρώτη αυτή δικάσιμο και επομένως με τη νόμιμη παράσταση και μη εναντίωσή του καλύφθηκε η ακυρότητα της κλήτευσής του κατά τη αρχική δικάσιμο. Διαφορετικά απαιτείται κλήτευση του στην μετ' αναβολή δικάσιμο.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 104 ΚΠολΔ προκύπτει 1) ότι στα πολιτικά δικαστήρια και μάλιστα στον Άρειο Πάγο οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, 2) ότι η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων, 3) ότι για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν αυτή δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως, το δε δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβαση της, 4) ότι εκείνος που παρίσταται στο ακροατήριο με δικηγόρο, στον οποίο όμως δεν αποδεικνύεται ότι έχει δοθεί νόμιμα ρητή σχετική πληρεξουσιότητα, θεωρείται ως μη παριστάμενος.
- Κατά το άρθρο 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ, "αν εκείνος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι" (παρ. 1). "Αν ο αντίδικος εκείνου που επέσπευσε δεν εμφανιστεί ή αν εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση ..." (παρ. 2).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 226, 575, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Έλλειψη πληρεξουσιότητας

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 169

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη πληρεξουσιότητας στον Άρειο Πάγο. Απαράδεκτη η συζήτηση της αίτησης αναίρεσης.

- Κατά το άρθρο 575 ΚΠολΔ, με αίτηση του εισαγγελέα, του εισηγητή ή κάποιου άλλου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υποθέσεως μία μόνο φορά σε μεταγενέστερη δικάσιμο, που ορίζεται αμέσως με επισημείωση στο πινάκιο, τα δε εδάφια β' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 226 του ίδιου Κώδικα εφαρμόζονται και εδώ. Από τα εδάφια αυτά, το μεν εδαφ. β' ορίζει ότι, αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδριάσεως να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε, το δε εδάφιο γ' ορίζει ότι κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων.

- Κατά το άρθρο 110 παρ. 2 ΚΠολΔ, οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε όλες τις συζητήσεις της υποθέσεως, ακόμη και όταν γίνονται κεκλεισμένων των θυρών και πρέπει για το σκοπό αυτόν να καλούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Από τις διατάξεις αυτές σαφώς προκύπτει ότι, αν η συζήτηση της αιτήσεως αναίρεσεως αναβλήθηκε από το δικαστήριο με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους σε μεταγενέστερη δικάσιμο με επισημείωση στο πινάκιο, ο διάδικος που δεν εμφανίστηκε στη δικάσιμο κατά την οποία χορηγήθηκε η αναβολή δεν καλείται και πάλι για εμφάνιση κατά τη νέα, μετά την αναβολή, δικάσιμο, εφόσον όμως είχε κλητευθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα κατά την αρχική, από την οποία η αναβολή, δικάσιμο, οπότε η αναγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο για τη νέα δικάσιμο επέχει θέση κλητεύσεώς του. Διαφορετικά απαιτείται νέα κλήτευσή του για τη συζήτηση.

Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 104 ΚΠολΔ προκύπτει 1) ότι στα πολιτικά δικαστήρια και μάλιστα στον Άρειο Πάγο οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, 2) ότι η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη, είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων, 3) ότι για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν αυτή δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως, το δε δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβασή της, 4) ότι εκείνος που παρίσταται στο ακροατήριο με δικηγόρο, στον οποίο όμως δεν αποδεικνύεται ότι έχει δοθεί νόμιμα ρητή σχετική πληρεξουσιότητα, θεωρείται ως μη παριστάμενος.

- Κατά το άρθρο 576 παρ. 1-3 ΚΠολΔ, "αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι" (παρ. 1). "Αν ο αντίδικος εκείνου που επέσπευσε τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση..." (παρ. 2). "Αν μετέχουν περισσότεροι στη δίκη, για την αναίρεση και δεν κλητεύθηκε κάποιος από αυτούς, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη για όλους" (παρ. 3).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 110, 226, 575, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Έλλειψη πληρεξουσιότητας

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 171

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη πληρεξουσιότητας στη συζήτηση Αίτησης Αναίρεσης. Απαράδεκτη συζήτηση.

- Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 576 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ, αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση της υποθέσεως δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Αν ο αντίδικος εκείνου που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος σε αυτή με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς όλους τους διαδίκους.

- Από τη διάταξη του άρθρου 94 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι στον Άρειο Πάγο οι διάδικοι υποχρεούνται να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 104 ΚΠολΔ, ορίζεται ότι για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και, αν δεν υπάρχει, κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως και ότι το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβασή της.

- Η έλλειψη πληρεξουσιότητας τόσο προς το δικηγόρο που παραστάθηκε στο ακροατήριο για λογαριασμό του επισπεύδοντος, όσο και προς το δικηγόρο που επέσπευσε τη συζήτηση, υπογράφοντας τη σχετική κλήση, συνεπάγεται, κατά το άρθρο 104 ΚΠολΔ, την ακυρότητα της κλήσεως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Έλλειψη πληρεξουσιότητας

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 172

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έλλειψη πληρεξουσιότητας στην αναιρετική δίκη. Απαράδεκτη συζήτηση.

- Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 576 §§ 1 και 2 ΚΠολΔ, αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση της υποθέσεως δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Αν ο αντίδικος εκείνου που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος σε αυτή με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση ως προς όλους τους διαδίκους.

- Από τη διάταξη του άρθρου 94 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι στον Άρειο Πάγο οι διάδικοι υποχρεούνται να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 104 ΚΠολΔ, ορίζεται ότι για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και, αν δεν υπάρχει, κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως και ότι το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβασή της. Συνεπώς, η έλλειψη πληρεξουσιότητας τόσο προς το δικηγόρο που παραστάθηκε στο ακροατήριο για λογαριασμό του επισπεύδοντος, όσο και προς το δικηγόρο που επέσπευσε τη συζήτηση, υπογράφοντας τη σχετική κλήση, συνεπάγεται, κατά το άρθρο 104 ΚΠολΔ, την ακυρότητα της κλήσεως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 104, 576,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Παραίτηση από δικαίωμα ή δικόγραφο

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 153

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Παραίτηση από δικόγραφο αναίρεσης.

- Κατά τα άρθρα 294, 295 και 297 του ΚΠολΔ ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής χωρίς τη συναίνεση του εναγόμενου πριν αυτός προχωρήσει στην προφορική συζήτηση της ουσίας της υποθέσεως και με δήλωση του που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή με δικόγραφο που επιδίδεται στον αντίδικο, η δε παραίτηση αυτή έχει ως αποτέλεσμα ότι η αγωγή θεωρείται ότι δεν ασκήθηκε.

- Κατά τα άρθρα 573 παρ. 1 και 299 και 298 αυτού εφαρμόζονται και στην αναίρεση. Η παραίτηση αυτή για την οποία δεν απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα αρκούσης της γενικής πληρεξουσιότητας έχει ως αποτέλεσμα ότι η αναίρεση θεωρείται ως μη ασκηθείσα και η δίκη καταργείται χωρίς την ανάγκη εκδόσεως αποφάσεως. Αν όμως ο αντίδικος του παραιτούμενου αναιρεσίβλητος εμμένει για οποιοδήποτε λόγο στην έκδοση αποφάσεως, τότε εκδίδεται τέτοια απόφαση που αναγνωρίζει απλώς την επελθούσα, συνεπεία της παραιτήσεως, κατάργηση της δίκης και δεν αποτελεί απόφαση επί της αναίρεσεως. Για το λόγο αυτό δεν μπορεί να τεθεί στο πλαίσιο της καταργούμενης δίκης θέμα επιβολής των δικαστικών εξόδων σε βάρος του παραιτούμενου (άρθρο 188 ΚΠολΔ). Η εκκαθάριση των εξόδων αυτών θα γίνει ακολούθως σε άλλη δίκη σύμφωνα με το άρθρο 193 του ΚΠολΔ, κατά τη διαδικασία των άρθρων 679-681 του ίδιου κώδικα.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 193, 294, 295, 297, 298, 299, 573, 679, 681,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Παραίτηση από δικαίωμα ή δικόγραφο

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 924

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Παραίτηση από αίτηση αναίρεσης.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 294, 295, 297, 299, 573,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αίτηση αναίρεσης - Προθεσμία άσκησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 199

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Προθεσμία άσκησης αίτησης αναίρεσης.
- Κατά το άρθρ. 564 παρ.1 ΚΠολΔ, αν ο αναιρεσείων διαμένει στην Ελλάδα, η προθεσμία της αναιρέσεως είναι τριάντα ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της αποφάσεως.
- Κατά το άρθρο 577 παρ.1 και 2 ΚΠολΔ το δικαστήριο πρώτα συζητεί για το παραδεκτό της αναιρέσεως. Αν η αναίρεση δεν ασκήθηκε νόμιμα ή αν λείπει κάποια προϋπόθεση για να είναι παραδεκτή, ο Άρειος Πάγος την απορρίπτει και αυτεπαγγέλτως. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει, ότι το εμπρόθεσμο της ασκηθείσας αναιρέσεως είναι προϋπόθεση του παραδεκτού αυτής, τη συνδρομή δε της εν λόγω προϋποθέσεως εξετάζει ο Άρειος Πάγος και αυτεπαγγέλτως, με βάση τα υποβληθέντα αποδεικτικά έγγραφα στοιχεία της δικογραφίας, απορρίπτοντας την αναίρεση αν ελλείπει η προϋπόθεση αυτή. Αντίθετη ερμηνεία δεν βρίσκει στήριγμα ούτε στη διατύπωση του άρθρου 570 παρ.1 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι "οι διάδικοι δεν είναι υποχρεωμένοι να καταθέσουν προτάσεις, εκτός αν προβάλλονται ενστάσεις ως προς το παραδεκτό και το εμπρόθεσμο της αίτησης αναίρεσης και των πρόσθετων λόγων. Οι διάδικοι καταθέτουν τις προτάσεις τους είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο", διότι η διάταξη αυτή δεν αποσκοπεί στο να αποκλείσει την από τον Άρειο Πάγο αυτεπάγγελτη έρευνα της συνδρομής του εμπρόθεσμου της άσκησης της αιτήσεως αναιρέσεως, που αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της (ΟΛΑΠ 850/1981). Παρέπεται, ότι αρκεί να προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας η έλλειψη της άνω προϋποθέσεως του παραδεκτού της αναιρέσεως για την αυτεπάγγελτη έρευνα από τον Άρειο Πάγο, χωρίς να είναι απαραίτητο το από αυτή अपαράδεκτο να προτείνεται με προτάσεις που κατατίθενται στην προθεσμία του άρθρου 570 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 564, 570, 577,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αναγκαστική εκτέλεση - Ανακοπή

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 214

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Ανακοπή λόγω αντιρρήσεων κατά της εκτέλεσης. Προθεσμίες της ανακοπής. Ερημοδικία διαδίκου. Αναγκαστική ομοδικία.
- Περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας καθιερώνεται με το άρθρο 933 ΚΠολΔ, καθώς η ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης που ασκείται μετά την κατακύρωση, πρέπει να απευθύνεται κατά του υπερθεματιστή και του επισπεύδοντος δανειστή, αφού η διαφορά επιδέχεται ως προς αυτούς ενιαία μόνο ρύθμιση και δεν νοείται έγκυρος πλειστηριασμός για τον έναν και άκυρος για τον άλλον.
- Κατά το άρθρο 934 παρ. 1 περ. γ, 2 ΚΠολΔ, η ανακοπή του 933 είναι παραδεκτή αν αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης και πρόκειται για ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων και πλειστηριασμό ακινήτων, εφόσον ασκηθεί μέσα σε ενενήντα ημέρες από τη μεταγραφή περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως. Τελευταία πράξη εκτέλεσης είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή ο πλειστηριασμός δεν προσβληθεί, με

την άσκηση της εκ του άρθρου 933 του ΚΠολΔ ανακοπής, καθίσταται απρόσβλητος. Η δυνατότητα δε, όταν η ανακοπή στρέφεται κατά του ενός ή επιδόθηκε μόνον στον ένα, προσεπικλήσεως στη δίκη του άλλου ή μεταγενέστερης επίδοσης αυτής, και στον άλλο, τελεί πάντοτε υπό την προϋπόθεση, ότι αυτή θα έχει συντελεσθεί μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 του ΚΠολΔ. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, έχει ως συνέπεια το απρόσβλητο έκτοτε του πλειστηριασμού.

- Κατά το άρθρο 576 παρ. 1, 2 ΚΠολΔ αν κατά τη συζήτηση της αναιρέσεως δεν εμφανισθεί κάποιος διάδικος, ο Άρειος Πάγος ερευνά αν ο απολιπόμενος διάδικος επισπεύδει τη συζήτηση, αν δε την επισπεύδει ο αντίδικός του ερευνά αν ο τελευταίος έχει κλητεύσει νόμιμα και εμπρόθεσμα τον απολιπόμενο και σε καταφατική περίπτωση η συζήτηση προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

- Κατά το άρθρο 76 παρ. 1 ΚΠολΔ, όταν η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνο ρύθμιση ή η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται σε όλους τους ομοδίκους ή όταν οι ομόδικοι μόνον από κοινού μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν ή, εξ αιτίας των περιστάσεων δεν μπορούν να υπάρξουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι στους ομοδίκους, οι πράξεις του καθενός, ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους και οι ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσεπικληθεί, αν δεν παραστούν, θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 76, 576, 933, 934,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * Δ 2009, σελίδα 1154 * ΕφΑΔ 2009, σελίδα 1253 * ΕλλΔνη 2010, σελίδα 997 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 119, σχολιασμός Γεώργιος Διαμαντόπουλος

Αναγκαστική εκτέλεση - Ανακοπή

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 905

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ανακοπή κατά αναγκαστικής εκτέλεσης. Προθεσμίες. Εκτελεστοί τίτλοι. Βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση. Αμοτεροβαρείς συμβάσεις. Συμβατική υπαναχώρηση. Ποινική ρήτρα. Ερμηνευτικοί κανόνες δικαιοπραξιών. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Παρά το νόμο κήρυξη ή μη ακυρότητας. Παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου. Έλλειψη νόμιμης βάσης.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 934 παρ.1 ΚΠολΔ, η οποία επιβάλλει την κατά στάδια προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής, εκτέλεσης, η ανακοπή του άρθρου 933 είναι παραδεκτή α) αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την προδικασία μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου γίνει η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, β) αν αφορά την εγκυρότητα των πράξεων της εκτέλεσης που έγιναν από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης και πέρα ή την απαίτηση, έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, γ) αν αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, μέσα σε έξι μήνες αφότου η πράξη αυτή ενεργηθεί και αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά και ενενήντα ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης αν πρόκειται για ακίνητα. Κατά δε την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης είναι η σύνταξη έκθεσης για την κατάσχεση και τελευταία η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Δηλαδή για το παραδεκτό των αντιρρήσεων, ήτοι της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η ανακοπή αυτή πρέπει να ασκηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 934, μέσα στα τασσόμενα,

από την τελευταία διάταξη, χρονικά όρια, οπότε και οι πρόσθετοι λόγοι της ανωτέρω ανακοπής δεν αρκεί να ασκούνται μόνον κατά τους γενικούς ορισμούς του άρθρου 585 παρ.2β' του ίδιου Κώδικα, το οποίο έχει και στην ανακοπή αυτή εφαρμογή, αλλά προσέτι και εντός των χρονικών περιορισμών του παραπάνω άρθρου 934 παρ.1 ΚΠολΔ, αφού με την πάροδο άπρακτων των τελευταίων, τυχόν ακυρότητα της αναγκαστικής εκτελέσεως, για οποιονδήποτε και οποτεδήποτε προβαλλόμενο λόγο, καλύπτεται, πράγμα που συνάδει στο πνεύμα της τελευταίας διάταξης, με την οποία σκοπείται η ταχεία άρση της αβεβαιότητας περί το κύρος των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας. Οι κατά το άρθρο 934 παρ.1 ΚΠολΔ οριζόμενες προθεσμίες για το παραδεκτό της κατά το άρθρο 933 του ίδιου κώδικα ανακοπής και των προσθέτων αυτής λόγων, είναι δικονομικές, εξετάζονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και η πάροδός τους συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα προσβολής της σχετικής πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 904, 915 και 916 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι εκτελεστός τίτλος, πλὴν άλλων, είναι και το συμβολαιογραφικό έγγραφο, αρκεί η απαίτηση να είναι "βέβαιη" και "εκκαθαρισμένη". Εκκαθαρισμένη είναι η απαίτηση όταν από το συμβολαιογραφικό έγγραφο προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής. Στην αντίθετη περίπτωση η με συμβολαιογραφικό έγγραφο διαπιστούμενη αξίωση του επισπεύδοντος δεν είναι επιδεκτική εκτελέσεως. Αναγκαία, συνεπώς προϋπόθεση της εγκυρότητας της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι ο πλήρης προσδιορισμός στον ίδιο τον εκτελεστό τίτλο της εκτάσεως, του είδους και του περιεχομένου της αξιώσεως που ενσωματώνει. Κατά δε την απολύτως κρατούσα άποψη αναγκαστική εκτέλεση με τίτλο, από τον οποίο δεν προκύπτει απαίτηση εκκαθαρισμένη είναι άκυρη, χωρίς να χρειάζεται να αποδεικνύεται βλάβη.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 383 και 385 ΑΚ, προκύπτει ότι στις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη ο δανειστής αποκτά, μεταξύ άλλων και δικαίωμα υπαναχώρησης από την σύμβαση, αν τάξει στον οφειλέτη εύλογη προθεσμία εκπλήρωσης, συνοδευόμενη και από τη σαφή και κατηγορηματική δήλωση, ότι μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας αποκρούει την παροχή και παρέλθει πράγματι άπρακτη η προθεσμία αυτή, εκτός εάν από την όλη στάση του υπερήμερου οφειλέτη προκύπτει χωρίς αμφιβολία, ότι θα ήταν άσκοπος ο καθορισμός της προθεσμίας, διότι αυτός δεν πρόκειται να προβεί στην εκπλήρωση της παροχής, όπως όταν αυτός δηλώνει κατά τρόπο σαφή και κατηγορηματικό ότι δεν θα εκπληρώσει την παροχή. Η υπαναχώρηση αυτή, κατά το άρθρο 390 ΑΚ, εφαρμοζόμενο και στη νόμιμη υπαναχώρηση (αρ.383 ΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 387 παρ. 2 ΑΚ, ασκείται με δήλωση αυτού που έχει δικαίωμα υπαναχωρήσεως προς τον άλλον. Η διαπλαστική αυτή δήλωση είναι άτυπη και δεν απαιτείται να περιέχει τη λέξη "υπαναχώρηση". Με την άσκηση δε αυτής, κατά τη διάταξη του άρθρου 389 ΑΚ, επέρχεται απόσβεση των υποχρεώσεων προς παροχή, οι οποίες απορρέουν από τη σύμβαση και οι συμβαλλόμενοι έχουν αμοιβαία υποχρέωση να αποδώσουν τις παροχές που έλαβαν κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού. Αποτέλεσμα δηλαδή της υπαναχώρησης, κατά την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 389 ΑΚ, που εφαρμόζεται και επί νόμιμης υπαναχώρησης, σε συνδυασμό με τα άρθρα 904 και 911 ΑΚ, είναι ότι η σύμβαση καταργείται *ex tunc*, αποσβέννεται η υποχρέωση προς παροχή και οι παροχές που δόθηκαν αναζητούνται κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, ήτοι *ex causa finite* και αποδίδεται η ληφθείσα παροχή αυτούσια ή η αξία της, καθώς και ο νόμιμος τόκος από την υπαναχώρηση, διότι έκτοτε έπρεπε να προβλεφθεί η αναζήτηση. Εξάλλου, με την εκ μέρους του δικαιουμένου άσκηση του δικαιώματος της υπαναχώρησης λύεται αναδρομικά η σύμβαση, οπότε, εν αμφιβολία, καταργούνται και οι τυχόν πρόσθετες μεταξύ των μερών συμφωνίες, όπως είναι και η συνομολόγηση ποινικής ρήτρας

(άρθρο 406 ΑΚ), εκτός εάν στην περίπτωση της ποινικής ρήτηρας ειδικότερα είχε συνομολογηθεί αυτή με τη ρητή συμφωνία ότι η ποινή θα καταπίπτει και αν χωρήσει υπαναχώρηση, οπότε ο δανειστής δικαιούται παράλληλα με την υπαναχώρηση να αξιώσει και την ποινή.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 389 παρ. 1 ΑΚ, στη σύμβαση μπορεί κάποιος να επιφυλάξει στον εαυτό του το δικαίωμα της υπαναχώρησης, το οποίο, εν προκειμένω, ασκείται από το δικαιούχο χωρίς να τάξει προηγουμένως στον άλλον εύλογη προθεσμία προς εκπλήρωση, δηλώνοντας συνάμα, ότι μετά την πάροδο της αποκρούει την παροχή, γιατί τέτοια υποχρέωση υπάρχει μόνο στο παρεχόμενο από το άρθρο 383 ΑΚ δικαίωμα νόμιμης υπαναχώρησης από τη σύμβαση και δεν αποτελεί προϋπόθεση της από τις παραπάνω διατάξεις ρυθμιζόμενης συμβατικής υπαναχώρησης.

- Κατά το άρθρο 404 ΑΚ ο οφειλέτης μπορεί να υποσχεθεί στο δανειστή, ως ποινή, χρηματικό ποσό ή κάτι άλλο (ποινική ρήτρα), για την περίπτωση που δεν θα εκπλήρωνε ή που δεν θα εκπλήρωνε προσηκόντως την παροχή, κατά δε το άρθρ. 405 παρ. 1 ιδίου Κώδικα η ποινή καταπίπτει αν ο οφειλέτης αδυνατεί υπαίτια να εκπληρώσει την παροχή ή αν περιέλθει σε υπερημερία. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει, ότι ο οφειλέτης μπορεί να υποσχεθεί στο δανειστή, ως ποινή, χρηματικό ποσό για την περίπτωση που δεν θα εκπληρώσει ή δεν θα εκπληρώσει προσηκόντως την παροχή, η ποινή δε αυτή καταπίπτει, αν ο οφειλέτης αδυνατεί υπαίτια να εκπληρώσει την παροχή ή αν περιέλθει σε υπερημερία, οπότε υφίσταται εναντίον του αγωγή αξίωση του δανειστή και κατά τις διακρίσεις των άρθρ. 406 και 407 ΑΚ. Η γνήσια δε ως άνω ποινική ρήτρα, η αποτελούσα παρεπόμενη συμφωνία και μέσο πίεσης στην εξασφάλιση της εκπλήρωσης της κύριας ενοχής, η οποία θεμελιώνει ενοχή, η οποία τελεί ως άνω υπό την ιδιόρρυθμη (αρνητική) αίρεση της μη εκπλήρωσης ή της μη προσήκουσας εκπλήρωσης της παροχής που πηγάζει από την κύρια σύμβαση, μπορεί να συμφωνηθεί και κατά την κατάρτιση του προσυμφώνου, το οποίο, και με τις προϋποθέσεις του βεβαίου και του εκκαθαρισμένου της απαιτήσεως, κατά τις διατάξεις των άρθρων 904 εδ.δ' , 915, 916, 918 παρ.4 και 924 ΚΠολΔ, μπορεί να αποτελέσει τίτλο εκτελεστό για την απαίτηση από την κατάπτωση της ποινικής ρήτηρας. Είναι τελείως διαφορετική η περίπτωση, κατά την οποία ο ένας από τους συμβαλλομένους ή και οι δύο επιφύλαξαν στον εαυτό τους το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση έναντι καταβολής ποινής, δηλαδή συνομολόγησαν το λεγόμενο "επιτίμιο μεταμελείας". Αν συμβαίνει αυτό ο αντισυμβαλλόμενος πράγματι περιορίζεται στην είσπραξη του ποσού της ποινής, που μάλιστα πρέπει να του καταβληθεί συγχρόνως με τη δήλωση υπαναχώρησης, η οποία αλλιώς και εφόσον αποκρουσθεί για το λόγο αυτό χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, είναι ανίσχυρη (άρθρο 398 ΑΚ). Για να έχει δε τέτοια αποτελέσματα η συνομολογούμενη ποινή πρέπει η συναφής επιφύλαξη του δικαιώματος υπαναχώρησης να είναι σαφής και αναμφίβολη. Το επιτίμιο μεταμελείας διευκολύνει τη διάλυση της σύμβασης και συνεπώς εξασθενίζει τη συμβατική δέσμευση αφού παρέχει δικαίωμα στο συμβαλλόμενο να υπαναχωρήσει καταβάλλοντας κατά κάποιο τρόπο "λύτρα". Τουναντίον η ποινική ρήτρα περιφρουρεί την εκπλήρωση της σύμβασης και ενισχύει την υποχρέωση του οφειλέτη να εκπληρώσει την παροχή του και γι' αυτό δεν συμβιβάζεται καθόλου με την υπαναχώρηση.

- Οι ερμηνευτικοί κανόνες των άρθρων 173 και 200 ΑΚ αποσκοπούν στην ερμηνεία της δηλώσεως βουλήσεως και κάθε μία από αυτές συμπληρώνει την άλλη. Και η μεν πρώτη εξάγει το υποκειμενικό στοιχείο της δηλώσεως, δηλαδή την άποψη του δηλούντος, και απαιτεί η ερμηνεία να μην προσκολλάται στις λέξεις της δηλώσεως, αλλά να αναζητεί την αληθινή βούληση, η δε δεύτερη διάταξη εξάγει το αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή την άποψη των συναλλαγών και επιβάλλει η δήλωση

να ερμηνεύεται όπως απαιτεί η καλή πίστη, για τον προσδιορισμό της οποίας και μόνον θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συναλλακτικά ήθη. Έτσι, όταν το δικαστήριο διαπιστώσει έστω και έμμεσα την ύπαρξη κενού ή αμφιβολίας αναφορικά με τις δηλώσεις βουλήσεως των μερών, προσφεύγει στους παραπάνω ερμηνευτικούς κανόνες και προβαίνει σε ερμηνεία της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την καλή πίστη ως κριτήριο συμπεριφοράς επιβαλλομένης στις συναλλαγές κατά την κρίση χρηστού και εχέφρονος ανθρώπου, ο οποίος σταθμίζει τα συμφέροντα των μερών και ιδίως εκείνου, την ιδιαίτερη προστασία του οποίου επιδιώκει ο ερμηνευόμενος όρος, τις συνθήκες υπό τις οποίες έγιναν οι δηλώσεις βουλήσεως των συμβαλλομένων, τη φύση της σύμβασης και προπαντός την αληθινή βούληση των δηλούντων. Για την ανεύρεση δε των στοιχείων στα οποία θα στηριχθεί η ερμηνεία, το δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να αρκестθεί μόνο στο περιεχόμενο της σύμβασης, αλλά μπορεί να στηριχθεί και σε στοιχεία εκτός της σύμβασης που θα προταθούν από τους διαδίκους και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.

- Ο εκ του άρθρου 559 παρ. 1 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, ιδρύεται αν το δικαστήριο δεν εφήρμοσε τέτοιο κανόνα, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του, ή αν εφήρμοσε αυτόν, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθή (ΟλΑΠ 36/1988, ΑΠ 1186/2009, ΑΠ 1126/2009). Στην περίπτωση κατά την οποία το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχθηκε το δικαστήριο της ουσίας ότι αποδείχθηκαν και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναιρέσεως, αν οι πραγματικές παραδοχές της αποφάσεως καθιστούν προφανή την παραβίαση (ΑΠ 236/2009, ΑΠ 12/2009). Στους κανόνες του ουσιαστικού δικαίου περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών, γενικοί (αρ.173 και 200 ΑΚ) και ειδικοί, όταν ο νόμος αποδίδει ορισμένη έννοια σε σιωπηρή δήλωση βουλήσεως, σε έλλειψη δηλώσεως βουλήσεως ως προς κάποιο σημείο ή σε περίπτωση αμφιβολίας. Παραβιάζονται δε οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών όταν το δικαστήριο, παρά τη διαπίστωση, έστω και έμμεσα, κενού ή αμφιβολίας σχετικά με την έννοια της δηλώσεως βουλήσεως, παραλείπει να προσφύγει σε αυτούς, για τη διαπίστωση της αληθούς εννοίας των δηλώσεων, καθώς και όταν το δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε κενό ή ασάφεια της ερμηνευομένης δικαιοπραξίας και προσέφυγε στους κανόνες της καλής πίστεως και των συναλλακτικών ηθών, με την ερμηνεία όμως που έδωσε παραβίασε τους κανόνες αυτούς (ΑΠ 1728/2008, ΑΠ 1703/2008, ΑΠ 1076/2008, ΑΠ 1183/2007).

- Ο εκ του άρθρου 559 αρ. 14 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως αναφέρεται σε ακυρότητες, δικαιώματα και απαράδεκτα μόνον από το δικονομικό δίκαιο (ΑΠ 588/2009, ΑΠ 554/2009).

- Ο εκ του άρθρου 559 αρ. 20 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου, ιδρύεται αν το δικαστήριο υπέπεσε σε διαγνωστικό λάθος, αναγόμενο δηλαδή στην ανάγνωση του εγγράφου, με την παραδοχή ότι περιέχει περιστατικά προφανώς διαφορετικά από εκείνα που πράγματι περιλαμβάνει, όχι δε και όταν, από το περιεχόμενο του εγγράφου, το οποίο σωστά διέγνωσε, συνάγει αποδεικτικό πόρισμα διαφορετικό από εκείνο που ο αναιρεσείων θεωρεί ορθό. Πράγματι, στην τελευταία περίπτωση, πρόκειται για παράπονο, αναγόμενο στην εκτίμηση πραγματικών γεγονότων, η οποία εκφεύγει από τον αναιρετικό έλεγχο. Πάντως, για να θεμελιωθεί ο προαναφερόμενος λόγος αναιρέσεως, θα πρέπει το δικαστήριο της ουσίας να έχει στηρίξει το αποδεικτικό πόρισμα του αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στο έγγραφο, το περιεχόμενο του οποίου φέρεται ότι

παραμορφώθηκε, όχι δε και όταν το έχει απλώς συνεκτιμήσει, μαζί με άλλα αποδεικτικά μέσα, χωρίς να εξαιρεί το έγγραφο, αναφορικά με το πόρισμα στο οποίο κατέληξε ως προς το αποδεικτέο γεγονός (ΟΛΑΠ 2/2008).

- Ο εκ του άρθρου 559 αρ.19 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως, ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόστηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρμογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 30/1997, ΟΛΑΠ 28/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσεως, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος.

Διατάξεις:

ΑΚ: 173, 200, 281, 383, 385, 387, 389, 390, 404, 406, 407, 904, 911,

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 14, 559 αριθ. 19, 559 αριθ. 20, 904, 915, 916, 918, 924, 933, 934,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αναγκαστική εκτέλεση - Ανακοπή τρίτου

Δικαστήριο: Εφετείο Ιωαννίνων

Αριθμός απόφασης: 379

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή τρίτου.

- Από τις διατάξεις του άρθρ. 936 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τις οποίες ο τρίτος δικαιούται να ασκήσει ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, αν προσβάλλεται δικαίωμά του στο αντικείμενο της εκτέλεσης, το οποίο δικαιούται να αντιτάξει εναντίον εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, συνάγεται ότι αντικείμενο της δίκης, εξαιτίας της παραπάνω ανακοπής, είναι το δικαίωμα του τρίτου. Με την εν λόγω ανακοπή εισάγεται να δικασθεί το δικαίωμα αυτό και όχι η εκτέλεση και επιδιώκεται με την ανακοπή αυτή κυρίως η αναγνώριση του εν λόγω δικαιώματος και, με βάση το δικαίωμα αυτό, η κήρυξη ανίσχυρων των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης που προσβάλλονται (ΕφΠειρ 776/1994 ΕλΔνη 36. 1309. Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεση, 1983, άρθρο 936 § 178α, σ. 505, 506). Επομένως, αφού αντικείμενο της δίκης, εξαιτίας της παραπάνω ανακοπής, είναι κατά πρώτο και κύριο λόγο το δικαίωμα του τρίτου στο αντικείμενο της εκτέλεσης, λόγω της αμφισβήτησης του δικαιώματος αυτού με τις πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης που προσβάλλονται, η παραίτηση του δανειστή που επισπεύδει την εκτέλεση από τις πράξεις αυτές, είτε λόγω εξόφλησης της απαίτησής του για την οποία η αναγκαστική εκτέλεση, είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, όπως και μόνη η εξόφλησή του, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρ. 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ, εφόσον δεν συνοδεύονται και από ταυτόχρονη αναγνώριση του δικαιώματος του τρίτου, δεν επιφέρουν κατάργηση της δίκης που ανοίχτηκε με την ανακοπή του τελευταίου και, σε περίπτωση έφεσης αυτού κατά της απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε η εν λόγω ανακοπή του, οι εν τω μεταξύ ανωτέρω ενέργειες, παραίτηση δηλαδή του δανειστή ή και εξόφληση αυτού, δεν καθιστούν χωρίς αντικείμενο την έφεση και δεν οδηγούν σε απόρριψή της ως απαράδεκτης. Και τούτο, διότι και μετά τις ενέργειες αυτές εξακολουθεί η

αμφισβήτηση του δικαιώματος του τρίτου, η οποία αποτελεί την αιτία της συγκεκριμένης δικαστικής διένεξης και, συνεπώς, εξακολουθεί και το έννομο συμφέρον του τρίτου για την επίλυση της διένεξης αυτής με την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την παραπάνω ανακοπή του (Μπρίνιας, ό.π., σ. 507, σημ. 103).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 936, 1002,

Δημοσίευση: Αρμ 2009, σελίδα 571

Αναγκαστική εκτέλεση - Έξοδα εκτέλεσης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 840

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Πλειστηριασμός επί αναγκαστικώς κατασχεμένων ακινήτων. Προαφαίρεση εξόδων εκτελέσεως. Υποχρεωτική γνωστοποίηση του πίνακα κατάταξης. Έγγραφο πρόσκληση. Τριήμερη προθεσμία. Έκδοση αντιγράφων του πίνακα κατάταξης από Συμβολαιογράφο. Ανακοπή κατά πίνακα κατατάξεως. Σε περίπτωση ευδοκίμησης της ανακοπής στο αποδεσμευόμενο ποσό κατατάσσεται μόνο ο ανακόπτων. Λόγος αναίρεσης. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Πλειστηριασμός επί αναγκαστικώς κατασχεμένων ακινήτων. Προαφαίρεση εξόδων εκτελέσεως. Από το πλειστηρίασμα που επιτεύχθηκε με τον πλειστηριασμό αναγκαστικώς κατασχεμένων ακινήτων, προαφαιρούνται, προκειμένου να γίνει η κατάταξη των δανειστών, όλα τα έξοδα εκτελέσεως. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι δαπάνες που γίνονται προς εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος όλων των δανειστών και αφορούν την προδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, την κατάσχεση, τη συντήρηση του κατασχεθέντος, τον πλειστηριασμό και την κατάταξη ήτοι όλες τις αναγκαίες δαπάνες για τη διεξαγωγή της όλης εκτελεστικής διαδικασίας.

- Υποχρεωτική γνωστοποίηση του πίνακα κατάταξης. Το άρθρο 979 παρ. 1 ΚΠολΔ επιβάλλει τη γνωστοποίηση του πίνακα κατάταξης. Προς τούτο καλούνται με έγγραφο από τον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο ο επισπεύδων, ο καθ' ου η εκτέλεση και οι αναγγεληθέντες δανειστές να λάβουν γνώση του συνταγέντος πίνακα, μέσα σε τρεις ημέρες από τη σύνταξή του. Αρκεί η απλή έγγραφη πρόσκληση προς τους ανωτέρω να λάβουν γνώση του πίνακα. Δεν απαιτείται έγγραφη ανακοίνωση του περιεχομένου του πίνακα ούτε κοινοποίηση αντιγράφου αυτού.

- Έκδοση αντιγράφων του πίνακα κατάταξης από Συμβολαιογράφο. Αν ο Συμβολαιογράφος, αντί να κοινοποιήσει προς τους ανωτέρω έγγραφη πρόσκληση για να λάβουν γνώση του πίνακα, εκδώσει, προκειμένου να χορηγήσει σ' αυτούς, αντίγραφο του συνταγέντος πίνακα, δεν δικαιούται να εισπράξει δικαιώματα για την έκδοση των αντιγράφων αυτών, εφόσον κατά το νόμο δεν απαιτείτο η έκδοση αυτών, σε περίπτωση δε που από υπερβάλλουσα πρόνοια του Συμβολαιογράφου εκδοθούν αντίγραφα του πίνακα, η σχετική δαπάνη δεν βαρύνει το πλειστηρίασμα, διότι δεν έγιναν για το κοινό συμφέρον όλων των δανειστών αλλά μόνον για το συμφέρον εκείνων που τα λαμβάνουν, με αποτέλεσμα να μην εμπίπτουν στην έννοια των εξόδων εκτελέσεως.

- Ανακοπή κατά πίνακα κατατάξεως. Σε περίπτωση ευδοκίμησης της ανακοπής στο αποδεσμευόμενο ποσό κατατάσσεται μόνο ο ανακόπτων. Αν η ανακοπή κατά πίνακα κατατάξεως ευδοκιμήσει, στο αποδεσμευόμενο ποσό θα καταταγεί μόνο ο ανακόπτων, χωρίς να ωφελείται άλλος δανειστής ο οποίος δεν άσκησε ανακοπή, έστω και αν έχει μείζον προνόμιο κατατάξεως. Το αυτό θα ισχύει για την ταυτότητα του

νομικού λόγου και στην περίπτωση που η ανακοπή πλήττει τον πίνακα για τα έξοδα εκτελέσεως, παρά το ότι δεν γίνεται κατάταξη γι' αυτά.

- Λόγος αναίρεσης. Ιδρύεται, 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, λόγος αναίρεσης, σε περίπτωση που το δικαστήριο ουσίας παραβίασε κανόνα ουσιαστικού δικαίου.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 176, 183, 242, 559 αριθ. 1, 589, 932, 932, 971, 975, 979,

ΥΑ: ΚΥΑ 134423/8-12-1992,

Νόμοι: 3693/1957, αρθ. 22,

Νόμοι: 1738/1987, αρθ. 5,

Νόμοι: 2298/1995, αρθ. 12,

Νόμοι: 2579/1998, αρθ. 28,

Νόμοι: 2721/1999, αρθ. 42,

Δημοσίευση: INLAW 2008 * ΝοΒ 2008, σελίδα 2459 * ΧρΙΑ 2009, σελίδα 66 * ΝοΒ 2009, σελίδα 572 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 118

Αναγκαστική εκτέλεση - Καταδίκη σε δήλωση βούλησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 499

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Καταδίκη σε δήλωση βούλησης σε περίπτωση προσυμφώνου. Προσύμφωνο. Πλαγιαστική αγωγή. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου.

- Κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ "όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η βούληση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη. Αν η καταδίκη σε δήλωση βούλησης εξαρτήθηκε από αντιπαροχή, η δήλωση βούλησης θεωρείται ότι έγινε από τη στιγμή που εκπληρώθηκε η αντιπαροχή ή επήλθε υπερημερία αποδοχής της". Με τη διάταξη αυτή θεσμοθετείται ειδικός τρόπος αναγκαστικής εκτελέσεως, η οποία επέρχεται κατά πλάσμα του νόμου από την τελεσιδικία της αποφάσεως που καταδικάζει σε δήλωση βουλήσεως τον οφειλέτη. Προϋπόθεση είναι αφ' ενός μεν η ιδιότητα του ενάγοντος ως φορέα της αξίωσης να δεχθεί τη δήλωση αυτή και αφ' ετέρου η ιδιότητα του εναγομένου ως οφειλέτη της. Η υποχρέωση του εναγομένου να δηλώσει τη βούλησή του προς τον ενάγοντα πρέπει να απορρέει είτε από δικαιοπραξία, την οποία ο νόμος εξοπλίζει με δεσμευτικότητα, είτε απ' ευθείας από το νόμο. Αν το ουσιαστικό δίκαιο δεν παρέχει αγωγή, δεν χωρεί εξαναγκασμός κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ.

- Περαιτέρω, κατά το άρθρο 166 ΑΚ, καταρτισμένη σύμβαση αποτελεί και το προσύμφωνο, με το οποίο δημιουργείται τέλεια ενοχή, ήτοι γεννώνται υποχρεώσεις και από τα δύο μέρη για τη σύναψη της κύριας συμβάσεως, οι υποχρεώσεις δε αυτές είναι αχώριμες και καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δικαιούται να εγείρει αγωγή με αίτημα την, κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ, καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως, η οποία θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση καταστεί τελεσίδικη. Η τελευταία αυτή αγωγή μπορεί να εγερθεί και στην περίπτωση που είχε προσυμφωνηθεί να πωληθεί πράγμα το οποίο, κατά το χρόνο καταρτίσεως του προσυμφώνου, δεν ανήκει στην κυριότητα του προσυμφωνήσαντος-πωλητή, γιατί η συμφωνία πώλησεως ακόμα και ξένου πράγματος, παρόλο που αποτελεί περίπτωση αρχικής υποκειμενικής αδυναμίας, είναι έγκυρη και ο πωλητής είναι υποχρεωμένος να αποκτήσει το πράγμα και να παραδώσει τη νομή τούτου στον αγοραστή. Ακόμη προκειμένου μία συμφωνία να χαρακτηριστεί ως προσύμφωνο, δεν είναι ανάγκη να δηλώνεται πανηγυρικά η υποχρέωση που αναλαμβάνεται με αυτό για τη σύναψη της κύριας σύμβασης, αλλά αρκεί αυτή να προκύπτει με σαφήνεια από το περιεχόμενό της.

- Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 166 ΑΚ, το προσύμφωνο υπόκειται στον τύπο που ορίζει ο νόμος για την κυρία σύμβαση που πρέπει να συναφθεί. Σε αντίθετη περίπτωση, η σχετική σύμβαση είναι άκυρη κατ' άρθρο 159 ΑΚ και θεωρείται σαν να μην έγινε (άρθρο 180 ΑΚ). Σύμφωνα με τα άρθρα 369 και 1033 ΑΚ για την πώληση και τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου. Επομένως, στον τύπο αυτό υποβάλλεται και το προσύμφωνο, το οποίο αφορά τέτοια σύμβαση. Κατά συνέπεια, αφού η αγωγή από το άρθρο 949 ΚΠολΔ προϋποθέτει υποχρέωση του εναγόμενου από σύμβαση ή απευθείας από το νόμο, δεν επιτρέπεται καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως του εναγομένου που συμφώνησε άτυπα την πώληση ακινήτου, διότι η συμφωνία αυτή για την οποία δεν συντάχθηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο λόγω της ακυρότητας της θεωρείται σαν να μην έγινε. Η ακυρότητα λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, όταν τα περιστατικά υποβάλλονται σ' αυτό, διότι οι διατάξεις για τον τύπο των δικαιοπραξιών είναι δημοσίας τάξεως.

- Ακόμη από τη διάταξη του άρθρου 72 ΚΠολΔ κατά την οποία "οι δανειστές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν δικαστική προστασία ασκώντας τα δικαιώματα του οφειλέτου τους, εφόσον εκείνος δεν τα ασκεί εκτός αν συνδέονται στενά με το πρόσωπό του", συνάγεται, ότι, προϋπόθεση για την άσκηση πλαγιαστικής αγωγής είναι ο ενάγων να είναι δανειστής του φορέως (οφειλέτης) του ασκούμενου υπέρ αυτού δικαιώματος, να έχει δηλαδή συγκεκριμένη απαίτηση κατ' αυτού, ο δε τελευταίος (οφειλέτης) να έχει κατά του τρίτου (εναγομένου δια της πλαγιαστικής αγωγής) κάποιο δικαίωμα, το δικαίωμα να έχει περιουσιακή αξία και να μην είναι προσωποπαγές και η αδράνεια του οφειλέτη, συνιστάμενη στην παράλειψη (αμέλεια και αδιαφορία) αυτού να προβεί στην καταδίωξη του δικού του οφειλέτη, η οποία και δικαιολογεί το έννομο συμφέρον του ενάγοντος δανειστή προς άσκηση της αγωγής του οφειλέτη του κατά του τρίτου. Από την ίδια παραπάνω διάταξη προκύπτει, ότι η αγωγή καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως μπορεί να ασκηθεί και πλαγιαστικά.

- Η παραβίαση κανόνα του ουσιαστικού δικαίου που προβλέπεται ως λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ.1 ΚΠολΔ, είναι δυνατό να έχει ως περιεχόμενο και την αιτίαση, ότι η αγωγή, επί της οποίας έκρινε σε πρώτο ή σε δεύτερο βαθμό το δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη τελεσίδικη απόφαση, απορρίφθηκε ως μη νόμιμη, ενώ συνέβαινε το αντίθετο, σύμφωνα με το συγκεκριμένο κανόνα του ουσιαστικού δικαίου (ΟΛΑΠ 28/98). Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (ΟΛΑΠ 7/2006, ΟΛΑΠ 4/2005).

Διατάξεις:

ΑΚ: 159, 166, 369, 1033,

ΚΠολΔ: 72, 559 αριθ. 1, 949,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΝοΒ 2011, σελίδα 1577

Αναγκαστική εκτέλεση - Καταχρηστική επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος Ολομέλεια

Αριθμός απόφασης: 9

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή. Καταχρηστική επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Με το άρθρο 934 του ΚΠολΔ καθιερώνεται το σύστημα της κατά στάδια προσβολής με ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, των επί μέρους πράξεων της εκτελεστικής

διαδικασίας, η οποία ανακοπή αν αφορά ακυρότητες των πράξεων της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, που έλαβαν χώρα από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη και πέρα, που είναι η σύνταξη της έκθεσης κατάσχεσης, πρέπει να ασκείται με ποινή απαραδέκτου μέχρι την τελευταία πράξη που είναι η σύνταξη της έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Η ακυρότητα μιας προηγούμενης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης δεν συμπαράσφρει σε ακυρότητα αυτοδικαίως και την επόμενη πράξη, αλλά απαιτείται να προσβληθεί με ανακοπή και αυτή, εφόσον υπάρχει ακόμη η από το άρθρο 934 προθεσμία για την προσβολή της, και κηρυχθεί από το δικαστήριο η ακυρότητά της. Διαφορετικά, παρά την κήρυξη της ακυρότητας μιας προηγούμενης πράξης, που αποτελεί την προϋπόθεση της, εφόσον προχώρησε η εκτελεστική διαδικασία και δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως αυτοτελώς με ανακοπή και η επόμενη πράξη, η τελευταία ισχυροποιείται και παραμένει απρόβλητη.

- κατά το άρθρο 940 παρ. 3 του ΚΠολΔ, αν ακυρωθεί αμετάκλητα η αναγκαστική εκτέλεση, εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση έχει δικαίωμα να ζητήσει από εκείνον που την επέσπευσε αποζημίωση για τη ζημία του, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 914 ή 919 του αστικού κώδικα. Παρέχεται, δηλαδή, στην περίπτωση αυτή γνήσια ουσιαστικού δικαίου αξίωση αποζημιώσεως στον θιγόντα, στηριζόμενη σε ειδική αδικοπραξία, τα στοιχεία της οποίας ορίζονται σε συνδυασμό με τα άρθρα 914 ή 919 ΑΚ. Αν ακυρωθεί μία μόνο πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσεως, η αποζημίωση περιορίζεται στην ζημία που τελεί σε αιτιώδη συνάφεια μόνο με την πράξη αυτή. Όμως, κατά την αληθή έννοια της παραπάνω διάταξης του άρθρου 940 παρ. 3 ΚΠολΔ, ερμηνευομένης, και από το πρίσμα του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ περί δίκαιης δίκης και παροχής ουσιαστικής έννομης προστασίας, αλλά και του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν αποκλείεται η έγερση, και πέραν της παρεχόμενης από την πιο πάνω διάταξη του άρθρου 940 παρ. 3 ΚΠολΔ αξίωση αποζημιώσεως, αυτοτελούς αγωγής για αποζημίωση εξαιτίας άδικης εκτέλεσης και η παρεμπόδιση κρίση κατά τη σχετική τακτική δίκη περί ακυρότητας οποιασδήποτε πράξεως της αναγκαστικής εκτέλεσης, εναντίον της οποίας δεν ασκήθηκε ανακοπή, προκειμένου να θεμελιωθεί το ασκούμενο με την αγωγή δικαίωμα αποζημιώσεως του καθ' ου η εκτέλεση (πρβλ. ΟΛΑΠ 49/2005).

- Το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του απέρριψε ως μη νόμιμη την αγωγή για το λόγο ότι δεν συνέτρεχαν στην προκειμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις που ορίζει η διάταξη του άρθρου 940 παρ. 3 του ΚΠολΔ, ενόψει του ότι η επιβληθείσα χωρίς δικαίωμα κατάσχεση του πλοίου, η οποία αποτέλεσε και την αιτία της επικαλούμενης ζημίας και ηθικής βλάβης, δεν φέρεται να έχει προσβληθεί και ακυρωθεί αμετάκλητα. Όμως, όπως προαναφέρθηκε, ο ενάγων είχε το δικαίωμα να εγείρει αυτοτελώς και πέραν της διατάξεως του άρθρου 940 παρ. 3 ΚΠολΔ, αγωγή αποζημιώσεως για παράνομη και υπαίτια κατάσχεση του πλοίου του, εναντίον της οποίας πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως δεν είχε ασκήσει ανακοπή. Επομένως η αγωγή του αναιρεσείοντος απόφασή του, που έκρινε αντίθετα, εσφαλμένως ερμήνευσε την παραπάνω διάταξη, καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 914 επ. ΑΚ και, συνεπώς, ο μοναδικός από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως που παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια είναι βάσιμος.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 933, 934, 940,

ΑΚ: 914, 919,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 56

Αναγκαστική εκτέλεση - Προσημείωση Υποθήκης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 31

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης. Αναγγελία δανειστών. Περιγραφή απαίτησης στο αναγγελτήριο. Λήψη υπόψη μη προταθέντων πραγμάτων. Παραμόρφωση εγγράφου.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων άρθρων 1274, 1276 και 1277 ΑΚ προκύπτει ότι η προσημείωση υποθήκης εγγράφεται όπως και η υποθήκη, με τη μνεία ότι προσημειώνεται, μόνον ύστερα από δικαστική απόφαση και χορηγεί δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης. Όταν η απαίτηση επιδικασθεί τελεσίδικα, η προσημείωση τρέπεται σε υποθήκη, η οποία θεωρείται, κατά πλάσμα του νόμου, ότι έχει εγγραφεί από την ημέρα της προσημείωσης και ασφαλίζει τη συγκεκριμένη απαίτηση, για την οποία έχει χορηγηθεί με τη δικαστική απόφαση η άδεια εγγραφής της προσημείωσης. Εάν μετά την εγγραφή της προσημείωσης υποθήκης, με νέα σύμβαση μεταξύ δανειστή και οφειλέτη, έχει αναληφθεί νέα υποχρέωση του οφειλέτη, είτε με σκοπό ανανέωσης, είτε ως δόση αντί καταβολής, είτε ως υπόσχεση αντί καταβολής έχει αναληφθεί αυτή (άρθρα 419, 421 και 436 ΑΚ), η προσημείωση της υποθήκης δεν ασφαλίζει και την εκ της νέας υποχρέωσης προκύπτουσα απαίτηση άνευ άλλου τινός και συνεπώς η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, με βάση τελεσίδικη απόφαση που αφορά τη νέα υποχρέωση, είναι άκυρη και δεν ισχύει για την αρχική ενοχή, για την οποία εκδόθηκε τελεσίδικη απόφαση.

- Από τη διάταξη του άρθρου 972 παρ. 1 περιπτ. β' του ΚΠολΔ, που ορίζει ότι η αναγγελία πρέπει να περιέχει, πλην άλλων και περιγραφή της απαίτησης του δανειστή που αναγγέλλεται, σε συνδυασμό προς τη διάταξη του άρθρου 159 αρ. 3 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι η παράβαση της διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, αν η παράβαση προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας, προκύπτει ότι η αναγγελία, ως πράξη της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να περιέχει περιγραφή της απαίτησης που αναγγέλλεται και του προνομίου της. Ενόψει όμως του ότι η αναγγελία αποτελεί την πρώτη επιθετική, εξώδικη διαδικαστική πράξη και το αρχικό δικόγραφο, με το οποίο εισάγεται στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, και ειδικότερα της κατάταξης, η απαίτηση του αναγγελλόμενου δανειστή, στο περιεχόμενο δε του αναγγελτηρίου, οφείλουν να απαντήσουν, με τις παρατηρήσεις τους (άρθρου 974 ΚΠολΔ) και την ανακοπή (άρθρο 979 ΚΠολΔ), ο οφειλέτης, ο επισπεύδων και οι άλλοι δανειστές που έχουν αναγγελθεί και με βάση το περιεχόμενο αυτό ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και το δικαστήριο της ανακοπής να προβούν στην κατάταξη ή στην απόρριψη της αναγγελθείσας απαίτησης, το αναγγελτήριο πρέπει να παρέχει στον μεν οφειλέτη και τους άλλους δανειστές τα απαραίτητα για την άμυνά τους στοιχεία, στο δε υπάλληλο του πλειστηριασμού τις προϋποθέσεις για να μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα και βασιμότητα της απαίτησης. Ανάμεσα στις προϋποθέσεις αυτές είναι και η ύπαρξη του προνομίου, τα πραγματικά περιστατικά του οποίου πρέπει να περιέχει το αναγγελτήριο, όταν μάλιστα αυτά δεν συμπίπτουν με εκείνα στα οποία στηρίζεται η απαίτηση. Το δικόγραφο της αναγγελίας είναι άκυρο λόγω αοριστίας της αναφερόμενης σ' αυτό απαίτησης μόνον όταν η περιγραφή αυτής, καθώς και του τυχόν υφισταμένου προνομίου της είναι τόσο ελλιπή, ώστε να μην μπορούν ο οφειλέτης και οι λοιποί δανειστές να αντικρούσουν την αναγγελία, κατά την άσκηση του δικαίωματος της υπεράσπισής τους, κατά τα άρθρα 974 και 979 ΚΠολΔ. και να υφίστανται έτσι βλάβη. Δεν είναι όμως αναγκαία η εξειδίκευση, στο

βαθμό που απαιτείται επί ανακοπής (άρθρα 216 παρ. 1 και 585 ΚΠολΔ), για τον αναγγελλθέντα δικαιούχο της απαίτησης, ανεξαρτήτως της δικονομικής θέσης του στη δίκη της ανακοπής, γιατί το αναγγελλτήριο δεν αποτελεί προδικασία κύριας ή παρεμπόδισης αίτησης για δικαστική προστασία, κατά την έννοια του άρθρου 111 ΚΠολΔ. Για την πληρότητα της περιγραφής της αναγγελλόμενης αξίωσης αρκεί η μορφολογική εξατομίκευσή της ως προς το είδος και το προνόμιο κατάταξής της, μπορεί δε να συμπληρώνεται με παραπομπή σε άλλο, συνυποβαλλόμενο δημόσιο έγγραφο. Εάν ο αναγγελλόμενος δανειστής δεν ανταποκρίνεται στην επιβαλλόμενη από τη διάταξη του άρθρου 972 παρ. 1 εδ. γ' και δ' του ΚΠολΔ υποχρέωσή του να καταθέσει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 15 ημερών από την ημέρα του πλειστηριασμού στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τα έγγραφα που αποδεικνύουν την απαίτηση και το τυχόν προνόμιο που την ασφαρίζει, αποκλείεται να τα καταθέσει μεταγενέστερα (βλ. άρθρο 151 ΚΠολΔ) και μπορεί να καταταγεί τυχαία από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Δεν επιφέρει όμως η πάροδος άπρακτης της 15ήμερης προθεσμίας του άρθρου 972 παρ. 1 εδ. γ' ΚΠολΔ έκπτωση από το δικαίωμα προσαγωγής των εγγράφων ενώπιον του δικαστηρίου κατά τη συζήτηση της ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, το οποίο είναι υποχρεωμένο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως 341 ΚΠολΔ., να λάβει υπόψη του όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν ενώπιόν του οι διάδικοι για την απόδειξη των ισχυρισμών τους, οι οποίοι ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.

- Κατά το άρθρο 559 αρ. 8 περιπτ. α' του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσης, αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Πράγματα, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, είναι οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί των διαδίκων και συνεπώς και τα περιστατικά με τα οποία περιγράφεται η απαίτηση και το προνόμιο της στην αναγγελία προς κατάταξη απαιτήσεως σε πλειστηριασμό.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 559 αριθ. 20 και 561 παρ.1 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο θεσπιζόμενος με την πρώτη τούτων λόγος αναίρεσεως για παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου ιδρύεται, όταν το δικαστήριο της ουσίας υποπίπτει σε διαγνωστικό λάθος, όταν δηλαδή αποδίδει σε αποδεικτικό, κατά την έννοια των άρθρων 339 και 432-465 ΚΠολΔ, έγγραφο, περιεχόμενο διαφορετικό από εκείνο που πράγματι έχει, ακολούθως δε καταλήγει, στηριζόμενο σε τούτο μόνον ή κυρίως σε αυτό, σε περίπτωση συνεκτιμήσεως του με άλλα αποδεικτικά μέσα, σε επιζήμιο για τον διάδικο - αναιρεσιόντα πόρισμα, ως προς πράγματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης.

Διατάξεις:

ΑΚ: 1274, 1276, 1277,

ΚΠολΔ: 159, 335, 338-341, 972, 974, 979,

Αναψηλάφηση - Προθεσμία άσκησης αίτησης αναψηλάφησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος Ολομέλεια

Αριθμός απόφασης: 13

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Προθεσμία άσκησης αίτησης αναψηλάφησης. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Με το προβλεπόμενο από τα άρθρα 538 επ. ΚΠολΔ έκτακτο ένδικο μέσο της αναψηλάφησης θεσπίζεται η δυνατότητα ανατροπής του δεδικασμένου απόφασης πολιτικού δικαστηρίου σε ορισμένες - ρητώς οριζόμενες - εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου κρίθηκε ότι η διατήρηση του προσκρούει είτε σε θεμελιώδεις δικονομικές αρχές

-αναγόμενες ιδίως στην εκπροσώπηση και παράσταση των διαδίκων - είτε στο ουσιαστικό δίκαιο, λόγω αναμφισβήτητου σφάλματος στην ελάσσιμα πρόταση του δικανικού συλλογισμού της προσβαλλόμενης απόφασης, οφειλόμενου, μάλιστα και σε αξιόποινες πράξεις παραγόντων της δίκης ή τρίτων. Στο άρθρο 544 ΚΠολΔ απαριθμούνται οι περιπτώσεις που επιτρέπεται η αναψηλάφηση, στο επόμενο δε άρθρο (545) ορίζονται οι σχετικές προθεσμίες, καθώς και το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας σε κάθε επιμέρους περίπτωση. Οι προθεσμίες αυτές είναι προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου ενδίκου μέσου και, ως εκ τούτου, δεν αντιστοιχούν πλήρως προς τις προθεσμίες της έφεσης και της αναίρεσης (άρθρα 518 και 564 ΚΠολΔ), ακόμα και εκείνες που θεσπίζονται υπό ταυτόσημη διατύπωση. Τούτο δε, διότι οι προθεσμίες της έφεσης και της αναίρεσης έχουν πάντοτε ως αφετηρία την επίδοση ή την δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης, ενώ οι προθεσμίες της αναψηλάφησης άλλοτε έχουν ως αφετηρία την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης (άρθρο 544 αριθμ. 2, 3, 4, 5 και 9) και άλλοτε συναρτώνται προς άλλα (ή και άλλα), πέρα από την επίδοση της απόφασης, πραγματικά γεγονότα (άρθρο 544 αριθμ. 1, 6, 7 και 8). Στις τελευταίες αυτές περιπτώσεις το δικαίωμα της αναψηλάφησης γεννάται από τη στιγμή που επισυμβαίνει το οικείο γεγονός, το οποίο αποτελεί και την αφετηρία της αντίστοιχης προθεσμίας, ήτοι από τη στιγμή που εκδίδεται δεύτερη αντιφατική απόφαση για την ίδια υπόθεση ή που καθίσταται αμετάκλητη η καταδίκη για ψευδορκία ή πλαστογραφία ή που περιέρχονται στην κατοχή του διαδίκου τα νέα κρίσιμα έγγραφα ή που ανατρέπεται η απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.

Κατά την έννοια του άρθρου 151 ΚΠολΔ, η έκπτωση από το δικαίωμα να επιχειρηθεί η πράξη, για την οποία είχε ορισθεί η νόμιμη ή δικαστική προθεσμία, επέρχεται αν ο δικαιούχος αδράνησε να ασκήσει τούτο εγκαίρως. Η προϋπόθεση όμως αυτή προφανώς δεν υπάρχει στην περίπτωση που η προσβαλλόμενη με αναψηλάφηση απόφαση δεν επιδόθηκε προς ή από τον ηττηθέντα διάδικο, παρήλθε δε από την δημοσίευσή της τριετές χρονικό διάστημα και, μετά ταύτα, εκδόθηκε απόφαση ποινικού δικαστηρίου (καταδικαστική για ψευδορκία ή πλαστογραφία), που δικαιολογεί την αναψηλάφηση της απόφασης. Τούτο δε, διότι όχι μόνο δεν μπορεί να αποδοθεί σε αδράνεια του ηττηθέντος διαδίκου ή μη άσκηση του ενδίκου μέσου της αναψηλάφησης εντός του τριετούς χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της απόφασης, αλλά αντιθέτως ήταν γι αυτόν νομικώς και πρακτικώς αδύνατη η άσκησή του (πριν από την έκδοση της ποινικής απόφασης), αφού το δημιουργικό του δικαϊμάτος του γεγονός συνέβη μετά τη λήξη της τριετίας. Για τον ίδιο λόγο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ισχύουν για το ένδικο μέσο της αναψηλάφησης τα ισχύοντα για την έφεση και την αναίρεση, αφού στις τελευταίες αυτές περιπτώσεις η έκπτωση από το δικαίωμα άσκησης του ενδίκου μέσου προϋποθέτει αφενός μεν γεγεννημένο δικαίωμα προς τούτο, αφετέρου δε αδράνεια του δικαιούχου για μία ολόκληρη τριετία. Υπό την αντίθετη εκδοχή ο Νομοθέτης θα εμφανιζόταν ανακόλουθος, αφού από το ένα μέρος θα καθιέρωνε (με το άρθρο 544 ΚΠολΔ) δικαιώματα αναψηλαφήσεως, με την προϋπόθεση επέλευσης συγκεκριμένων περιστατικών, και από το άλλο θα προέβλεπε την κατάργηση των δικαιωμάτων αυτών πριν καν αποκτηθούν.

Ενόψει τούτων (αλλά και της ανάγκης να ερμηνεύονται - εν αμφιβολία - στενώς οι διατάξεις περί προθεσμιών γενικώς, αφού μ' αυτές θεσπίζονται χρονικοί περιορισμοί στην άσκηση δικαιωμάτων, που ουσιαστικά συνιστούν λόγους πλήρους καταργήσεως αυτών) δεν ισχύει για την περίπτωση του άρθρου 544 παρ. 6 ΚΠολΔ (της ψευδορκίας και της πλαστογραφίας) η κατά το άρθρο 545 παρ. 5 εδ. α ΚΠολΔ τριετής προθεσμία αναψηλαφήσεως από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης τελεσίδικης ή ανέκκλητης

απόφασης, αλλά εφαρμόζεται η ειδική διάταξη του δευτέρου εδαφίου της ίδιας παραγράφου, σύμφωνα με την οποία χορηγείται ουσιαστικά ενιαύσια προθεσμία για την αναψηλάφηση και έτσι καθίσταται αυτήν παραδεκτή, εφόσον δεν παρήλθε έτος από την δημοσίευση της αμετάκλητης απόφασης ποινικού ή του πολιτικού δικαστηρίου. Η εξαιρετική αυτή ρύθμιση δεν είναι ασυμβίβαστη με το πνεύμα των λοιπών ρυθμίσεων για την αναψηλάφηση, λόγω μη συστοιχισέως της προς τις διατάξεις των άρθρων 518 παρ. 2 και 564 παρ. 3 ΚΠολΔ, ενόψει των προαναφερθέντων, και δικαιολογείται, επειδή το κρίσιμο περιστατικό για τη γέννηση του δικαιώματος αναψηλαφήσεως, δηλαδή η αμετάκλητη καταδίκη για ψευδορκία ή πλαστογραφία, ενδέχεται να συντελέσθηκε εν αγνοία του δικαιούχου, λαμβανομένου δε υπόψιν ότι η προθεσμία των εξήντα ημερών (του άρθρου 545 παρ. 1 ΚΠολΔ) αρχίζει ως προς αυτόν από το αμετάκλητο της καταδίκης και όχι από την γνώση (όπως αντιθέτως προβλέπεται στις ανάλογες περιπτώσεις του άρθρου 544 αριθμ. 7 και 8 σε συνδυασμό προς το άρθρο 545παρ. 3 περ. ε και στ) θα ήταν ανεπιεικές και άνισο: να στερείται αυτός του δικαιώματος δικαστικής προστασίας με την εξάντληση και μόνον της βραχυχρόνιας προθεσμίας, που κινήθηκε ενδεχομένως εις βάρος του χωρίς να γνωρίζει, ότι έχει συντελεσθεί το κρίσιμο περιστατικό για την θεμελίωση καθεαυτήν του δικαιώματος του προς αναψηλάφηση, και να περιάγεται έτσι σε δυσμενέστερη θέση έναντι όλων των λοιπών δικαιούχων αναψηλαφήσεως. Εξάλλου, η βούληση του Νομοθέτου να μην ισχύει ως απαραβίαστη αρχή η απώλεια του δικαιώματος για άσκηση αναψηλαφήσεως μετά την παρέλευση της τριετούς προθεσμίας, από την δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης, επιβεβαιώνεται και από τη διάταξη του άρθρου 545 παρ. 6 ΚΠολΔ, αντίστοιχη ακριβώς με εκείνες των άρθρων 518 παρ. 3 και 564 παρ. 4 ΚΠολΔ, για την έφεση και την αναίρεση, που ορίζουν νέα αφετηρία της προθεσμίας των ενδίκων αυτών μέσων για τους κληρονόμους του θανόντος δικαιούχου.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 151, 518, 538 επ., 544, 545, 559 αριθ. 14, 564,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Απόδειξη - Αποδεικτικά μέσα - Ένορκες βεβαιώσεις

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 184

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ένορκες βεβαιώσεις. Μη λήψη υπόψη αποδεικτικών μέσων. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 γ' του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσεως, αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν.
- Κατά τη διάταξη του άρθρου 270 παρ.2 εδάφ. γ' του Κ.Πολ.Δ., όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 2915/2001, ισχύει δε από 1-1-2002 κατά το άρθρο 15 του Ν. 2943/2001 και εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 524 παρ.1 του άνω Κώδικα και στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης, ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έχουν δοθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου, δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής ενώπιον των πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων δικαστηρίων, κατά την τακτική διαδικασία είναι παραδεκτές, ως αποδεικτικά μέσα, και ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, εφόσον συντρέχουν αθροιστικώς οι προϋποθέσεις της δόσης αυτών πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως και ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου δύο τουλάχιστον

εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση. Αν λείπει έστω και μία από τις δύο αυτές προϋποθέσεις η ένορκη βεβαίωση δεν είναι απλώς άκυρη αλλά ανύπαρκτη ως αποδεικτικό μέσο και δεν λαμβάνεται υπόψη.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 270, 559 αριθ. 11γ,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αρμοδιότητα - Αρμοδιότητα πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 931

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Αδικοπραξία τελεσθείσα από υπάλληλο του ΟΕΚ. Αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων.

- Το άρθρο 94 του Συντάγματος ορίζει στην μεν παράγραφο 1 ότι η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, στη δε παράγραφο 2 ότι στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται, μεταξύ άλλων, και όλες οι ιδιωτικές διαφορές. Το άρθρο 1 του ΚΠολΔ ορίζει ότι στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν: α) Οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο νόμος δεν τις έχει υπαγάγει σε άλλα δικαστήρια, β) οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά, γ) οι υποθέσεις δημόσιου δικαίου που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά και δ) οι διοικητικές διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 1 παρ. 2 περ. η' του Ν. 1406/1983, στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται, πλην άλλων, και οι διαφορές οι οποίες αναφέρονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά την ευθύνη του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ προς αποζημίωση, σύμφωνα με τα άρθρα 105 και 106 του ΕισΝΑΚ. Παρά δε τη συσταλτική διατύπωση του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, που αναφέρεται σε πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, η έννοια των ανωτέρω διατάξεων είναι ότι η ευθύνη προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνον από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή από παραλείψεις οφειλομένων νομίμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή παραλείψεις συνάπτονται με την οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών ή των υπηρεσιών νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή τελέσθηκαν εξ αιτίας αυτής και δεν συνδέονται με την ιδιωτική διαχείριση της περιουσίας των πιο πάνω προσώπων, ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα οργάνου, που ενήργησε εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων. Υπάρχει δε ευθύνη του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, όχι μόνον όταν με πράξη ή παράλειψη οργάνου των νομικών αυτών προσώπων παραβιάζεται συγκεκριμένη διάταξη νόμου, αλλά και όταν παραλείπονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και υποχρεώσεις που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία και προσδιορίζονται από την κείμενη εν γένει νομοθεσία, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της καλής πίστης. Το Δημόσιο δε και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υποχρεούνται να αποκαταστήσουν κάθε θετική ή αποθετική ζημία, ενώ τα δικαστήρια της ουσίας μπορούν, επί πλέον, να επιδικάσουν σε βάρος τους χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 932 του Αστικού Κώδικα (Α.Ε.Δ 53/1995, ΣτΕ 521/2006, 2579/2006). Εξάλλου με το άρθρο 1 του ΝΔ 2963/1954 συστάθηκε ο Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας «Ο.Ε.Κ», που αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου,

του οποίου η εποπτεία και ο έλεγχος, κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας, και ήδη στο Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων. Σκοπός δε του Ο.Ε.Κ., όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 1, είναι " η παροχή κατοικίας επί αυτοτελούς οικοδομής ή διαμερίσματος ορόφου εις εργάτας και υπαλλήλους συνδεδεμένους μετά των εργοδοτών δια σχέσεως εξηρημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως και υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου εφ' όσον δεν κέκτηνται ούτοι ή η σύζυγος αυτών ιδιόκτητον τοιαύτην ". Για την επίτευξη του εξυπηρετούντος το δημόσιο συμφέρον σκοπού του Ο.Ε.Κ. τα εκπροσωπούντα αυτόν όργανα, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 20 Ν. 1332/1983, 21 Ν. 1346/1983 και του ΠΔ/τος 249/1989, αποφασίζουν για όλα τα ζητήματα διοικήσεως και διαχειρίσεως, διενεργούν αυτοψία για τον έλεγχο τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων των κατασκευαστών, την κατάρτιση και έγκριση των χορηγούμενων δανείων στους δικαιούχους (αγοράς) διαμερισμάτων, τις πιστοποιήσεις καταβολής των δόσεων, της παραλαβής των αποπερατωμένων από τους κατασκευαστές διαμερισμάτων, κ.λ.π.

Διατάξεις:

ΑΚ: 932,

ΕισΝΑΚ: 105, 106,

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 14,

Νόμοι: 1406/1983, άρθ. 1,

Νόμοι: 1332/1983, άρθ. 20,

ΑΝ: 1346/1983, άρθ. 21,

ΠΔ: 249/1989,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Αρμοδιότητα - Αρμοδιότητα πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 901

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων. Διοικητικές συμβάσεις. Πτώχευση. Παρεμβάση πτωχού σε δίκες που διεξάγει ο Σύνδικος.

- Κατά το άρθρο 94 παρ.1 του Συντάγματος, η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ανήκει στα διοικητικά δικαστήρια, όπως ο νόμος ορίζει. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 περί του Ν.1406/1983 υπήχθησαν στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων μεταξύ άλλων και οι διαφορές οι οποίες αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας για τις διοικητικές συμβάσεις. Ως τέτοιες νοούνται εκείνες οι διαφορές οι οποίες προέρχονται από διοικητική σύμβαση και ανάγονται στο κύρος, στην ερμηνεία και στην εκτέλεση αυτής ή σε οποιασδήποτε παρεπόμενη από τη σύμβαση αυτή αξίωση. Είναι δε η σύμβαση διοικητική αν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και με τη σύναψη της επιδιώκεται η ικανοποίηση σκοπού, τον οποίο ο νόμος ανάγει σε δημόσιο, το δε Ελληνικό Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου είτε βάσει του κανονιστικού καθεστώτος, που διέπει τη σύμβαση είτε βάσει ρητρών, που προβλέπονται κανονιστικώς, έχουν περιληφθεί στη σύμβαση και αποκλίνουν από το κοινό δίκαιο, βρίσκεται χάριν του εν λόγω σκοπού σε υπερέχουσα θέση απέναντι στο αντισυμβαλλόμενο μέρος, δηλαδή σε θέση μη προσιδιάζουσα στο δυνάμει των διατάξεων του ιδιωτικού δικαίου συμβατικό δεσμό. Συμβάσεις, οι οποίες δε συγκεντρώνουν τα γνωρίσματα αυτά, είναι ιδιωτικού δικαίου και εξ αυτών διαφορές υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια (ΑΕΔ 19/2010).

- Κατά το άρθρο 17 παρ. 4 εδ. 1, 3 του Ν. 3588/2007 ο οφειλέτης δεν νομιμοποιείται μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία, δικαιούμενος να παρεμβαίνει προσθέτως σε δίκες που διεξάγει ο σύνδικος, ως μόνος μη δικαιούχος διάδικος. Επομένως η ένδικη αίτηση αναιρέσεως, κατά τον χρόνο ασκήσεως της οποίας (28-9-2009) η εφεσίβλητη και ήδη πρώτη των αναιρεσιβλήτων είχε κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως (1-4-2008) αξιολογείται προεχόντως ως απαράδεκτη κατά την κατ' αυτής απεύθυνσή της, για έλλειψη της διαδικαστικής προϋποθέσεως της υπάρξεως παθητική, στο πρόσωπό της νομιμοποιήσεως, κατ' επιτρεπτή περί τούτου αυτεπάγγελτη έρευνα (ΚΠολΔ 68, 73, 571 παρ. 1, 577 παρ. 2). Αντίθετα παραδεκτά κατευθύνεται κατά της δεύτερης των αναιρεσιβλήτων, οριστικής συνδίκου της πτωχεύσεως, ως προς την οποία ερευνάται στη συνέχεια η βασιμότητα των διατυπωμένων δι' αυτής λόγω αναιρέσεως. Ειδικότερα, κατά τους ορισμούς και την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αρ 4 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως για υπέρβαση δικαιοδοσίας στοιχειοθετείται όταν το πολιτικό δικαστήριο επιλαμβάνεται υποθέσεως, η οποία κατά νόμο ανήκει στην δικαιοδοσία πλην άλλων, των διοικητικών δικαστηρίων.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 4, 559 αριθ. 16,

Νόμοι: 1406/1983, άρθ. 1,

Νόμοι: 3588/2007, άρθ. 17,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Ασφαλιστικά μέτρα - Ανάκληση απόφασης

Δικαστήριο: Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών

Αριθμός απόφασης: 72

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Ανάκληση ή μεταρρύθμιση ασφαλιστικών μέτρων.

- Από τη διάταξη του άρθρου 697 εδ. 1 του ΚΠολΔ, σαφώς προκύπτει ότι, η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση της απόφασης που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα, μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο, που δικάζει την κύρια υπόθεση καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, που αρχίζει στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας από τη νομότυπη άσκηση της αγωγής και περατώνεται, μεταξύ άλλων, με την έκδοση της οριστικής απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη στάσης της δίκης ενώπιον αυτού και με αυτοτελή ακόμη αίτηση και όχι μόνο κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, όπως απαιτείται στην περίπτωση μόνο, κατά την οποία πρόκειται να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα από το Πολυμελές Πρωτοδικείο και ότι με το ένδικο (κατ' ουσία) βοήθημα, που προβλέπεται από την εν λόγω διάταξη, δεν φέρεται υπό την κρίση του δικαστηρίου της κυρίας υπόθεσης η νομιμότητα του ασφαλιστικού μέτρου, που έχει διαταχθεί, ή η ορθότητα της απόφασης που το διέταξε, αλλά μόνο η νομιμότητα της περαιτέρω ισχύος του. Συνεπώς, το δικαστήριο της κύριας δίκης θα ελέγξει, αν κατά το χρόνο, κατά τον οποίο καλείται να αποφασίσει ως αρμόδιο δικαστήριο και να διατάξει για πρώτη φορά κάποιο ασφαλιστικό μέτρο, θα διέτασσε το μέτρο αυτό, όπως έχει ήδη διαταχθεί με την απόφαση, της οποίας διώκεται η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση, τόσο κατά την έκταση όσο και κατά το είδος του ασφαλιστικού μέτρου. Αν δε το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι με τις συνθήκες που υπάρχουν κατά το χρόνο της συζήτησης ενώπιον του δεν δικαιολογείται η διατήρηση της ισχύος του ασφαλιστικού μέτρου, είτε ολικά είτε εν μέρει, μπορεί να ανακαλέσει αναλόγως την απόφαση που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο ή να την μεταρρυθμίσει. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις δεν προϋποτίθεται για το παραδεκτό της αίτησης η επίκληση της μεταβολής των πραγμάτων, αλλά το

δικαστήριο κρίνει βάσει των στοιχείων που υπάρχουν στη δικογραφία της κύριας υπόθεσης, εφόσον το θέμα τεθεί υπόψη του και έτσι αποφασίζει όπως θα έκρινε, αν για πρώτη φορά καλούνταν να διατάξει τη λήψη ή όχι του ασφαλιστικού μέτρου (Π. Τζίφρας, Ασφαλιστικά μέτρα εκδ. 1985 σελ. 100 επ., και ΕλΔνη 1971.563 επ., Μπέης, Γνμδ., Δ 3.60 επ., Κ. Παναγόπουλου, Η ανάκληση από το δικαστήριο της κύριας δίκης ως ένδικο βοήθημα και ως υποκατάστατο των ένδικων μέσων Δ 16.444, Κυρ. Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα, εκδ. 1995 σελ. 48-53, Α.Π. 496/1972 ΝοΒ 20.1305, ΑΠ 852/1972 ΝοΒ 21.316, ΕφΑθ 2360/2003 ΕλΔνη 2003.992, ΕφΑθ 7394/2002 ΕλΔνη 44.816, ΕφΑθ1973/1985 ΕλΔνη 26.929, Ε.Π. 171/2005 ΠειρΝομ 2005.232, ΕφΘεσ 3308/2003 Αρμ. 2004.252, ΕφΑθ10801/1990 ΕλΔνη 32.1072, ΕφΚρ 805/1991 Δ 24.719, ΠΠΑ 3096/2007, Π.ΠΛ. 5541/2006 ΧΡΙΑ 2007.648, ΠΠΑ 48/2002, ΠΠΑ 108/1999 ΕλΔνη 41. 539, ΠΠΠειρ 4208/ 1999 ΝοΒ 2000.82, ΠΠΘεσ 16923/2003 Αρμ. 2005.55).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 697,

Δημοσίευση: ΧρΙΑ 2008, σελίδα 643

Ασφαλιστικά μέτρα - Ανάκληση απόφασης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 903

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ανάκληση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων μετά τη διαγνωστική δίκη.
- Από τις διατάξεις του άρθρου 698 παρ. 1 εδ. α' και 2 του ΚΠολΔ, κατά τις οποίες "η απόφαση που διέταξε ασφαλιστικό μέτρο ανακαλείται, ολικά ή εν μέρει, α) αν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη για την κύρια υπόθεση κατά εκείνου ο οποίος είχε ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο και γίνει τελεσίδικη Η ανάκληση που αναφέρεται στην παρ. 1 γίνεται με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής, από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί, και σε κάθε άλλη περίπτωση από το δικαστήριο που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο", σαφώς συνάγεται, αφενός ότι είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο η ανάκληση του ασφαλιστικού μέτρου, όταν στη δίκη για την κύρια υπόθεση, για την οποία λήφθηκε τούτο, εκδόθηκε τελεσίδικη απόφαση κατ' εκείνου που είχε ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο, και αφετέρου ότι, αν ασκηθεί αναίρεση κατά της ανωτέρω τελεσίδικης απόφασης, τότε αρμόδιο για την ανάκληση του ασφαλιστικού μέτρου είναι το δικαστήριο του Αρείου Πάγου, διότι ο όρος "εκκρεμής υπόθεση" στην παρ. 2 του άρθρου 698 ΚΠολΔ χρησιμοποιείται όχι με τη συνηθισμένη δικονομική έννοια της εκκρεμότητας της υποθέσεως στο δικαστήριο της ουσίας (άρθρα 221 και 222 ΚΠολΔ), αλλά με ευρύτερη έννοια, που περιλαμβάνει και την εκκρεμότητα της υποθέσεως, μετά από άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον κάποιου τμήματος του Αρείου Πάγου, αφού, στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου 698 ΚΠολΔ, το δικαστήριο δεν ερευνά την ουσία της υποθέσεως για να κρίνει σχετικά με τη βασιμότητα της αιτήσεως ανακλήσεως του ασφαλιστικού μέτρου, ώστε, από το λόγο αυτό, να δικαιολογείται η αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου για την ανάκληση της αποφάσεως που διέταξε αυτό.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 221, 222, 698,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Ασφαλιστικά μέτρα - Ανάκληση απόφασης
Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Λαμίας
Αριθμός απόφασης: 713
Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ανάκληση ή μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων. Προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας τέκνων.

- Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 695 ΚΠολΔ, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά και δεν επηρεάζει την κύρια υπόθεση. Επομένως, από αυτή παράγεται προσωρινό δεδικασμένο, το οποίο, με πρόταση διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως δεσμεύει το Δικαστήριο, όταν αυτό καλείται να δικάσει επί άλλης αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικού μέτρου, για την ίδια μεταξύ των διαδίκων διαφορά, μέχρι πιθανολογήσεως υπάρξεως νέων στοιχείων. Το προσωρινό αυτό δεδικασμένο παύει να ισχύει με την έκδοση αντίθετης ή μη απόφασης επί της κύριας δίκης (Π. Τζίφρα, 1980, Ασφαλιστικά Μέτρα, σελ. 68, αριθ. 24. α, ΑΠ 1077/2008). Η απόφαση που περατώνει τη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων έχει οριστικότητα, γι' αυτό και δεν ανακαλείται ούτε μεταρρυθμίζεται ελεύθερα. Ειδικότερα, η απόφαση που δέχεται την αίτηση και διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα διαμορφώνει με δικονομικό θεμέλιο μια νέα κατάσταση που επιτρέπει την εξασφάλιση ή την προσωρινή απόλαυση του ουσιαστικού δικαιώματος του αιτούντος και τη ρύθμιση γενικότερα των εριζόμενων σχέσεων των διαδίκων. Συνεπώς, η απόφαση έχει άμεση διαπλαστική ενέργεια, την οποία ο αντίδικος και κάθε τρίτος είναι υποχρεωμένοι να σεβαστούν (Κονδύλης, Το δεδικασμένο, 1983, σελ. Β91, ΕΣ Ολ 33/1997 Δίκη 1998.435). Η δέσμευση από το προσωρινό δεδικασμένο περιορίζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (ΑΠ 283/1992 ΕλΔνη 1993.1071, ΑΠ 1062/1991 ΕλΔνη 1992.561) και εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 321-334 για τον προσδιορισμό τόσο των αντικειμενικών και υποκειμενικών του ορίων όσο και της λειτουργίας του, η οποία παρουσιάζεται ως αρνητική και θετική. Κατά την αρνητική του λειτουργία το προσωρινό δεδικασμένο εμποδίζει την αναδίκαση της υπόθεσης. Νέα αίτηση μεταξύ προσώπων που δεσμεύονται από το δεδικασμένο μπορεί να υποβληθεί, όταν δεν παρουσιάζει τις τυπικές ελλείψεις για τις οποίες απορρίφθηκε η προηγούμενη ή στηρίζεται σε διάφορη ιστορική και νομική αιτία, με μεταβολή ενδεχομένως και του αντικειμένου της προσωρινής δικαστικής προστασίας. Η μεταβολή των συνθηκών υπό την έννοια του άρθρου 696 αριθ. 3 ΚΠολΔ αποτελεί λόγο κάμψης του δεδικασμένου και αναλόγως δικαιολογεί είτε αίτηση ανάκλησης ή μεταρρύθμισης της απόφασης που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα είτε νέα αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, όταν η αρχική απόφαση είναι απορριπτική (Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, ΕρμΚΠολΔ ΙΙ, 2000, αριθ. 5, 6 σελ. 1361). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 696 παρ. 3 του ίδιου Κώδικα, το δικαστήριο που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα μπορεί, μέχρι την πρώτη συζήτηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, με αίτηση αυτού που έχει έννομο συμφέρον, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει στο σύνολο της ή κατά ένα μέρος την απόφαση του, εφόσον επήλθε μεταβολή πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση της. Η εξουσία δηλαδή αυτή του δικαστηρίου προϋποθέτει ότι δεν έχει επέλθει η πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο της κύριας δίκης, γιατί έκτοτε αρμοδιότητα για ανάκληση έχει το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση. Κατά την άποψη που επικρατεί μεταβολή των πραγμάτων, που δικαιολογεί κατ' αρθ. 696 παρ. 3 ΚΠολΔ την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση αποφάσεως ασφαλιστικών μέτρων, υφίσταται όταν τα επικαλούμενα περιστατικά, τα οποία πρέπει οπωσδήποτε να είναι κρίσιμα και να ασκούν ουσιώδη επίδραση κατά την επανεκτίμηση τις διαφορές, είναι μεταγενέστερα τις εκδόσεως της αποφάσεως, ή και προγενέστερα, τα οποία όμως δεν τέθηκαν υπόψη του δικαστηρίου είτε διότι

αποκαλύφθηκαν εκ των υστέρων είτε διότι υπήρξε άλλη συγγνωστή αδυναμία των διαδίκων και γενικότερα εύλογη αιτία (βλ. ΜΠρΑθ 2737/1996 ΝοΒ 45.470, ΜΠρΠειρ 1038/1993 Δ 25.1089, ΜΠρΠειρ 2928/1993 Δ 25.317, ΜΠρΑθ 18262/1991 Δ 24.681, ΜΠρΠειρ 1948/1987 Δ 20.472, ΜΠρΑθ 17482/1981 ΝοΒ 33.1300, Τζίφρας Ασφ. Μέτρα έκδ. 1η, σ. 99 και 100, Β. Βαθρακοκοίλη, Ερμ ΚΠολΔ, τόμ. Δ' υπό το αρθρ. 696, σελ. 122 επ., παρ. 6, 11, 54, contra Μπέης, Πολ. Δικον. αρθρ. 696 αριθ.3).

- Από τη διάταξη του άρθρου 697 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι η ανάκληση ή μεταρρύθμιση της απόφασης που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο, που δικάζει την κυρία υπόθεση καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, που αρχίζει στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας από τη νομότυπη άσκηση της αγωγής και περατώνεται, μεταξύ άλλων, με την έκδοση της οριστικής απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη στάσης της δίκης ενώπιον αυτού και με αυτοτελή ακόμα αίτηση και όχι μόνο κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, όπως απαιτείται στην περίπτωση μόνο, κατά την οποία πρόκειται να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα από το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Και ότι με το ένδικο (κατ' ουσία) βοήθημα, που προβλέπεται από την εν λόγω διάταξη δεν φέρεται υπό την κρίση του δικαστηρίου της κυρίας υπόθεσης η νομιμότητα του ασφαλιστικού μέτρου, που έχει διαταχθεί, ή η ορθότητα της απόφασης που το διέταξε, αλλά μόνο η νομιμότητα της περαιτέρω ισχύος τους. Συνεπώς, το δικαστήριο της κυρίας δίκης θα ελέγξει, αν κατά το χρόνο, κατά τον οποίο καλείται να αποφασίσει ως αρμόδιο δικαστήριο και να διατάξει για πρώτη φορά κάποιο ασφαλιστικό μέτρο, θα διάτασσε το μέτρο αυτό, όπως έχει ήδη διαταχθεί με την απόφαση, της οποίας διώκεται η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση, τόσο κατά την έκταση όσο και κατά το είδος του ασφαλιστικού μέτρου. Αν δε το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι με τις συνθήκες που υπάρχουν κατά το χρόνο της συζήτησης ενώπιον του δεν δικαιολογείται η διατήρηση της ισχύος του ασφαλιστικού μέτρου, είτε ολικά είτε εν μέρει, μπορεί να ανακαλέσει αναλόγως την απόφαση που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο ή να την μεταρρυθμίσει. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αυτές, δεν προϋποτίθεται για το παραδεκτό της αίτησης η επίκληση της μεταβολής των πραγμάτων, αλλά το δικαστήριο κρίνει βάσει των στοιχείων που υπάρχουν στη δικογραφία της κυρίας υπόθεσης, εφόσον το θέμα τεθεί υπόψη του και έτσι αποφασίζει όπως θα έκρινε, αν για πρώτη φορά καλούνταν να διατάξει τη λήψη ή όχι του ασφαλιστικού μέτρου (ΕφΘεσ 3308/2003 Αρμ 2004.252, ΕφΑθ 2360/2003 ΕλΔνη 44.992, ΕφΑθ 7394/2002 ΕλΔνη 44.816, Τζίφρας, Ασφαλιστικά μέτρα, έκδ. 1985, σελ. 100 επ., Κ. Παναγοπούλου, Η ανάκληση από το δικαστήριο κυρίας δίκης ως ένδικο βοήθημα και ως υποκατάστατο των ενδίκων μέσων, Δ 16.444, Κυρ. Γεωργίου, Ασφαλιστικά μέτρα, έκδ. 1995, σελ. 48-53).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 695, 696, 697,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Ασφαλιστικά μέτρα - Ασφαλιστικά μέτρα νομής

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1821

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Ασφαλιστικά μέτρα νομής. Η αίτηση αναίρεσης πρέπει να υπογράφεται από δικηγόρο.

- Κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 699 ΚΠολΔ αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεις για ανάκληση ή για

μεταρρύθμιση των μέτρων αυτών, δεν προσβάλλονται με κανένα ένδικο μέσο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, κατά δε το άρθρον 734 παρ. 3 του αυτού Κωδικος κατά της αποφάσεως του Ειρηνοδικείου που εκδίδεται επί αιτήσεως που υποβάλλεται κατά το άρθρον 733 περί ασφαλιστικών μέτρων σε κάθε είδους νομής ή κατοχής υποθέσεις επιτρέπεται το ένδικο μέσο της εφέσεως μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοσή της. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών σαφώς προκύπτει ότι κατ' απόκλιση της γενικώς θεσπισθείσας αρχής περί απαγορεύσεως κάθε ένδικου μέσου κατά των αποφάσεων των εκδιδομένων επί αιτήσεων περί ασφαλιστικών μέτρων, επιτράπηκε εξαιρετικώς ή άσκησις εφέσεως κατά των, κατά τη διαδικασία του άρθρου 734 ΚΠολΔ, εκδιδομένων αποφάσεων του Ειρηνοδικείου επί ασφαλιστικών μέτρων στις περί νομής και κατοχής υποθέσεις. Συνεπώς, ισχύει κατά τα λοιπά η γενική απαγόρευση και έτσι αποκλείεται και επί των αποφάσεων αυτών κάθε άλλο ένδικο μέσο, επομένως δε και το της αναίρέσεως (ΑΠ 53/2001, ΑΠ 605/1984).

- Κατά το άρθρο 566 παρ. 1 ΚΠολΔ, το έγγραφο της αναίρεσης πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που απαιτούνται κατά τα άρθρα 118 έως 120, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η υπογραφή δικηγόρου διορισμένου στο δικαστήριο στο οποίο κατατίθεται η αναίρεση. Κατά δε το άρθρο 577 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό της αιτήσεως αναίρέσεως. Αντικείμενο της εξετάσεως του παραδεκτού της αιτήσεως αναίρέσεως είναι η συνδρομή των γενικών προϋποθέσεων της δίκης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η νομότυπη άσκηση της αναίρεσης. Έτσι αν η αναίρεση ασκηθεί από τον ίδιο το διάδικο και όχι δια δικηγόρου που έχει την ικανότητα επιχειρήσεως της διαδικαστικής αυτής πράξεως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 94 ΚΠολΔ και του Κώδικα περί Δικηγόρων (ΝΔ 3026/1954) το ένδικο αυτό μέσο είναι απαράδεκτο, ανεξαρτήτως βλάβης του αντιδίκου του (ΑΠ 235/2003 ΕλΔνη 2004, σελ. 399).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 118, 120, 566, 699, 733, 734,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 86

Ασφαλιστικά μέτρα - Ένδικα μέσα

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 53

Έτος: 2001

Σύντομη Περίληψη:

- Ασφαλιστικά μέτρα. Μη επιτρεπτή άσκηση ενδίκων μέσων. Απαράδεκτη αίτηση αναίρεσης.

- Με το μοναδικό λόγο της υπό κρίση αιτήσεως προβάλλεται η παρά το νόμο κήρυξη του απαράδεκτου της εφέσεως με την προσβαλλόμενη απόφαση εκ του ότι με την αίτηση ζητήθηκε και με την εκκληθείσα απόφαση ρυθμίστηκε οριστικά και όχι προσωρινά, η διαφορά. Και υπό την τελευταία αυτή όμως εκδοχή, ότι δηλαδή το μέτρο που λήφθηκε επιφέρει οριστική επίλυση της διαφοράς, δεν παύει η αίτηση και η απόφαση να έχουν εκδοθεί βάσει της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, και επομένως η ρύθμιση που έγινε έχει το χαρακτήρα ασφαλιστικού μέτρου (άρθρ. 682 παρ. 1 ΚΠολΔ), η δε επιλογή, από το δικαστήριο, μέτρου με το οποίο εμφανίζεται να ρυθμίζεται, κατά παράβαση της διατάξεως του άρθρου 692 παρ. 4 ΚΠολΔ, οριστικώς, η κατάσταση δεν καθιστά εκκλητή την απόφαση αφού δεν ματαιώνει την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 699 ΚΠολΔ. Μετά ταύτα κατ' εφαρμογή της τελευταίας αυτής διατάξεως, αφού πρόκειται περί αποφάσεως που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και αφορά εκκληθείσα απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι και το ένδικο μέσο της αναίρέσεως δεν δίδεται στην

προκείμενη περίπτωση, άρα η ασκηθείσα αναίρεση πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 682 επ., 692, 699, 731, 732, 733, 739,

Δημοσίευση: INLAW 2001

Διάδικοι - Ικανότητα διαδίκου

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 684

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Ικανότητα διαδίκου. Προθεσμία άσκησης αναίρεσης.

- Το άρθρο 62 ΚΠολΔ ορίζει ότι "Όποιος έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έχει και την ικανότητα να είναι διάδικος. Ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό, χωρίς να είναι σωματεία, καθώς και εταιρείες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα, μπορούν να είναι διάδικοι". Η έννοια του διαδίκου, με βάση την άνω διάταξη, προσδιορίζεται με απλώς τυπικά κριτήρια. Επομένως διάδικος είναι εκείνος επ' ονόματι του οποίου ή κατά του οποίου ζητείται παροχή έννομης προστασίας, ο αναφερόμενος, δηλαδή, στο δικόγραφο της αγωγής ή αίτησης και έτσι η ιδιότητα του διαδίκου είναι ανεξάρτητη από την ουσιαστική ρύθμιση της επίδικης έννομης σχέσης. Διάδικοι, συνεπώς, είναι και τα πρόσωπα εκείνα που διεξάγουν "ιδίω ονόματι" δίκη για αλλότρια ουσιαστικά δικαιώματα, δηλαδή οι μη δικαιούχοι ή μη υπόχρεοι διάδικοι, όπως είναι λ.χ. ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας (ΑΚ 1866), ο πλαγιαστικώς ενάγων (72 ΚΠολΔ), το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργείο Δικαιοσύνης) κατά τα άρθρα 6 και 10 της κυρωθείσας με το Ν. 2102/1992 από 25-10-1980 Διεθνούς Σύμβασης της Χάγης σε συνδυασμό με το άρθρο πρώτο αρ. 2 του Ν. 2102/1992, κ.ο.κ. Εξ' άλλου, από τη διάταξη της §1 του άρθρου 556 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι δικαίωμα αναίρεσης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος, εκείνος που ζητεί την αναψηλάφηση, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αναψηλάφηση, εκείνοι που είχαν ασκήσει κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, οι καθολικοί διάδοχοι και οι ειδικοί διάδοχοι, εφόσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής, καθώς και οι Εισαγγελείς, μόνο αν ήταν διάδικοι, προκύπτει σαφώς ότι νομιμοποιούμενοι προς άσκηση αναίρεσης είναι μόνον όσοι αναφέρονται παραπάνω. Πρόκειται, επομένως, για τους διαδίκους, οι οποίοι, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση δικάστηκαν από αυτή (ΟλΑΠ 11/1992).

- Κατά το άρθρο 564 παρ. 1 του ΚΠολΔ, η προθεσμία της αναιρέσεως αν ο αναιρεσείων διαμένει στην Ελλάδα, είναι τριάντα ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της αποφάσεως. Κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, η οριζόμενη από αυτήν προθεσμία αρχίζει από την επομένη της επιδόσεως της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως ημέρα, καθόσον με τη διάταξη του άρθρου αυτού καθορίζεται απλώς η διάρκεια της προθεσμίας και το γεγονός που την κινεί, ενώ ο τρόπος υπολογισμού της προθεσμίας ρυθμίζεται από τη διάταξη του άρθρου 144 §1 ΚΠολΔ, κατά την οποία οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο αρχίζουν από την επομένη ημέρα μετά την επίδοση του σχετικού εγγράφου. Η προθεσμία αυτή για το Δημόσιο αναστέλλεται καθόλη η διάρκεια των δικαστικών διακοπών, δηλαδή από 1 Ιουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου (άρθρ. 11 παρ. 2 Ν.1756/1988) σύμφωνα με την αληθινή έννοια του άρθρου 11 του ΚΠολΔ της 26.6/10-7-1944. Μάλιστα για το Δημόσιο προθεσμία μικρότερη των τριάντα ημερών ισχύει ως μηνιαία προθεσμία (άρθρ. 28 ΝΔ 24.4/16-5-1926 και 10.1 κ.δ. 26.6/10-7-1944, ΑΠ 376/1977).

- Σύμφωνα με το άρθρο 577 παρ. 1 και 2 του ίδιου Κώδικα, το δικαστήριο πρώτα συζητεί για το παραδεκτό της αναιρέσεως και αν αυτή δεν ασκήθηκε νόμιμα ή αν λείπει κάποια προϋπόθεση για να είναι παραδεκτή, ο Άρειος Πάγος την απορρίπτει και αυτεπαγγέλτως. Από την τελευταία αυτή διάταξη προκύπτει ότι το εμπρόθεσμο της ασκήσεως αναιρέσεως, που αποτελεί προϋπόθεση για το παραδεκτό της, ο Άρειος Πάγος το εξετάζει όχι μόνο κατ' ένσταση αλλά και αυτεπαγγέλτως, με βάση τα αποδεικτικά έγγραφα που βρίσκονται στη δικογραφία. Πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 570 παρ. 1 ΚΠολΔ, αν ο αναιρεσίβλητος προτείνει σχετική ένσταση με τις κατατιθέμενες είκοσι ημέρες πριν από τη δικάσιμο προτάσεις, ο Άρειος Πάγος οφείλει να τη λάβει υπόψη και να αποφανθεί σχετικώς.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 62, 570, 577,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 94

Διαιτησία - Ακύρωση διαιτητικής απόφασης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1975

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Προθεσμία έκδοσης διαιτητικής απόφασης. Έναρξη προθεσμίας κατ' άρθ. 241 ΑΚ. Ακύρωση διαιτητικής απόφασης.

- Η διαιτητική απόφαση υπόκειται σε ακύρωση και όταν εκδόθηκε αφού είχε περάσει η συμφωνημένη από τα συμβαλλόμενα μέρη προθεσμία έκδοσής της. Η καθοριζόμενη από τα μέρη, κατά την έγγραφη συμφωνία της διαιτησίας, προθεσμία έκδοσης της διαιτητικής απόφασης είναι δυνατό, αναλόγως με τη βούληση των μερών, να αποτελεί είτε διαλυτική προθεσμία, εντός της οποίας οι διαιτητές οφείλουν να εκπληρώσουν την παροχή τους, να εκδώσουν δηλαδή τη διαιτητική απόφαση, και η παρέλευσή της χωρίς να εκδοθεί απόφαση, συνεπάγεται την παύση της συμφωνίας διαιτησίας, είτε ενδεικτική προθεσμία, η παρέλευση της οποίας δεν συνεπάγεται και την παύση της συμφωνίας για διαιτησία. Η ενδεικτική φύση αυτής της προθεσμίας, αν τέτοια βούληση των μερών δεν προκύπτει σαφώς, μπορεί να προκύπτει από το ότι τα μέρη ανέθεσαν στους διαιτητές την παράταση της προθεσμίας έκδοσης της διαιτητικής απόφασης και πέραν της προθεσμίας που έχει οριστεί, χωρίς τη συναίνεση εκείνων (μερών). Η παύση της ισχύος της διαιτητικής συμφωνίας επέρχεται με την παρέλευση της εν λόγω αποκλειστικής προθεσμίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έλαβε χώρα μεταγενέστερη συμφωνία των μερών, ρητή ή σιωπηρή, με την οποία ορίσθηκε νέα προθεσμία διαιτητικής επίλυσης της διαφοράς. Τέτοια σιωπηρή νέα συμφωνία των μερών είναι έγκυρη καίτοι δεν τηρήθηκε ο έγγραφος τύπος, υπάρχει δε και όταν οι διάδικοι ή ο έχων ειδική πληρεξουσιότητα δικηγόρος τους, μετά την παρέλευση της προθεσμίας, εμφανισθούν ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου και συμμετάσχουν στη διαιτητική διαδικασία, χωρίς να προβάλουν την ήδη επελθούσα παύση της συμφωνίας για διαιτησία.

- Κατά το άρθρο 241 ΑΚ η προθεσμία αρχίζει την επομένη της ημέρας όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της.

Διατάξεις:

ΑΚ: 241,

ΚΠολΔ: 885, 897,

Δημοσίευση: INLAW 2009, σελίδα 2 * ΧρΠΔ 2010, σελίδα 628 * ΝοΒ 2010, σελίδα 2302 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 96

Διαταγή Πληρωμής - Ανακοπή άρθρ. 632 ΚΠολΔ
Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
Αριθμός απόφασης: 509
Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Διαταγή πληρωμής. Ανακοπή. Σώρρευση ανακοπής του άρθρ. 632 και 933 ΚΠολΔ. Αλληλόχρεος λογαριασμός. Καταχρηστική άσκηση δικαιώματος. Η μεταχρονολογημένη επιταγή, μπορεί να εμφανιστεί προς πληρωμή και πριν από την ημερομηνία που φέρεται ότι εκδόθηκε, αφού είναι πληρωτέα πάντοτε ενόψει. Διαδικασία συνδιαλλαγής.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 321, 322, 324, 325 αριθ. 1, 330, 331, 632 και 933 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, αν με βάση τη διαταγή πληρωμής άρχισε η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, ο οφειλέτης κατά του οποίου επισπεύδεται η εκτέλεση μπορεί να αμυνθεί, ασκώντας παράλληλα, ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου, αφενός την ανακοπή του άρθρου 632 ΚΠολΔ κατά της διαταγής πληρωμής και αφετέρου την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ κατά των πράξεων της εκτελέσεως (ΑΠ 1538/2007), επικαλούμενος, πλην άλλων, και λόγους που αφορούν την απαίτηση. Η δυνατότητα παράλληλου ασκήσεως των ως άνω ανακοπών επί εκτελέσεως της ίδιας διαταγής πληρωμής, οι οποίες μπορούν να σωρευτούν στο ίδιο δικόγραφο υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 218 παρ.1 ΚΠολΔ, καθιστά αναγκαίο τον καθορισμό των λόγων ανακοπής, οι οποίοι καλύπτονται από το δεδικασμένο. Η παράλληλη επίκληση των ίδιων λόγων και ως αντιρρήσεων κατά της εκτελέσεως δεν αποκλείεται. Περαιτέρω, ανέκλυσε το ερώτημα αν η ανακοπή που ασκείται κατά εκτελέσεως, η οποία επισπεύδεται με διαταγή πληρωμής, ή με απόφαση της ειδικής διαδικασίας, θα εκδικασθεί με τους κανόνες της τακτικής ή της ειδικής διαδικασίας, με βάση τους οποίους εκδόθηκε και ο εκτελεστός τίτλος. Σύμφωνα με την ερμηνεία που τελικά επικράτησε με την ΑΠ 1630/1983 ΝοΒ 1984.1367, εφαρμοστέα είναι η ειδική διαδικασία, με την επιφύλαξη των τροποποιήσεων που εισάγουν τα άρθρα 933 επ. Η λύση αυτή θεμελιώθηκε με την αιτιολογία ότι και στις δίκες περί την εκτέλεση συντρέχουν οι ίδιοι λόγοι που επέβαλαν την εφαρμογή της ειδικής διαδικασίας κατά το διαγνωστικό στάδιο, αφού άλλωστε οι δίκες αυτές αποτελούν κατά κάποιο τρόπο τη συνέχεια της διαγνωστικής (βλ. αντίθετη γνώμη Π. Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, γενικό μέρος σελ. 620). Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 649 του ΚΠολΔ, η οποία εφαρμόζεται αναλόγως και στη διαδικασία των διαφορών από πιστωτικούς τίτλους (άρθρο 643 παρ. 2 ΚΠολΔ), αν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο δεν εμφανισθεί κάποιος διάδικος ή εμφανισθεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος στη συζήτηση, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

- Στον κατά τα άρθρα 361, 874 ΑΚ, 112 ΕισΝΑΚ, 669 ΕΝ και 47, 64-67 του νδ της 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών» αλληλόχρεο λογαριασμό καταχωρίζονται κατόπιν σχετικής συμφωνίας και απαιτήσεις από τραπεζική επιταγή και πιστωτικούς τίτλους, με συνέπεια να αποβάλλουν την αυτοτέλειά τους, ώστε να είναι αδύνατη η άσκηση των εξ αυτών απαιτήσεων, ενώ απαιτητό και δικαστικώς επιδιώξιμο είναι μόνο το κατάλοιπο, το οποίο προκύπτει από την αντιπαραβολή των πιστωτικών και χρεωστικών κονδυλίων κατά το οριστικό κλείσιμο του λογαριασμού. Όταν, όμως, καταχωρισθεί η αξία των πιστωτικών τίτλων ως πληρωμή, η εν λόγω καταχώριση δεν δεσμεύει την από τους πιστωτικούς τίτλους απαίτηση, η οποία μπορεί έτσι να ασκηθεί ελεύθερα και ακολουθεί το δικαίωμα επί του εγγράφου, το οποίο μπορεί να μεταβιβαστεί περαιτέρω με οπισθογράφηση. Για το λόγο αυτό σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί τελικά η είσπραξη της απαίτησης από τον πιστωτικό τίτλο, η σχετική πιστωτική εγγραφή στον λογαριασμό, που δεν

ανταποκρίνεται στην αλήθεια, μπορεί να ακυρωθεί με αντίθετη εγγραφή (αντιλογισμού ή αντιπέρασμα), πράγμα το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι η αποστολή των πιστωτικών αυτών τίτλων και η σχετική υπέρ του οφειλέτη πιστωτική εγγραφή στον αλληλόχρεο λογαριασμό έγινε με τον εξυπακουόμενο όρο της εισπράξεώς τους (ΑΠ 577/2003 ΕλΔνη 2004.1025, ΕφΘεσ 1882/2004 ΕπισκΕΔ 2004.1005). Με τον δεύτερο λόγο της ανακοπής της η ανακόπτουσα ισχυρίζεται ότι η επίδικη επιταγή εισήλθε στον υφιστάμενο μεταξύ της καθής η ανακοπή και της ίδιας αλληλόχρεο λογαριασμό και συνεπώς έκτοτε απέβαλε την αυτοτέλειά της και δεν μπορούσε να επιδιωχθεί χωριστά η είσπραξή της. Ο παραπάνω λόγος ανακοπής πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμος, καθόσον, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στη μείζονα σκέψη, όταν καταχωρισθεί η αξία του πιστωτικού τίτλου ως πληρωμή, η εν λόγω καταχώριση δεν δεσμεύει την απαίτηση από το πιστωτικό τίτλο, η οποία μπορεί έτσι να ασκηθεί ελεύθερα.

- Κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 281 του ΑΚ, η οποία σκοπεύει στην πάταξη της κακοπιστίας και της ανηθικότητας κατά την άσκηση κάθε δικαιώματος, το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικά, όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε της άσκησής του δημιούργησε στον υπόχρεο την εύλογη πεποίθηση ότι αποκλείεται η άσκηση του δικαιώματος στο μέλλον, με βάση δε την πεποίθηση αυτή πρέπει να διαμορφώθηκε στη συνέχεια πραγματική κατάσταση, της οποίας η ανατροπή με την άσκηση του δικαιώματος πρέπει να συνεπάγεται για τον υπόχρεο δυσβάστακτες συνέπειες καθ' υπέρβαση προφανή των ορίων που επιβάλλονται από την καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικοοικονομικό σκοπό του δικαιώματος, ώστε για την αποτροπή αυτών να κρίνεται, με γνώμονα την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη επιβεβλημένη η θυσία του αξιούμενου δικαιώματος (ΟΛΑΠ 1/1997, ΟΛΑΠ 17/1995 ΕλΔνη 36.1531, ΑΠ 205/2001 ΕλΔνη 42.1571, ΑΠ 196/2001 ΕλΔνη 42.1570, ΑΠ 1203/2000 ΕλΔνη 43.126, ΑΠ 551/1998 ΕλΔνη 39.1296). Περαιτέρω η μεταχρονολογημένη επιταγή, μπορεί να εμφανιστεί προς πληρωμή και πριν από την ημερομηνία που φέρεται ότι εκδόθηκε, αφού είναι πληρωτέα πάντοτε ενόψει (ΑΠ 1451/2007 ΕλΔνη 48 1401).

- Με τις διατάξεις των άρθρων 99 - 106 του Ν. 3588/2007 (Νέος Πτωχευτικός Κώδικας) εισήχθη στο ελληνικό δικαιοσύνη ο θεσμός της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Με τη διαδικασία συνδιαλλαγής επιδιώκεται, υπό την εγγύηση της δικαστικής αρχής και με την σύμπραξη των πιστωτών, η ικανοποίηση των τελευταίων, μέσω της διάσωσης της επιχειρήσεως, που απειλείται με οικονομική κατάρρευση ή εκείνης που τα δεδομένα της επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν αφήνουν προσδοκία επιβιώσεως. Για την υπαγωγή του οφειλέτη σε διαδικασία συνδιαλλαγής, ο τελευταίος οφείλει να υποβάλλει σχετική αίτηση ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, ήτοι του πολυμελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας στην οποία έχει το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του, το οποίο δικάζει κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρα 741 επ. ΚΠολΔ). Αν το δικαστήριο αποφασίσει το «άνοιγμα της διαδικασίας συνδιαλλαγής» ορίζει μεσολαβητή, τον οποίο επιλέγει από τον κατάλογο των πραγματογνωμόνων και του ορίζει τον χρόνο που οφείλει να περαιώσει το έργο του. Με την ίδια απόφαση το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, κατά τη διάταξη του άρθρου 100 παρ.1 σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παρ. 1 ΠτΚ, να διατάξει οποιοδήποτε εξασφαλιστικό μέτρο κρίνει αναγκαίο για να αποτραπεί κάθε επιζήμια για τους πιστωτές μεταβολή της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της. Μετά την υποβολή της αίτησης για κήρυξη του οφειλέτη σε πτώχευση, ο πρόεδρος του αρμόδιου κατά το άρθρο 4 δικαστηρίου, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 682 επ. ΚΠολΔ), μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να διατάξει όποιο μέτρο κρίνει αναγκαίο για να αποτραπεί κάθε επιζήμια για τους πιστωτές μεταβολή

της περιουσίας του οφειλέτη ή μείωση της αξίας της, μέχρι να δημοσιευτεί η απόφαση για κήρυξη της πτώχευσης. Ο πρόεδρος μπορεί, ιδίως, α) να απαγορεύσει οποιαδήποτε διάθεση περιουσιακού στοιχείου από τον οφειλέτη ή προς αυτόν, β) να διατάξει την αναστολή των ατομικών διώξεων των πιστωτών και γ) να ορίσει μεσεγγυούχο. Η απόφαση αυτή υποβάλλεται στη δημοσιότητα του άρθρου 8 του ν.3588/2007, ήτοι δημοσιεύεται με την επιμέλεια του συνδίκου, του οφειλέτη ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών (ΜΠΑΘ 1370/2010, Δ 2010.446, ΕΕμπΔ 2010.468). Η ως άνω προβλεπόμενη ως εξασφαλιστικό μέτρο αναστολή των ατομικών διώξεων κατά του πτωχού αφορά τους πτωχευτικούς πιστωτές, εκείνους δηλαδή, οι οποίοι κατά την κήρυξη της πτώχευσης έχουν θεμελιωμένη νομικής φύσεως αξίωση η οποία πρέπει να εκπληρωθεί από την περιουσία του οφειλέτη εμπόρου. Στην εν λόγω αρχή εμπίπτουν και κατ' ακολουθία δεν μπορούν να ασκηθούν αγωγές κατανηφιστικού αλλά και αναγνωριστικού χαρακτήρα, εκείνες δηλαδή με τις οποίες επιδιώκεται απλώς η αναγνώριση (με δικαστική απόφαση) της ύπαρξης ή μη ύπαρξης κάποιας έννομης σχέσης (άρθρο 70 ΚΠολΔ). Συνακόλουθα πρέπει να γίνει δεκτό ότι μετά την κήρυξη της πτώχευσης, ούτε αίτηση προς έκδοση διαταγής πληρωμής (άρθρο 623 ΚΠολΔ) κατά του πτωχού μπορεί να υποβληθεί. Διότι η διαταγή πληρωμής με την επίδοση αυτής σε δύο διαφορετικές φάσεις που καθεαυτή δεν απαγορεύεται μετά την κήρυξη της πτώχευσης είναι δυνατό, σύμφωνα με όσα διαλαμβάνει το άρθρο 632 αρ.2 ΚΠολΔ να οδηγήσει σε δεδικασμένο, αποτέλεσμα δηλαδή που διακρίνει κατ' εξοχήν τις δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται κατόπιν ασκήσεως αγωγής, έστω και αναγνωριστικού χαρακτήρα, που ωστόσο δεν επιτρέπεται σύμφωνα με τα πιο πάνω να ασκηθούν κατά του πτωχού μετά την κήρυξη της πτώχευσης (ΕφΘεσ 1652/2009 ΕΕμπΔ 2010 153, ΕφΑθ 3535/2004 Ελλην 2006.548, Εθ 636/2003 ΕΕμπΔ 2004 409, βλ. αντίθετα Λ.Κοτσίρης, Πτωχευτικόν Δίκαιον, έκδ. 3η, σελ. 213 υποσημ.45, σύμφωνα με τον οποίο η αίτηση προς έκδοση διαταγής πληρωμής δεν αποτελεί επιθετική πράξη, αλλά αποσκοπεί στην κτήση τίτλου εκτελεστού, ενώ η επίδοση αποτελεί τέτοια πράξη).

Διατάξεις:

ΑΚ:

ΚΠολΔ: 321, 322, 324, 325, 330, 331, 632, 682 επ., 741 επ., 933,

Νόμοι: 3588/2007, άρθ. 99 - 106,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Διαταγή Πληρωμής - Έκδοση από κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 27

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Διαταγή πληρωμής. Αλληλόχρεος λογαριασμός. Φωτοαντίγραφο από απόσπασμα εμπορικών βιβλίων τράπεζας. Καταχρηστική άσκηση δικαιώματος. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. Εγγύηση. Ευθύνη εγγυητή. Απελευθέρωση εγγυητή. Στοιχεία εγγράφου ανακοπής και πρόσθετοι λόγοι.

- Κατά το άρθρο 632 του ΚΠολΔ, κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 624 έως 634 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων, εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύεται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο, κατά δε το άρθρο 626 παρ. 3 του ίδιου κώδικα στην αίτηση του δικαιούχου για την έκδοση διαταγής πληρωμής πρέπει να επισυνάπτονται και όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η απαίτηση και το ποσό της. Διαταγή πληρωμής μπορεί να εκδοθεί και για το κατάλοιπο κλεισθέντος

αλληλόχρεου λογαριασμού (άρθρα 112 ΕισΝΑΚ, 874 ΑΚ και 669 ΕΝ), εφόσον αποδεικνύονται εγγράφως η σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού, η κίνηση, το κλείσιμο και το κατάλοιπο αυτού. Η περιλαμβανόμενη στη σύμβαση παροχής πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό ειδική συμφωνία (άρθρο 361 ΑΚ), ότι η οφειλή του πιστούχου προς την πιστώτρια Τράπεζα, που θα προκύψει από το οριστικό κλείσιμο της πιστώσεως, θα αποδεικνύεται από το απόσπασμα των εμπορικών βιβλίων της Τράπεζας, είναι, ως δικονομική σύμβαση, έγκυρη. Το απόσπασμα αυτό, στο οποίο αποτυπώνεται η κίνηση, το κλείσιμο του λογαριασμού και το κατάλοιπο, επέχει θέση αποδεικτικού μέσου με ισχύ ιδιωτικού εγγράφου, το αντίγραφο δε αυτού έχει αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο, εφόσον η ακρίβεια τούτου βεβαιώνεται από αρμόδια αρχή ή δικηγόρο (άρθρα 449 παρ. 1 ΚΠολΔ, 52 ΝΔ/τος 3026/1954, 14 Ν. 1599/1986) και δεν μπορεί να προσδώσει την αποδεικτική αυτή δύναμη η βεβαίωση της ακρίβειας του αντιγράφου από τον αρμόδιο υπάλληλο της πιστώτριας Τράπεζας, εκτός εάν αφορά εκτύπωση αποσπάσματος των μηχανογραφικώς τηρούμενων εμπορικών βιβλίων, που περιέχονται σε ηλεκτρονική μορφή εντός του υπολογιστή, οπότε δεν απαιτείται βεβαίωση της ακρίβειας τούτου από αρμόδια αρχή ή δικηγόρο. Ειδικότερα κατά το άρθρο 449 παρ. 2 του ΚΠολΔ, φωτοτυπίες εγγράφων έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο εφόσον η ακρίβειά τους βεβαιώνεται από πρόσωπο που είναι κατά νόμο αρμόδιο να εκδίδει αντίγραφα, ενώ με το άρθρο 52 παραγρ. 1 και 2 του ΝΔ/τος 3026/2954 "περί του Κώδικος των Δικηγόρων", ορίζεται ότι "ο δικηγόρος έχει το δικαίωμα να εκδίδει επικυρωμένα υπ' αυτού αντίγραφα των παρ' αυτόν υπαρχόντων παντός είδους εγγράφων, ών υπεύθυνος περί της ακρίβειάς των" (παρ. 1) και ότι "τα τοιαύτα αντίγραφα έχουν πλήρη ισχύν αντιπεφωνημένου αντιγράφου" (παρ. 2). Ως αντίγραφα νοούνται στο άρθρο αυτό και εκείνα που αποδίδουν μέρη συνολικών εγγράφων, όπως τα εμπορικά βιβλία και τα πολυσέλιδα έντυπα, συνιστάμενα σε σελίδες τους ή, προκειμένου για εμπορικά βιβλία τηρούμενα υπό μορφή φύλλων ή πινακίδων (καρτελλών), τα αντίγραφα των επί μέρους φύλλων ή πινακίδων (καρτελλών). Κατά την έννοια δε του ίδιου άρθρου, το έγγραφο υπάρχει στο Δικηγόρο, αν αυτός το κατέχει, προσωρινά έστω, ανεξάρτητα από χρονική διάρκεια, όταν εκδίδει το αντίγραφο. Για το κύρος της επικύρωσης φωτοτυπίας, με βεβαίωση από δικηγόρο της ακρίβειάς της, βεβαίωση δηλαδή, ότι αυτή αποδίδει το πρωτότυπο, δεν είναι, σε περίπτωση προσωρινής κατοχής του πρωτοτύπου, αναγκαία η πανηγυρική διατύπωση αυτού του γεγονότος στη σχετική έγγραφη βεβαιωτική πράξη του δικηγόρου, αλλά αρκεί να συνάγεται βεβαίωση και του γεγονότος αυτού από την όλη διατύπωση της πράξης. Τέτοια δε έμμεση βεβαίωση προσωρινής κατοχής του εγγράφου από το δικηγόρο μπορεί να ενέχει και ο χαρακτηρισμός του επικυρούμενου φωτοτυπικού αντιγράφου ως αντιπεφωνημένου, αφού ο χαρακτηρισμός αυτός λογικά προϋποθέτει την ολική ενέργεια παραβολής του φωτοαντιγράφου προς το πρωτότυπο και τη διαπίστωση της συμφωνίας προς αυτό, πράγμα που σημαίνει την έστω και βραχύχρονη κατοχή του πρωτοτύπου από το δικηγόρο, ο οποίος το παραβάλλει προς το φωτοαντίγραφο που επικυρώνει.

- Κατά την έννοια του άρθρου 281 ΑΚ, το δικαίωμα θεωρείται ως ασκούμενο καταχρηστικώς, πλην άλλων, όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε της ασκήσεως του και η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε κατά το μεσολαβήσαν διάστημα δεν δικαιολογούν επαρκώς τη μεταγενέστερη ενάσκησή του, από την οποία προκύπτει, αντιθέτως, προφανής υπέρβαση των ορίων της καλής πίστεως. Ειδικότερα στην περίπτωση της μακράς αδράνειας του δικαιούχου υπάρχει τέτοια κατάχρηση, εφόσον συντρέχουν, προσθέτως, περιστατικά αναγόμενα στον ίδιο χρόνο και στην όλη συμπεριφορά τόσο αυτού, όσο και του αποκρούοντος το δικαίωμα, από τα οποία γεννάται στον υπόχρεο η πεποίθηση ότι δεν πρόκειται να

ασκηθεί κατ' αυτού, έτσι ώστε η, με τη μεταγενέστερη άσκηση, επιδίωξη ανατροπής της δημιουργηθείσης καταστάσεως, να συνεπάγεται επαχθείς για τον υπόχρεο επιπτώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι πράξεις του υποχρέου και η διαμορφωθείσα υπέρ αυτού κατάσταση πραγμάτων τελούν σε αιτιώδη σχέση προς την προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου (ΟΛΑΠ 62/1990).

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, δηλαδή με την απόδοση στον κανόνα δικαίου έννοιας μη αληθινής ή μη αρμόζουσας ή περιορισμένης ή στενής, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (ΟΛΑΠ 7/2006, 4/2005).

-Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αρ. 8 περίπτ. β' του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν, δεν στοιχειοθετείται ο λόγος αυτός αναιρέσεως, όταν το δικαστήριο παραλείπει να απαντήσει σε ισχυρισμό αόριστο, μη νόμιμο ή αλυσιτελή, που δεν ασκεί επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 2/1989) ή παραλείπει να συνεκτιμήσει μερικότερα περιστατικά, των οποίων έγινε επίκληση για τη θεμελίωση ενός τέτοιου ισχυρισμού. Κατά συνέπεια, εφόσον ο με τον τέταρτο λόγο της ανακοπής της αναιρεσιουσών προβαλλόμενος ισχυρισμός τους περί καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος της αναιρεσίβλητης είναι, κατά τα προαναφερόμενα, συνολικά εκτιμώμενος, μη νόμιμος, ο με τον δεύτερο, κατά το πρώτο μέρος του, εκ του άρθρου 559 αρ. 8 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, ότι το Εφετείο παρέλειψε να λάβει υπόψη ορισμένα από αυτά τα περιστατικά, αποβαίνει αλυσιτελής.

- Κατά το άρθρο 851 του ΑΚ "ο εγγυητής ευθύνεται για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή και ιδίως για τις συνέπειες του πταίσματος ή της υπερημερίας του πρωτοφειλέτη". Κατά δε το άρθρο 852 του αυτού κώδικα "ο εγγυητής, σε περίπτωση αμφιβολίας, δεν ευθύνεται για παρεπόμενες παροχές που είχαν συμφωνηθεί και ήταν απαιτητές κατά το χρόνο της εγγύησης. Για τέτοιες παροχές που γίνονται απαιτητές μετά την εγγύηση, ο εγγυητής σε περίπτωση αμφιβολίας ευθύνεται μόνον αν κατά το χρόνο της εγγύησης γνώριζε την ύπαρξή τους". Με τις ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες είναι ενδοτικού χαρακτήρα, με την έννοια ότι μπορεί να καθορίζεται ελεύθερα στενότερη η ευρύτερη ευθύνη του εγγυητή με τη σύμβαση εγγυήσεως, καθιερώνεται ευθύνη του εγγυητή για την, από πταίσμα ή υπερημερία του πρωτοφειλέτη ή αδυναμία παροχής, εκάστοτε έκταση της κύριας οφειλής και των απαιτητών κατά την εγγύηση παρεπομένων παροχών, όπως και εκείνων που κατέστησαν απαιτητές μεταγενέστερα και γνώριζε την ύπαρξή τους.

-Κατά το άρθρο 862 ΑΚ, "ο εγγυητής ελευθερώνεται, εφόσον από πταίσμα του δανειστή έγινε αδύνατη η ικανοποίησή του από τον οφειλέτη". Με τη διάταξη αυτή τίθεται ο κανόνας της ελευθερώσεως του εγγυητή, εάν από πταίσμα (δόλο ή αμέλεια, έστω και ελαφρά) του δανειστή έγινε αδύνατη η ικανοποίησή του από τον οφειλέτη, ενώ η εφαρμογή της δεν αποκλείεται από τυχόν εκ των προτέρων παραίτηση του εγγυητή από το, κατ' άρθρο 955 ΑΚ, δικαίωμα της διζήσεως. Λόγω του ενδοτικού χαρακτήρα της ανωτέρω ρυθμίσεως, ο εγγυητής μπορεί να παραιτηθεί εκ των προτέρων του θεσπιζόμενου με αυτή ευεργετήματος (ελευθερώσεως), όχι όμως και για την περίπτωση κατά την οποία η ικανοποίηση του δανειστή θα καταστεί αδύνατη από δόλο ή βαριά αμέλεια του τελευταίου, δοθέντος ότι, σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ. 1 ΑΚ, είναι άκυρη (ΑΚ 174) κάθε προηγούμενη συμφωνία που αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη από δόλο ή βαριά αμέλεια (Α' ΟΛΑΠ 6/2000). Πταίσμα του

δανειστή ως προς την είσπραξη της απαιτήσεως εκδηλώνεται είτε με πράξεις είτε με παραλείψεις, εξαιτίας των οποίων γίνεται αδύνατη η ικανοποίησή του από τον πρωτοφειλέτη. Στην εγγύηση αορίστου χρόνου, ειδικότερα, θεωρείται ότι υπάρχει πταίσμα του δανειστή (και) όταν αυτός αμελεί για ικανό χρόνο να καταδιώξει τον πρωτοφειλέτη, που έπειτα γίνεται αναξιόχρεος (και αν ακόμη ο εγγυητής δεν έκανε χρήση των δικαιωμάτων που παρέχουν οι διατάξεις των άρθρων 867-868 ΑΚ) ή υπαίτια δεν αποδέχεται την κύρια οφειλή, που έγκυρα του προσφέρεται ή δεν αναγγέλλεται στην πτώχευση του πρωτοφειλέτη ή αμελεί τη διεξαγωγή της δίκης ή αναγκαστικής εκτελέσεως εναντίον του πρωτοφειλέτη. Εφόσον στον Αστικό Κώδικα δεν έχει περιληφθεί ορισμός της βαριάς αμέλειας, στο δικαστήριο εναπόκειται να κρίνει, εκτιμώντας τις περιστάσεις, πότε η αμέλεια είναι βαριά και αυτή η αξιολογική του κρίση υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο, με βάση τα γενόμενα ανελέγκτως δεκτά πραγματικά περιστατικά.

- Κατά το άρθρο 585 παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 παρ. 1 του ΝΔ 958/1971, "το έγγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 118 έως 120, και τους λόγους της. Νέοι λόγοι μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση, και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση". Από τη διάταξη αυτή, που έχει εφαρμογή και στην ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής (άρθρο 632 παρ. 2 ΚΠολΔ), προκύπτει ότι νέοι λόγοι, οι οποίοι δεν περιέχονται στο δικόγραφο της ανακοπής, δεν επιτρέπεται να προταθούν για πρώτη φορά με τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο στο άρθρο 585 παρ. 2 εδ. β' ΚΠολΔ, όπως με τις έγγραφες προτάσεις του ανακόπτοντος της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας δίκης ή με το δικόγραφο της εφέσεως εναντίον αποφάσεως που απορρίπτει την ανακοπή ή με εκείνο των πρόσθετων λόγων εφέσεως και όταν ακόμη αφορούν ισχυρισμούς από τις διατάξεις των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ.

Διατάξεις:

ΑΚ: 174, 281, 322, 851, 852, 862, 867, 868, 874, 955,

ΕισΝΑΚ: 112,

ΚΠολΔ: 269, 449, 527, 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 8, 559 αριθ. 11, 559 αριθ. 12, 559 αριθ. 19, 585, 624, 626, 632, 634,

ΕμπΝ: 669,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 71 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 111 * ΕΕμπΔ 2011, σελίδα 594 * ΔΕΕ 2010, σελίδα 1193

Διαταγή Πληρωμής - Έκδοση από κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 35

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Διαταγή πληρωμής. Έκδοση από κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού. Απόσπασμα βιβλίων.

- Κατά το άρθρ. 623 ΚΠολΔ, μπορεί κατά την ειδική διαδικασία των άρθρ. 624 έως 634 να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων, εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο, κατά δε το άρθρ. 626 παρ. 3 ίδιου Κώδικα, στην αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής, που καταθέτει ο δικαιούχος της απαίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου, πρέπει να επισυνάπτονται και όλα τα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η απαίτηση και το ποσό της. Διαταγή πληρωμής μπορεί να εκδοθεί και για το κατάλοιπο κλεισθέντος αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον

αποδεικνύονται εγγράφως η σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού, η κίνησή του, το κλείσιμο και το κατάλοιπο αυτού. Εξ άλλου η περιλαμβανόμενη στη σύμβαση παροχής πίστωσης με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό ειδική συμφωνία ότι η οφειλή του πιστούχου προς την πιστώτρια τράπεζα, που θα προκύψει από το οριστικό κλείσιμο της πίστωσης, θα αποδεικνύεται από το απόσπασμα των εμπορικών βιβλίων της τράπεζας, είναι έγκυρη ως δικονομική σύμβαση. Το απόσπασμα αυτό, στο οποίο αποτυπώνεται η κίνηση, το κλείσιμο του λογαριασμού και το κατάλοιπο, επέχει θέση αποδεικτικού μέσου με ισχύ ιδιωτικού εγγράφου (άρθρ. 441 αριθ. 1 ΚΠολΔ), το δε αντίγραφο αυτού έχει αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο, εφόσον η ακρίβειά του βεβαιώνεται από αρμόδια αρχή ή δικηγόρο (άρθρ. 449 παρ. 1 ΚΠολΔ, 52 ΝΔ 3026/1952, 14 Ν. 1599/1986). Αντίθετα δεν αρκεί για να προσδώσει την αποδεικτική αυτή δύναμη μόνη η βεβαίωση της ακρίβειας του αντιγράφου από τον αρμόδιο υπάλληλο της πιστώτριας τράπεζας. Στην περίπτωση όμως των μηχανογραφικώς τηρούμενων εμπορικών βιβλίων, η εκτύπωση του αποσπάσματος των βιβλίων αυτών, που περιέχονται σε ηλεκτρονική μορφή εντός του υπολογιστή, εφόσον η γνησιότητα της εκτύπωσης βεβαιώνεται από τον υπάλληλο που την ενήργησε, αποτελεί το πρωτότυπο έγγραφο που έχει στα χέρια της η τράπεζα προς απόδειξη του περιεχομένου του εξαχθέντος από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή αποσπάσματος των βιβλίων της. Επομένως στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται βεβαίωση της ακρίβειας τούτου από αρμόδια αρχή ή δικηγόρο, αφού δεν πρόκειται για αντίγραφο (ΑΠ 578/2005, ΑΠ 902/2006, ΑΠ 1094/2006, ΑΠ 441/2007, ΑΠ 570/2010).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 623, 624, 634,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΕΕμπΔ 2011, σελίδα 340 * ΔΕΕ 2011, σελίδα 806 * ΕφΑΔ 2011, σελίδα 455, σχολιασμός Ηλίας Ηλιακόπουλος * ΝοΒ 2011, σελίδα 1268, σχολιασμός Μ. Καρπαθάκης

Διαταγή Πληρωμής - Έκδοση από κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού

Δικαστήριο: Εφετείο Λάρισας

Αριθμός απόφασης: 185

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Αλληλόχρεος λογαριασμός. Ανακοπή σε διαταγή πληρωμής. Ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος. Ένσταση εξόφλησης. Ένσταση παραγραφής. Κληρονομική διαδοχή.

- Κατά την έννοια του άρθρου 281 ΑΚ το δικαίωμα ασκείται καταχρηστικά και όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου που προηγήθηκε της άσκησής του, καθώς και η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε κατά το διάστημα που μεσολάβησε, δημιούργησε στον οφειλέτη την εύλογη πεποίθηση ότι δεν θα ασκηθεί το δικαίωμα, σε τρόπο ώστε η μεταγενέστερη άσκησή του που θα έχει επαχθείς συνέπειες για τον οφειλέτη, να μη δικαιολογείται επαρκώς και να υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου, και όταν ακόμη δημιούργησε στον οφειλέτη την πεποίθηση ότι δεν υπήρχε το δικαίωμα, ή ότι δεν πρόκειται πλέον να ασκηθεί, δεν αρκεί για να καταστήσει καταχρηστική την μεταγενέστερη άσκηση αυτού, αλλά απαιτείται να συντρέχουν και πρόσθετες ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, προερχόμενες κυρίως από την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου και του οφειλέτη, ενόψει των οποίων και της αδράνειας του δικαιούχου η επακολουθήσασα άσκηση του δικαιώματος που τείνει σε ανατροπή της κατάστασης που δημιουργήθηκε υπό τις παραπάνω ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε

επί μακρό χρόνο, να εξέρχεται των ορίων που επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ (ΑΠ 265/2009, ΑΠ 96/2009).

- Ο λόγος της ανακοπής που επαναφέρουν οι ανακόπτοντες στο παρόν Δικαστήριο ως λόγο έφεσης, περί εξόφλησης της ένδικης οφειλής τους προς την καθής, πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος, όπως ορθά δέχθηκε το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο. Κι αυτό διότι δεν αναφέρεται στην ανακοπή ο τρόπος, το μέσον και ο χρόνος καταβολής της ένδικης απαίτησης, στοιχεία που είναι απαραίτητα για το ορισμένο της σχετικής ένστασης (ΑΠ 178/2010, 1320/2008, ΕφΙωαν 158/2006).

- Ούτε παραγεγραμμένη εν επιδικία είναι η ένδικη απαίτηση της καθής, όπως ισχυρίζονται με τον τελευταίο λόγο ανακοπής που επαναφέρουν στο παρόν Δικαστήριο ως λόγο έφεσης οι ανακόπτοντες, αφού η αξίωση από σύμβαση πίστωσης αλληλοχρέου λογαριασμού και η αξίωση από εγγύηση υπόκεινται στη γενική εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 249 ΑΚ η οποία δεν έχει συμπληρωθεί εν επιδικία.

Διατάξεις:

ΑΚ: 249, 281, 847, 1527, 1846,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Διαταγή Πληρωμής - Έκδοση από συναλλαγματική

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 875

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Διαταγή πληρωμής από άκυρη συναλλαγματική. Παραβίαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας. Δικαιοπραξία που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη. Έλλειψη νόμιμης βάσης.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 623 έως και 630 ΚΠολΔ συνάγεται ότι στην αίτηση περί εκδόσεως διαταγής πληρωμής για χρηματική απαίτηση δεν είναι απαραίτητο να εκτίθεται το σύνολο των παραγωγικών της απαιτήσεως πραγματικών γεγονότων ούτε να γίνεται ο νομικός χαρακτηρισμός αυτής, αλλά αρκεί η έκθεση των περιστατικών εκείνων τα οποία εξατομικεύουν την απαίτηση ως προς το αντικείμενο, το είδος και τον τρόπο γενέσεως της και βάσει των οποίων ο δικάζων τη σχετική αίτηση δικαστής θα προβεί στον νομικό χαρακτηρισμό της απαιτήσεως και στην υπαγωγή των εκτιθέμενων περιστατικών στον προσήκοντα κανόνα ουσιαστικού δικαίου.

- Όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 5325/1932 σε συνδυασμό προς το άρθρο 873 ΑΚ, η συναλλαγματική, εφόσον δεν ισχύει ως πιστωτικός τίτλος εξαιτίας ελλείψεως κάποιου τυπικού στοιχείου ή μη νόμιμης χαρτοσημάνσεώς της, μπορεί να ισχύσει μεταξύ εκδότη και αποδέκτη ως αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, κατά τη συναγόμενη από το περιεχόμενο αυτής (συναλλαγματικής) πρόθεση των μερών. Ως εκ τούτου, στη σχετική αίτηση εκδόσεως διαταγής πληρωμής, με βάση μη νομίμως χαρτοσημασμένη και εντεύθεν άκυρη συναλλαγματική, δεν είναι αναγκαίο να αναφέρεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 182 ΑΚ, δηλαδή ότι τα μέρη, αν γνώριζαν την ακυρότητα της ενοχής από τη συναλλαγματική ως πιστωτικό τίτλο, θα ήθελαν να ισχύσει κατά μετατροπή ως αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους (ΟΛΑΠ 2088/1986, ΑΠ 378/2002).

- Τον κατά το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως θεμελιώνει και η εκ μέρους του δικαστηρίου της ουσίας παραβίαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας, αλλά μόνο όταν τα διδάγματα αυτά αφορούν στην ερμηνεία των κανόνων δικαίου ή στην υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτούς, όχι όμως και όταν χρησιμεύουν για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, την ερμηνεία δικαιοπραξίας ή την αξιολόγηση της βαρύτητας των αποδεικτικών μέσων. Για τη διαδικαστική του πληρότητα πρέπει μεταξύ άλλων να αναφέρονται στο αναιρετήριο α) ο συγκεκριμένος κανόνας

ουσιαστικού δικαίου, ως προς τον οποίο, κατά την ερμηνεία του ή την υπαγωγή σ' αυτόν των πραγματικών περιστατικών, παραβιάστηκαν τα διδάγματα της κοινής πείρας, β) η έννοια που προσέδωσε στον κανόνα αυτόν το δικαστήριο της ουσίας και γ) το κατά την εκδοχή του αναιρεσιέοντος ερμηνευτικό ή υπαγωγικό σφάλμα της προσβαλλόμενης απόφασης.

-Σύμφωνα με το άρθρο 178 ΑΚ "δικαιοπραξία που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη είναι άκυρη". Κριτήριο προσδιορισμού της έννοιας των χρηστών ηθών αποτελούν οι ιδέες του εκάστοτε κατά τη γενική αντίληψη λογικώς σκεπτόμενου κοινωνικού ανθρώπου. Η αντίθεση στα χρηστά ήθη μπορεί να προκύπτει είτε από το περιεχόμενο της δικαιοπραξίας είτε από τον συνδυασμό περιεχομένου, σκοπού και ελατηρίων των δικαιοπρακτούτων, οι οποίοι τελούν σε γνώση ή υπαίτια άγνοια των περιστάσεων, οι οποίες εκτιμώμενες αντικειμενικώς, προσδίδουν στη δικαιοπραξία τον χαρακτήρα της αντιθέσεως της στα χρηστά ήθη.

-Έλλειψη νόμιμης βάσεως ιδρύουσα τον αναιρετικό λόγο του αριθμού 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ υφίσταται όταν οι ελλείψεις, ασάφειες και αντιφάσεις της ελάχιστονης προτάσεως του νομικού συλλογισμού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αφορούν σε αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς με ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης (αγωγικούς ισχυρισμούς, ενστάσεις, λόγους ανακοπής ή εφέσεως κλπ.), όχι όμως και σε ισχυρισμούς αρνητικούς της αγωγής ή θεμελιωτικούς της επιχειρηματολογίας των διαδίκων, ούτε όταν οι ελλείψεις ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και ιδίως στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του συναχθέντος από αυτές και με σαφήνεια διατυπωμένου αποδεικτικού πορίσματος.

Διατάξεις:

ΑΚ: 182, 873,

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 19, 623 - 630,

Νόμοι: 5325/1932, άρθ. 1, 2,

Δημοσίευση: INLAW 2008 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 104

Δικαιοδοσία - Κανονισμός 44/2001

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 640

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Εναγωγή και προσεπίκληση ασφαλιστή με κατοικία του σε έδαφος ενός κράτους μέλους. Παράνομη κήρυξη απαραδέκτου. Αναρρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Ο Κανονισμός, με αριθμό 44/2001 του Συμβουλίου της 22 Δεκεμβρίου 2000 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις στο άρθρο 9 ορίζει τα ακόλουθα: "1.- Ο ασφαλιστής που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους-μέλους μπορεί να εναχθεί: α) ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους-μέλους όπου έχει την κατοικία του ή β)σε άλλο κράτος-μέλος, εφ' όσον την αγωγή έχει ασκήσει ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή, ο ασφαλισμένος, ή ο δικαιούχος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου ο ενάγων έχει την κατοικία ήγ)....., 2.....". Εξ άλλου στο άρθρο 11 του άνω Κανονισμού (άρθρ. 10 Συμβάσεως Βρυξελλών), με τίτλο "προσεπίκληση και ευθεία αγωγή" ορίζονται τα ακόλουθα: 1)Σε υποθέσεις ασφάλισης αστικής ευθύνης, ο ασφαλιστής μπορεί επίσης να προσεπικληθεί ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλισμένου, αν το δίκαιο του δικαστηρίου το επιτρέπει. 2- Οι διατάξεις των άρθρ. 8, 9 και 10 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή, εφ' όσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται". Εν' όψει της παραπομπής της παρ. 2 του άρθρου 11 του άνω Κανονισμού στο άρθρ. 9 του ίδιου Κανονισμού, γεννήθηκε το ζήτημα κατά πόσο ο ζημιωθείς σε αυτοκινητικό

ατύχημα δύναται να χαρακτηριστεί ως δικαιούχος, κατά την έννοια της β' περιπτώσεως της παρ. 1 του άρθρ. 9 του Κανονισμού. Η ερμηνευτική αυτή εκδοχή είναι πρόδηλο, ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα του ζημιωθέντος, αφού για την περίπτωση που αυτός χρειασθεί να ασκήσει αγωγή για την κατίσχυση των αξιώσεων του έχει τη δυνατότητα να εγείρει αυτή και ενώπιον δικαστηρίου της χώρας της κατοικίας του με προφανή τα εντεύθεν γι' αυτόν πλεονεκτήματα. Εν' όψει δε της αμφισβητήσεως που δημιουργήθηκε για το ανωτέρω ζήτημα το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) ύστερα από την αποστολή σχετικού ερωτήματος από το γερμανικό Ακυρωτικό αποφάνθηκε ως ακολούθως: Η παραπομπή του άρθρου 11 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου της 22-12-2000 για τη διεθνή δικαιοδοσία την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις στο άρθρο 9 παρ. 1 στοιχείο β' του Κανονισμού αυτού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια, ότι ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της κατοικίας του σε κράτος-μέλος ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή, εφόσον το οικείο δίκαιο επιτρέπει την άσκηση τέτοιας αγωγής και ο ασφαλιστής έχει την έδρα του στο έδαφος κράτους-μέλους. Ήδη τέτοια ρύθμιση εισάγεται με το άρθρο 5 της Πέμπτης Κοινοτικής Οδηγίας της 11-5-2005, η οποία θα έπρεπε να καταστεί εσωτερικό δίκαιο μέχρι 11-6-2007. Με βάση τα όσα προεκτέθηκαν ο αλλοδαπός ασφαλιστής του ζημιογόνου στην αλλοδαπή αυτοκινήτου μπορεί να εναχθεί από τον παθόντα και μόνιμο κάτοικο της Ελλάδος ενώπιον Ελληνικού δικαστηρίου με αίτημα επιδίκαση αποζημιώσεως για τη ζημία την οποία υπέστη από αυτό.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε απαράδεκτο. Κατά συνέπεια, η εσφαλμένη απόρριψη της αγωγής για έλλειψη δικαιοδοσίας ιδρύει τον ως άνω λόγο αναιρέσεως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 14,

Κανονισμοί: 44/2001 αρθ. 9, 11,

Δημοσίευση: INLAW 2010 * ΕΕμπΔ 2010, σελίδα 640, σχολιασμός Αντώνιος Τσαβδαρίδης

Δικαστές - Αίτηση εξαίρεσης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 328

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Εξαίρεση δικαστών. Επανάληψη συζήτησης.

- Κατά το άρθρο 55 παράγραφοι 1 και 4 ΚΠολΔ, "δικαστές πολυμελών δικαστηρίων και εισαγγελείς, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του δικαστηρίου. Το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς τη συμμετοχή εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση και χωρίς συζήτηση στο ακροατήριο". Συνεπώς, νόμιμα φέρεται στο Δικαστήριο τούτο, που συνεδριάζει ως συμβούλιο, η από 2 Δεκεμβρίου 2010 δήλωση κωλύματος (αυτοεξαίρεσης), που υποβλήθηκε στον πρόεδρο αυτού του πολιτικού τμήματος του Αρείου Πάγου (Δ' Τμήμα) από την υπηρετούσα στο ίδιο τμήμα αυτού του Δικαστηρίου αρεοπαγίτη Βασιλική Θάνου, και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω.

- Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 52 παρ. 1 περ στ' ΚΠολΔ και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, που υπηρετούν πρωτίστως την αμεροληψία της δικαιοσύνης, σαφώς προκύπτει, ότι οι δικαστές μπορεί να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε διάδικο, αν έχουν προκαλέσει ή προκαλούν υπόνοια μεροληψίας και ιδίως αν έχουν με κάποιο διάδικο ιδιαίτερη φιλία, ιδιαίτερες σχέσεις καθηκόντων

ή εξάρτησης, έριδα ή έχθρα. Η δήλωση αυτού του κωλύματος δεν υπόκειται σε κανένα χρονικό περιορισμό και μπορεί να γίνει και στη διάσκεψη της υπόθεσης για την έκδοση της σχετικής απόφασης, οπότε αν αποφασισθεί η έξοδος του εξαιρετέου από τη σύνθεση δικαστή το δικαστήριο οφείλει να απόσχει από την εκδίκαση της υπόθεσης.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 52, 55,

ΕΣΔΑ: 6,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * NoB 2011, σελίδα 1572

Δικαστική συμπαράσταση - Προσωρινή δικαστική συμπαράσταση

Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης

Αριθμός απόφασης: 1031

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Προσωρινή δικαστική συμπαράσταση. Έκθεση αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας.
- Από τη διάταξη του άρθρου 1674 ΑΚ, καθιερώνεται υποχρέωση του δικαστηρίου για τη συνεκτίμηση της προβλεπόμενης έκθεσης της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας προκειμένου να αποφασίσει το δικαστήριο την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση και το διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη ή προσωρινού, σχετικά με την αναγκαιότητα του μέτρου και την καταλληλότητα του προσώπου που πρόκειται να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης ή του σωματείου ή του ιδρύματος στα οποία πρόκειται να ανατεθεί η δικαστική συμπαράσταση. Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι η έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας δεν είναι δεσμευτική για το δικαστήριο, προκειμένου να διορίσει προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη, αλλά συνεκτιμάται από αυτά. Αλλά και περαιτέρω, κατά το άρθρο 19 παράγρ. 4 του Ν. 2521/1997, τα οριζόμενα στο άρθρο 1646 παράγρ. 2 ΑΚ και στο άρθρο 796 παράγρ. 3 ΚΠολΔ, ισχύουν και στην περίπτωση του άρθρου 1674 ΑΚ, όπου ο νόμος απαιτεί την υποβολή στο δικαστήριο και την υποχρεωτική συνεκτίμηση από αυτό έκθεσης της κοινωνικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή αν η έκθεση δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, το δικαστήριο δικάζει χωρίς έκθεση.

Διατάξεις:

ΑΚ: 1634, 1666, 1667, 1669, 1672 έως 1676, 1678, 1680, 1681, 1682,

ΚΠολΔ: 739, 740, 801, 802, 804, 805,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Ένστασις ΚΠολΔ & ΑΚ - Ένσταση εξόφλησης

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1030

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Ένσταση εξόφλησης. Περιεόμενο ένστασης. Εργατικές διαφορές. Κήρυξη ή μη απαραδέκτου. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- Κατά το άρθρο 559 αριθμός 14 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαραδέκτο. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως αναφέρεται σε ακυρότητες, δικαιώματα και απαραδέκτα από το δικονομικό μόνο δίκαιο.
- Σύμφωνα με το άρθρο 262 παρ. 1 ΚΠολΔ, η ένσταση - όπως και η αγωγή (άρθρο 216 παρ. 1 ΚΠολΔ) - πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένο αίτημα και σαφή έκθεση των γεγονότων που την θεμελιώνουν, άλλως απορρίπτεται, και αυτεπαγγέλτως, ως

απαράδεκτη λόγω αοριστίας. Η έλλειψη των παραπάνω στοιχείων δεν μπορεί να συμπληρωθεί με παραπομπή σε έγγραφα, ούτε από την εκτίμηση των αποδείξεων.

- Από την διάταξη του άρθρου 416 ΑΚ, που ορίζει ότι η ενοχή αποσβήνεται με καταβολή, συνάγεται ότι στοιχεία της ένστασης εξοφλήσεως είναι το ποσό που καταβλήθηκε, η αιτία και ο χρόνος καταβολής. Επομένως, για να είναι σαφής και ορισμένη, ειδικότερα, η υποβαλλομένη από τον εναγόμενο εργοδότη ένσταση εξοφλήσεως των πάσης φύσεως αποδοχών και αξιώσεων του εργαζομένου από την σχέση εργασίας, με την επίκληση σχετικών έγγραφων στοιχείων (μισθοδοτικών καταστάσεων, αποδείξεων πληρωμής) περί του ότι πληρώθηκε ο μισθωτός όλες τις απαιτήσεις του, δεν αρκεί να διαλαμβάνεται κατά τρόπο γενικό το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στον μισθωτό για την εργασία του, εκτός και αν πρόκειται για μία και μόνη απαίτηση και προσδιορίζεται το ποσό και η αιτία της καταβολής, αλλά πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά και τα επί μέρους ποσά που καταβλήθηκαν για την κάθε μία αιτία και ο χρόνος καταβολής αυτών, γιατί μόνο με αυτές τις διευκρινήσεις είναι εφικτός ο δικαστικός έλεγχος και η προστασία έτσι του εργαζόμενου από τυχόν καταστρατήγηση των εργατικών νόμων που απαγορεύουν τον περιορισμό των δικαιωμάτων του για την απόληψη των ελαχίστων ορίων αποδοχών (άρθρ. 3, 174, 679 ΑΚ, 8 Ν. 2112/1920, 8 παρ. 4 Ν. 4020/1959). Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, με το άρθρο 18 παρ. 1 Ν. 1082/1980 επιβάλλεται στον εργοδότη η υποχρέωση να χορηγεί, κατά την εξόφληση των αποδοχών του προσωπικού του, εκκαθαριστικό σημείωμα ή, σε περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος, ανάλυση μισθοδοσίας, που θα απεικονίζουν αναλυτικά τις πάσης φύσεως αποδοχές του προσωπικού και τις επ' αυτών κρατήσεις.

Διατάξεις:

ΑΚ: 174, 416, 679,

ΚΠολΔ: 262, 559 αριθ. 14,

Νόμοι: 2112/1920, άρθ. 8,

Νόμοι: 4020/1959, άρθ. 8,

Νόμοι: 1082/1980, άρθ. 18,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Εξωδικαστική επίλυση διαφοράς - Διαδικασία-Έννομα αποτελέσματα

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 1803

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Δημιουργία αναγκαστικής ομοδικίας μεταξύ των εκ δημόσιας διαθήκης κληρονόμων. Ερημοδικία στην αναίρεση. Πλήρης αναφορά της νομικής πλημμέλειας στο δικόγραφο. Παράβαση κανόνα δικαίου. Έλλειψη νόμιμης βάσης. Μη λήψη υπόψη προταθέντων πραγμάτων. Εξώδικος συμβιβασμός και η διαδικασία αυτού. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 1710 επ., 1716 επ., 1797, 1799, 871, 361 του ΑΚ προκύπτει ότι επί εγκαταστάσεως υπό αναβλητική αίρεση, είναι επιτρεπτή εκ μέρους του βεβαρημένου η επί "σκοπώ" συμβιβασμού συμβατική αναγνώριση ως κληρονόμου του υπό αναβλητική αίρεση γραφέντος, ανεξαρτήτως της πληρώσεως ή μη της αιρέσεως αυτής, ή ακόμη και η αναγνώριση της υπέρ του γραφέντος πληρώσεως της αναβλητικής αιρέσεως υπό την οποία είχε καταλειφθεί η κληρονομία, εφόσον την βάση αυτού απετέλεσε η ενδεχομένη ακυρότητα ή εγκυρότητα της διαθήκης κατά τον συγκεκριμένο όρο ή η επέλευση ή μη της πληρώσεως της αιρέσεως. Στην περίπτωση αυτή ισχύει η αναγνώριση αλλά δεν δεσμεύει τους κληροδόχους και τους δανειστές της κληρονομίας.

- Όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 του ΚΠολΔ, μεταξύ των περισσοτέρων εκ δημοσίας διαθήκης κληρονόμων δεν δημιουργείται σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, και μάλιστα απορρέουσα εκ του ότι κατά τις συντρέχουσες περιστάσεις δεν μπορούν να υπάρξουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι των ομοδίκων, όταν κατ' αυτών εγείρεται κοινή αγωγή, με αντικείμενο την αναγνώριση της ακυρότητας της διαθήκης αυτής ή ανίσχυρης κάποιας διάταξής της ή της πληρώσεως ή μη της αναβλητικής αιρέσεως υπό την οποία διατελεί η καταλειφθείσα κληρονομία, διότι υφίσταται μεν ταυτότητα του αντικειμένου της δίκης ως προς όλους τους ομοδίκους, πλην όμως κατ' ουσίαν η διαφορά αναφέρεται στο ανύπαρκτο του δικαίωματος των κληρονόμων, κατά τη θεμελιώσή του επί της διαθήκης, και στο υπαρκτό κληρονομικό δικαίωμα του ενάγοντος και ως εκ τούτου δεν αποκλείεται η νομική δυνατότητα της εκδόσεως αντιθέτων αποφάσεων απέναντι σε κάθε ένα των περισσοτέρων εναγόντων ή εναγομένων. Τα ανωτέρω εναρμονίζονται προς τις θεσπιζόμενες, από το άρθρο 106 ΚΠολΔ, θεμελιώδεις δικονομικές αρχές της διαθέσεως και της συζήτησεως, κατά τις οποίες το δικαστήριο ενεργεί μόνο μετά από αίτηση των διαδίκων και αποφαινεται επί τη βάση των προτεινομένων από αυτούς και αποδεικνυομένων πραγματικών ισχυρισμών και των υποβαλλομένων αιτήσεων.

- Κατά την έννοια του άρθρου 576 ΚΠολΔ, εάν κατά την συζήτηση της αναιρέσεως δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος κάποιος από τους διαδίκους, ο Άρειος Πάγος ερευνά αυτεπαγγέλτως αν ο απολειπόμενος διάδικος επέσπευσε εγκύρως τη συζήτηση, οπότε συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, ή, αν τη συζήτηση επέσπευσε ο αντίδικος του απολειπόμενου διαδίκου, οπότε εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα ο Άρειος Πάγος προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 118 αρ. 4, 566 παρ. 1, 577 παρ. 3 και 578 ΚΠολΔ συνάγεται ότι στον λόγο αναιρέσεως πρέπει να εκτίθεται κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί αν και σε ποιο από τους περιοριστικώς αναφερομένους στο άρθρο 559 ΚΠολΔ λόγους εμπίπτει η προσβαλλόμενη αιτίαση.

- Ως προς μεν τον εκ του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, που συντρέχει αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών, για να είναι ορισμένος ο λόγος αυτός πρέπει, εκτός των άλλων, αφενός μεν να αναγράφονται στην αίτηση αναιρέσεως οι πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, αφετέρου δε να προσδιορίζεται το σφάλμα ως προς την ερμηνεία ή εφαρμογή του κανόνα δικαίου, στο οποίο υπέπεσε το δικαστήριο, ενόψει των παραδοχών του.

- Ως προς δε τον εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ λόγο αναιρέσεως, που ιδρύεται όταν η απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αντιφατικές ή ανεπαρκείς αιτιολογίες σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, για να είναι ορισμένος και κατά συνέπεια παραδεκτός ο λόγος αυτός, πρέπει, εκτός της παραθέσεως των παραδοχών του δικαστηρίου της ουσίας, να προσδιορίζεται σε τι συνίσταται η αποδιδόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια της ελλείψεως νόμιμης βάσεως. Διαφορετικά ο λόγος της αναιρέσεως, κατ' αμφοτέρες τις ανωτέρω περιπτώσεις, είναι αόριστος, η αοριστία δε αυτή δεν δύναται να συμπληρωθεί με παραπομπή στο δικόγραφο της αγωγής ή της εφέσεως ή στις προτάσεις των αναιρεσειόντων.

- Κατά το άρθρο 559 αριθ. 8 περ. β' του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσης κατά της απόφασης και αν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Πράγματα, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, είναι οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που

συγκροτούν την ιστορική βάση και επομένως θεμελιώνουν το αίτημα της αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης και όχι οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής ή επιχειρήματα νομικά ή πραγματικά, τα οποία αντλούνται από το νόμο ή από την εκτίμηση των αποδείξεων. Πράγμα συνεπώς, υπό την έννοια αυτή, δεν αποτελούν οι ισχυρισμοί των διαδίκων με τους οποίους αποδίδεται διαφορετική έννοια στο περιεχόμενο διαθήκης, δοθέντος ότι η ερμηνεία της διαθήκης, κατά τα άρθρα 173, 1781 επ. και 1799 ΑΚ, ανάγεται στο έργο του δικαστηρίου της ουσίας, το οποίο δεν δεσμεύεται στην κρίση του για την αληθή βούληση του διαθέτη από τους ισχυρισμούς αυτούς.

- Κατά τις ουσιαστικές διατάξεις του άρθρου 214 Α του ΚΠολΔ "1. Αγωγές που έχουν ως αντικείμενό τους διαφορές ιδιωτικού δικαίου, οι οποίες υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου κατά την τακτική διαδικασία, για τις οποίες επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός, δεν μπορεί να συζητηθούν, αν δεν προηγηθεί απόπειρα εξώδικης επίλυσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων 4. Κατά τη συνάντηση των διαδίκων, που γίνεται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού, οι διάδικοι με τους δικηγόρους τους ή εκπροσωπούμενοι από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, επικουρούμενοι, εφόσον το επιθυμούν, και από τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής, εξετάζουν ολόκληρη τη διαφορά καθώς και την τυχόν ανταγωγή του εναγομένου, χωρίς να δεσμεύονται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Χρησιμοποιούν όλα τα πρόσφορα μέσα για να εξακριβωθούν τα κρίσιμα περιστατικά και τα σημεία συμφωνίας και διαφωνίας τους, καθώς και τις συνέπειες που δέχονται ή αμφισβητούν, ώστε να επιτύχουν αμοιβαίως αποδεκτή λύση της διαφοράς, εν όλω ή εν μέρει. 5. Αν οι διάδικοι καταλήξουν σε ολική ή μερική λύση της διαφοράς, συντάσσεται ατελώς πρακτικό στο οποίο αναγράφεται το περιεχόμενο της συμφωνίας τους και ιδίως το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος, το ποσό της οφειλόμενης παροχής και οι τυχόν όροι υπό τους οποίους θα εκπληρωθεί. Η συμφωνία περιορίζεται στα όρια της ένδικης διαφοράς. Καθορίζονται επίσης και επιβάλλονται τα έξοδα κατά τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. Το πρακτικό χρονολογείται και υπογράφεται από τους διαδίκους ή από τους δικηγόρους τους, αν έχουν την κατά το άρθρο 98 ειδική πληρεξουσιότητα, σε τόσα αντίτυπα όσοι οι αντιδικούντες διάδικοι ή ομάδες διαδίκων. 6. Κάθε διάδικος μπορεί, προσκομίζοντας το πρακτικό σε πρωτότυπο, να ζητήσει από τον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αγωγή, τη επικύρωσή του. Ο πρόεδρος αφού διαπιστώσει: α) ότι η διαφορά είναι δεκτική εξώδικης επίλυσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1, β) ότι το πρακτικό έχει υπογραφεί σύμφωνα με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου και γ) ότι από αυτό προκύπτει σαφώς το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος και το τυχόν ποσόν της οφειλόμενης παροχής, επικυρώνει το πρακτικό. Αν η διαφορά περιλαμβάνει και κατανήφιση, το πρακτικό από την επικύρωσή του αποτελεί τίτλο εκτελεστό και ο πρόεδρος το περιάπτει ταυτόχρονα με τον εκτελεστήριο τύπο. Αν η διαφορά έχει χαρακτήρα απλώς αναγνωριστικό, το πρακτικό αποδεικνύει το δικαίωμα. Σε κάθε περίπτωση με την επικύρωση του πρακτικού επέρχεται κατάργηση της δίκης. Αν η επικυρούμενη συμφωνία καλύπτει μέρος της διαφοράς, η κατάργηση της δίκης επέρχεται μόνο κατά τούτο 11. Αγωγή για αναγνώριση ακυρότητας ή για ακύρωση της δήλωσης βούλησης που περιέχεται στο κατά την παράγραφο 5 πρακτικό ασκείται ενώπιον του εφετείου στην περιφέρεια του οποίου συντάχθηκε το πρακτικό, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της κατά την παράγραφο 6 επικυρωτικής πράξης του προέδρου. Αν η συμφωνία ακυρωθεί, η εκκρεμοδικία λογίζεται ότι δεν καταργήθηκε ποτέ. Σε περίπτωση μερικής ακύρωσης, η εκκρεμοδικία αναβιώνει μόνο κατά τούτο ..." Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η βάση

των διατάξεων αυτών επιτυγχανομένη συμφωνία, στην έκταση που αναφέρεται στα όρια της ένδικης διαφοράς, αποτελεί είδος συμβιβασμού, υπό την έννοια των άρθρων 871 ΑΚ και 293 του ΚΠολΔ, εφόσον όμως το συντασσόμενο πρακτικό επικυρώνει ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαφορά και συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου, οπότε και η συμφωνία των διαδίκων καθίσταται δεσμευτική από άποψη ουσιαστικού δικαίου και έκτοτε παράγει τα δικονομικά της αποτελέσματα, επιφέρει δηλαδή κατάργηση της δίκης, και "αποδεικνύει" το δικαίωμα που αναγνωρίστηκε, αν δε το πρακτικό περιέχει καταγήφιση, αποτελεί τίτλο "εκτελεστό" οπότε περιάπτεται τον εκτελεστήριο τύπο, κατά το άρθρο 918 ΚΠολΔ.

Στην περίπτωση όμως της μη επικυρώσεως, για οποιονδήποτε λόγο του πρακτικού από τον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, η επιτευχθείσα συμφωνία, η οποία δεν καταργεί τη δίκη, κρίνεται, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 293 παρ. 2 του ΚΠολΔ κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου, ήτοι κατά τα άρθρα 871 και 361 του ΑΚ και μπορεί να θεμελιώσει ένσταση ανατρεπτική και να εκδοθεί απόφαση σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα ή να κριθεί ότι δεν υφίσταται αντικείμενο της δίκης.

Διατάξεις:

ΑΚ: 173, 207, 361, 871, 1710 επ., 1716 επ., 1781 επ., 1797, 1799,

ΚΠολΔ: 76, 106, 214, 293, 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 8β, 559 αριθ. 19, 566, 577,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 132

Επιαναφορά πραγμάτων - Ανωτέρα βία ή δόλος του αντιδίκου

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 178

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Επιαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Έλλειψη νόμιμης βάσης.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 152 έως 158 του ΚΠολΔ., που εφαρμόζονται και στην περίπτωση απώλειας της προθεσμίας για την κατάθεση των εγγράφων προτάσεων των διαδίκων που οδηγεί σε ερημοδικία του διαδίκου που δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα τις έγγραφες προτάσεις του, προκύπτουν τα έξης: 1) ο θεσμός της επιαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση από την αδυναμία τήρησης κάποιας δικονομικής προθεσμίας, που στηρίζεται στην αρχή της επιείκειας και αποτελεί ένδικο βοήθημα, χωρίς να υποκαθιστά οποιοδήποτε ένδικο μέσο, παρέχει τη δυνατότητά της, με δικαστική παρέμβαση, άρσης νομικής και επιβλαβούς για το διάδικο κατάστασης, που δημιουργήθηκε από τη μη τήρηση της ορισμένης ως άνω προθεσμίας για δύο λόγους, δηλαδή την ανωτέρα βία, ή το δόλο του αντιδίκου του, 2) Η αίτηση επιαναφοράς που απευθύνεται στο κατά νόμο αρμόδιο δικαστήριο, και έχει ως περιεχόμενο τη διενέργεια ήδη της παραληφθείσας πράξης, ασκείται με τα διαμειβόμενα στη δίκη δικόγραφα, είτε με τις προτάσεις είτε με αυτοτελές δικόγραφο που κατατίθεται κατά τις διατάξεις για την αγωγή και κοινοποιείται στον αντίδικο μέσα στην κατ' αρθρ. 153 του ΚΠολΔ. οριζόμενη 30νθήμερη προθεσμία από την άρση του κωλύματος που συνιστά την ανωτέρα βία ή τη γνώση του δόλου του αντιδίκου, 3) Με τη διάταξη του αρθ. 158 του ΚΠολΔ., με την οποία επιδιώκεται η εξασφάλιση σταθερότητας στη διαδικασία και η αποτροπή διατήρησης της εκκρεμότητας για μακρό χρόνο, τίθεται περιορισμός σχετικά με την αίτηση δικαστικής επιαναφοράς, ο οποίος συνιστάται στον αποκλεισμό της υποβολής της αίτησης αποκατάστασης των πραγμάτων, αν για οποιονδήποτε λόγο ακόμη και από δόλο του αντιδίκου του αιτούντος, αφού δεν κάνει διάκριση η διάταξη, χάθηκε η οριζόμενη στο άρθρο 153 τριακονθήμερη προθεσμία άσκησης της. 4) Ως ανωτέρα βία

νοείται στην προαναφερόμενη διάταξη, το παρακωλυτικό γεγονός της τήρησης της προθεσμίας, που ήταν απρόβλεπτο και δεν μπορούσε στη συγκεκριμένη περίπτωση να αποτραπεί ούτε με ενέργεια άκρας επιμέλειας και σύνεσης (ΑΠ 141/2005, 1911/1999). 5) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 152 του ΚΠολΔ. ορίζεται ότι πταίσμα του δικαστικού πληρεξουσίου του αιτούντος διαδίκου δεν αποτελεί λόγο για επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. 6) Κατά την έννοια της πιο πάνω διάταξης, ο πληρεξούσιος δικηγόρος του διαδίκου οφείλει να προβαίνει έγκαιρα σε κάθε ενδεικνυόμενη λογικώς και υπό τις συντρέχουσες περιστάσεις, συνετή και άκρως ακόμη επιμελή ενέργεια, ώστε να καταλείπεται σ' αυτόν μέχρι τη λήξη της αντίστοιχης δικονομικής προθεσμίας, χρόνος επαρκής, αξιοποιήσιμος και σύμφωνα με την ενδεικνυόμενη δικονομική επιμέλεια και σύνεση, αλλά και τις αρχές της διαδικαστικής καλής πίστης και της μη παρέγκυσης των δικών (ΚΠολΔ. 116), αξιοποιητέος για τη διενέργεια της συγκεκριμένης διαδικαστικής ενέργειας (ΟΛΑΠ 29/1992).

- Κατά τη διάταξη του αρθρ. 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ. αναίρεση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δίκαιου στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (ΟΛΑΠ 7/2006, 4/2005).

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την υπόψη διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάχιστονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνηση του (ανεπαρκής αιτιολογία), ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία) (ΟΛΑΠ 1 /1999).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 152 - 158, 286, 287, 288, 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 19,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΕφΑΔ 2011, σελίδα 874, σχολιασμός Αθηνά Χριστοπούλου

Έφεση - Επαναφορά ισχυρισμών

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 619

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έφεση. Επαναφορά ένστασης καταχρηστικότητας στην κατ' έφεση δίκη. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Ο λόγος αναίρεσης του αριθ. 8 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ ιδρύεται όταν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη του πράγματα που δεν προτάθηκαν, ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής ως "πράγματα" θεωρούνται οι πραγματικοί ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη και τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο και άρα στηρίζουν το αίτημα αγωγής,

ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης, ή λόγου έφεσης. Οι ισχυρισμοί αυτοί πρέπει να είχαν προταθεί νόμιμα στο δικαστήριο της ουσίας, το οποίο διαφορετικά δεν μπορούσε να τους λάβει υπόψη (ΟλΑΠ 2/2001). Δηλαδή, δεν αρκεί οι ισχυρισμοί αυτοί να είχαν προταθεί παραδεκτά και νόμιμα στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αλλά πρέπει να είχαν επαναφερθεί νόμιμα και στο δεύτερο βαθμό κατά το άρθρο 240 ΚΠολΔ. Δε συνιστά δε νόμιμη επαναφορά η απλή αναφορά στο σύνολο των πρωτόδικων προτάσεων αλλά η σαφής και ορισμένη αναφορά σε συγκεκριμένα μέρη ή ισχυρισμούς των επαναφερομένων προτάσεων, ώστε να προκύπτει ποιοι ισχυρισμοί επαναφέρονται.

- Το Εφετείο, δικάζοντας κατ' ουσίαν την υπόθεση, δέχτηκε την ένσταση από τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ του αναιρεσίβλητου και τότε εφεσίβλητου και απέρριψε την αγωγή. Πλην όμως κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο Εφετείο, ο αναιρεσίβλητος δεν επανέφερε σ' αυτό με τις κατατεθείσες έγγραφες προτάσεις του τον ισχυρισμό αυτό από τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ που είχε προτείνει στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, και τον οποίο κατά τη διάταξη του άρθρου 527 ΚΠολΔ μπορούσε να προβάλλει παραδεκτά ακόμα και για πρώτη φορά στο Εφετείο για την απόκρουση της εναντίον του έφεσης. Αρκέστηκε δε ν' αναφέρει στις έγγραφες προτάσεις του, που κατέθεσε στο Εφετείο, ότι αρνείται το μοναδικό λόγο της έφεσης της αναιρεσίβλητης και ότι προσκομίζει αντίγραφο των προτάσεών του που υπέβαλε στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο. Η γενική όμως και μόνο αναφορά στις πρωτόδικες προτάσεις δεν συνιστά νόμιμο τρόπο επαναφοράς του συγκεκριμένου μέρους τους, και συνακόλουθα νόμιμο τρόπο επαναφοράς του προαναφερομένου ισχυρισμού αφού δε δεν έγινε νόμιμη επαναφορά και επίκληση αυτού, ο πιο πάνω αντίστοιχος λόγος ανίρρησης κρίνεται βάσιμος. Επομένως πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

Διατάξεις:

ΑΚ: 281,

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 8, 561,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Έφεση - Ερημοδικία του εκκαλούντος

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 866

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Έφεση. Παράσταση με δήλωση εφεσίβλητου. Ερημοδικία εκκαλούντος, ο οποίος είχε ερημοδικασθεί πρωτοδίκως. Αρχή της προφορικότητας. Πότε η προφορική συζήτηση στο Εφετείο είναι υποχρεωτική. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 270, 524 παρ. 1 και 2 και 528 ΚΠολΔ, όπως αυτά ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τα άρθρα, αντιστοίχως, 12, 16 παρ. 3 και 16 παρ. 4 του ν. 2915/2001, προκύπτει ότι είναι υποχρεωτική η προφορική συζήτηση ενώπιον όλων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, ενώ ενώπιον των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκε από το διάδικο που δικάστηκε στον πρώτο βαθμό σαν να ήταν παρών, οπότε, με την τυπική παραδοχή της έφεσης, η οποία λειτουργεί ως υποκατάστατο της καταργηθείσας αναιτιολόγητης ανακοπής ερημοδικίας, εξαφανίζεται η πρωτόδικη απόφαση, μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους, χωρίς να απαιτείται να ευδοκιμήσει προηγουμένως κάποιος λόγος της έφεσης (ΑΠ 1015/2005) και αναδικάζεται η υπόθεση από το εφετείο, η συζήτηση ενώπιον του οποίου γίνεται πλέον προφορικά. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση αυτή, που είναι

υποχρεωτική η προφορική συζήτηση ενώπιον του Εφετείου, δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, και έτσι δεν είναι επιτρεπτή η με κοινή δήλωση των διαδίκων, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, ότι δεν θα παραστούν κατά την εκφώνηση, ή με δήλωση του ενός ή ορισμένων μόνο πληρεξουσίων, συζήτηση της υπόθεσης. Η απαγόρευση της παράστασης με δήλωση πληρεξούσιου δικηγόρου στην περίπτωση του άρθρου 528 ΚΠολΔ ισχύει όχι μόνο για το διάδικο, ο οποίος δικάστηκε στον πρώτο βαθμό σαν να ήταν παρών, αλλά και για τον αντίδικό του, ο οποίος κανονικά είχε παραστεί στον πρώτο βαθμό. Τούτο σαφώς προκύπτει από τις προαναφερόμενες διατάξεις διότι διαφορετικά, χωρίς δηλαδή την πραγματική παράσταση όλων των διαδίκων, προφορική συζήτηση δε νοείται, αλλά και επιβάλλεται, για την ισότητα των όπλων και από την αρχή της δίκαιης δίκης (άρθρο 6 της ΕΣΔΑ).

- Κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 524 παρ. 3 ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά την, κατά τα προεκτιθέμενα, αντικατάστασή του, σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος η έφεση απορρίπτεται, κατά δε τη διάταξη του άρθρου 260 παρ.1 ΚΠολΔ, που εφαρμόζεται και στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης (άρθρο 524 παρ. 1 ίδιου Κώδικα), αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή εμφανίζονται, αλλά δεν μετέχουν κανονικά στη συζήτηση, η συζήτηση ματαιώνεται.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 270, 524, 528,

ΕΣΔΑ: 6

Δημοσίευση: INLAW 2008 * ΧρΙΑ 2009, σελίδα 65 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 163

Έφεση - Ερημοδικία του εκκαλούντος

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 361

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Έφεση. Ερημοδικία εκκαλούντος. Περιεχόμενο αίτησης αναίρεσης. Υποχρεωτική παράσταση πληρεξούσιου δικηγόρου στον Άρειο Πάγο.

- Από τη διάταξη του άρθρ. 524 παρ. 3 ΚΠολΔ που ορίζει ότι σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος η έφεση απορρίπτεται, προκύπτει ότι η απόρριψη της έφεσης λόγω της ερημοδικίας του εκκαλούντος δεν είναι τυπική, αλλά γίνεται κατ' ουσίαν, διότι αν και οι λόγοι της έφεσης στην πραγματικότητα δεν εξετάζονται ως προς το παραδεκτό και τη βασιμότητά τους, ωστόσο θεωρούνται κατά πλάσμα του νόμου ότι είναι αβάσιμοι και για την αιτία αυτή πάντοτε απορριπτέοι, αφού το δικαστήριο δεν έχει τη δυνατότητα να εκδώσει αντίθετη απόφαση, δεχόμενο τους λόγους της έφεσης. Επομένως στην περίπτωση αυτή της απόρριψης της έφεσης λόγω της ερημοδικίας του εκκαλούντος αναιρεσιβαλλόμενη μπορεί να είναι μόνον η τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου, δηλαδή αυτή που δεν υπόκειται πλέον σε ανακοπή ερημοδικίας (άρθρ. 553 παρ. 1 ΚΠολΔ), στην οποία και ενσωματώνεται έκτοτε η πρωτόδικη απόφαση. Έτσι τα τυχόν σφάλματα της πρωτόδικης απόφασης, που με την έννοια αυτή επικυρώνεται από το Εφετείο, μπορούν να προταθούν με την αίτηση αναίρεσης ως σφάλματα της εφετειακής απόφασης, εφόσον συνιστούν και αναιρετικούς λόγους παραδεκτά προβαλλόμενους (ΟΛΑΠ 16/1990, ΑΠ 507/1998, ΑΠ 1207/2002, ΑΠ 1456/2006).

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρ. 118 αριθ.4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το έγγραφο της αναίρεσης πρέπει να περιέχει κατά τρόπο, σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο τη νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί αν και ποιο λόγο

αναίρεσης από τους περιοριστικά αναφερόμενους στα άρθρ. 559 ή 560 του ΚΠολΔ θεμελιώνει η προβαλλόμενη αιτίαση (ΟλΑΠ 32/1996).

- Από τις διατάξεις των άρθρ. 108, 110 παρ. 2, 498 παρ. 1, 568 παρ. 1, 2 και 576 παρ. 1-3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν κατά τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν μετάσχει με τον προσήκοντα τρόπο σ' αυτή κάποιος διάδικος, το δικαστήριο ερευνά αυτεπαγγέλτως ποιος από τους διαδίκους επέσπευσε τη συζήτηση της αίτησης αναίρεσης και αν μεν τη συζήτησή της επέσπευσε εγκύρως ο απολειπόμενος διάδικος κλητεύοντας νόμιμα και εμπρόθεσμα τους λοιπούς ή κλητεύθηκε ο ίδιος νόμιμα και εμπρόθεσμα από τον επισπεύδοντα τη συζήτηση άλλο διάδικο, η υπόθεση συζητείται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, διαφορετικά, αν δηλαδή δεν προκύπτει έγκυρη επίσπευση της συζήτησής της ή δεν μπορεί να διαπιστωθεί ποιος διάδικος επέσπευσε τη συζήτησή της, αυτή κηρύσσεται अपαράδεκτη ως προς όλους τους διαδίκους και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήση (ΑΠ 407/2004). Εξ άλλου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ. 94 παρ. 1 και 96 παρ. 1 ΚΠολΔ, οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται στα πολιτικά δικαστήρια με πληρεξούσιο δικηγόρο, στον οποίο η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση του εκπροσωπούμενου απ' αυτόν διαδίκου που καταχωρίζεται στα πρακτικά του δικαστηρίου ή στην τυχόν έκθεση του εισηγητή ή εντεταλμένου για τις αποδείξεις δικαστή, διαφορετικά ο διάδικος δεν παρίσταται νομίμως στο δικαστήριο, αλλά θεωρείται δικονομικά απών κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα του δικαστηρίου, το οποίο δικαιούται ειδικότερα κατά το άρθρ. 104 ΚΠολΔ να εξετάσει σε κάθε στάση της δίκης την έλλειψη της αναγκαίας πληρεξουσιότητας (ΑΠ 1620/2000).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 94, 96, 104, 108, 110, 118, 498, 524, 566, 568, 576, 577,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * NoB 2011, σελίδα 1573

Έφεση - Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 834

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα έφεσης. Έρευνα απορριφθεισών επικουρικών βάσεων από το Εφετείο χωρίς ειδικό λόγο έφεσης. Μη λήψη υπόψη πραγμάτων. αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση.

- Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 522, 535 και 536 παρ. 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, όταν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, μετά από παραδοχή της έφεσης του εναγομένου, η εναντίον του οποίου αγωγή του αντιδίκου του, που στηρίζεται σε περισσότερες βάσεις, έγινε δεκτή με την εκκαλούμενη απόφαση κατά την κύρια βάση της, δέχεται την έφεση και αφού εξαφανίζει την εκκαλούμενη απορρίπτει ως αβάσιμη κατ' ουσίαν την αγωγή ως προς την γενομένη δεκτή κυρία βάση αυτής, υποχρεούται να ερευνήσει και τις μη ερευνηθείσες από το Εφετείο, λόγω παραδοχής της κυρίας βάσης, και τις υπόλοιπες επικουρικές βάσεις, χωρίς ειδικό προς τούτο παράπονο (λόγο έφεσης), διότι στην περίπτωση αυτή, το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της έφεσης δεν περιορίζεται μόνο στις διατάξεις της αποφάσεως που πλήττονται με την έφεση του εναγομένου, αλλά εκτείνεται και στις μη εξετασθείσες πρωτοδίκως βάσεις, και τούτο διότι δεν δικάζεται πλέον η έφεση, αλλά η αγωγή. Εάν όμως οι επικουρικές αυτές βάσεις ερευνήθηκαν και απορρίφθηκαν πρωτοδίκως, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο στερείται εξουσίας αυτεπάγγελτης έρευνας των επικουρικών βάσεων που απορρίφθηκαν πρωτοδίκως, και για την έρευνα αυτών απαιτείται υποβολή αυτοτελούς λόγου έφεσης ή αντέφεσης. Αν δε το Εφετείο χωρίς ειδικό λόγο έφεσης ή

αντέφησης, ως προς τις ερευνηθείσες και απορριφθείσες επικουρικές βάσεις, μετά την εξαφάνιση της εκκαλουμένης, ερευνήσει αυτές και δεχθεί την αγωγή κατά την μη μεταβιβασθείσα στο Εφετείο επικουρική της βάση, υποπίπτει στην από το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ αναιρετική πλημμέλεια της παρά το νόμο λήψεως υπόψη πραγμάτων (λόγων έφεσης) που δεν προτάθηκαν ενώπιον αυτού νομίμως.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 522, 535, 536, 559 αριθ. 8,

Δημοσίευση: ΝοΒ 2008, σελίδα 2458 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 130

Έφεση - Προθεσμία

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 831

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Προθεσμία έφεσης. Επίδοση της απόφασης.

- Από τις διατάξεις των άρθρων 144 παρ. 1, 518 παρ. 1 και 532 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι η προθεσμία της έφεσης, αν ο εκκαλών διαμένει στην Ελλάδα, είναι τριάντα ημερών, αρχίζει δε από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση της απόφασης που περατώνει τη δίκη και λήγει στις επτά το βράδυ της τελευταίας (δηλαδή της τριακοστής) ημέρας και αν αυτή είναι κατά νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα της επόμενης μη εξαιρετέας ημέρας. Το ζήτημα αυτό ανάγεται στη δημόσια τάξη και για το λόγο τούτο στηρίζει αναιρετικό λόγο, ακόμη και αν ο σχετικός πραγματικός ισχυρισμός δεν είχε προταθεί στο δικαστήριο της ουσίας, κατά το άρθρο 562 παρ. 2 περ. γ' του ΚΠολΔ.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 139 παρ. 3 του ίδιου Κώδικα, "όποιος ενεργεί την επίδοση σημειώνει επάνω στο επιδιδόμενο έγγραφο την ημέρα και την ώρα της επίδοσης και υπογράφει. Η σημείωση αυτή αποτελεί απόδειξη υπέρ εκείνου προς τον οποίο έγινε η επίδοση. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην έκθεση της επίδοσης και στη σημείωση υπερισχύει η έκθεση". Από τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της εν λόγω παραγράφου, ερμηνευόμενη, σε συνδυασμό με εκείνη του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου και κατά τελολογική συστολή που υπαγορεύεται από το γεγονός ότι τα έννομα αποτελέσματα για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων συναρτώνται προς τη γνώση του ακριβούς χρόνου της επίδοσης, την οποία εκείνος προς τον οποίο γίνεται (η επίδοση) αντλεί επισήμως και ασφαλώς από την επισημείωση του δικαστικού επιμελητή στο επιδιδόμενο έγγραφο, συνάγεται ότι σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ της ανωτέρω επισημείωσης και της έκθεσης του δικαστικού επιμελητή (αντίγραφο της οποίας δεν παραδίδεται στο λήπτη του εγγράφου), η χρονολογία της έκθεσης επίδοσης υπερισχύει έναντι εκείνης της επισημείωσης, μόνο εφόσον ωφελεί αυτόν προς τον οποίο έγινε η επίδοση, ενώ στην αντίθετη περίπτωση, ως βάση υπολογισμού της προθεσμίας πρέπει να λαμβάνεται η χρονολογία της επισημείωσης στο επιδιδόμενο έγγραφο, διότι μόνο έτσι διασφαλίζεται πλήρως η δυνατότητα του λήπτη του εγγράφου να ασκήσει παραδεκτά το υπό προθεσμία δικαίωμά του, το οποίο στην περίπτωση των ένδικων βοηθημάτων και μέσων, κατοχυρώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος και του άρθρου 6 παρ. 1 εδάφ. α' της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπό το φως των οποίων πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται ο οικείος δικονομικός κανόνας (ΑΠ 1705/2005).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: άρθ. 139, 144, 518, 532, 559 αριθ. 14, 562, 580

Σ: άρθ. 20

ΕΣΔΑ: άρθ. 6

Κατάσχεση - Κατάσχεση εις χείρας τρίτου
Δικαστήριο: Ειρηνοδικείο Καλαβρίων (Πόρος)

Αριθμός απόφασης: 21

Έτος: 2007

Σύντομη Περίληψη:

- Κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Ανακοπή. ΟΤΑ ως τρίτος.
- Σύμφωνα με το αρθρ. 983 ΚΠολΔ η κατάσχεση στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση, στον τρίτο και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, εγγράφου, που πρέπει να περιέχει εκτός από τα στοιχεία του αρθρ. 118 και α) ακριβή περιγραφή του εκτελεστού τίτλου και της απαίτησης βάσει των οποίων γίνεται η κατάσχεση, β) το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση, γ) επιταγή προς τον τρίτο να μη καταβάλλει, σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, δ) διορισμό αντίκλητου, που κατοικεί στην περιφέρεια του ίδιου Ειρηνοδικείου ή στην έδρα του Πρωτοδικείου της κατοικίας του τρίτου, αν εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση δεν κατοικεί στην περιφέρεια του Ειρηνοδικείου της κατοικίας του τρίτου. Το έγγραφο, που προορίζεται για εκείνον, κατά του οποίου γίνεται η κατάσχεση, πρέπει να του επιδοθεί το αργότερο μέσα σε οκτώ ημέρες, αφότου γίνει η επίδοση στον τρίτο, αλλιώς η κατάσχεση είναι άκυρη. Όταν πρόκειται για απαίτηση από τίτλο σε διαταγή η κατάσχεση της παρ. 1 μπορεί να γίνει μόνο αφού ο τίτλος αφαιρεθεί κατά το αρθρ. 954 παρ. 1 από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και παραδοθεί σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται. Από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του αρθρ. 982 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι η κατάσχεση στα χέρια του τρίτου επιβάλλεται δια κοινοποιήσεως του κατασχετηρίου στον τρίτο, δια της οποίας και τελειούται η κατάσχεση και παράγει τις συνέπειες της, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά (Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεση, Β' έκδοση υπ' αρθρ. 983 παρ. 448β, σελ. 1323). Η κοινοποίηση αυτή μπορεί να γίνει οποτεδήποτε τηρουμένων των αρθρ. 122 επ. ΚΠολΔ. Σύμφωνα με το αρθρ. 987 ΚΠολΔ, που αποτελεί ειδική μορφή του αρθρ. 262 παρ. 2 ΚΠολΔ, ο τρίτος, στα χέρια του οποίου γίνεται η κατάσχεση, μπορεί να προσβάλλει αυτήν (κατάσχεση), αν το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του αρθρ. 983 ΚΠολΔ ή δεν κοινοποιήθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση. Ο τρίτος δηλαδή μπορεί να προσβάλλει την κατάσχεση αν: 1) Το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του αρθρ. 983, 2) Το κατασχετήριο δεν κοινοποιήθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση, 3) Η προς τον τρίτο επίδοση του κατασχετηρίου είναι άκυρη. Αρχικά δηλαδή ο τρίτος δεν μπορεί να προσβάλλει την κατάσχεση για άλλους λόγους και συγκεκριμένα για ουσιαστική ακυρότητα, εκτός αν ο νόμος χορηγεί τέτοιο δικαίωμα στον τρίτο ή η ακυρότητα έχει τεθεί για το συμφέρον του ή και για το συμφέρον του ή χάριν του δημοσίου συμφέροντος, όπως κρίθηκε από τη νομολογία (ΑΠ 141/2004 ΝοΒ 2004.1559, 41/2003 ΝοΒ 2003.1619, ΜονΠρΡόδου 572/1987 ΕΕΝ 1988.67, ΑΠ 221/1976 ΝοΒ 1976.769, ΕφΑθ 7919/1974 ΝοΒ 23.797, Μπρίνιας, ό.π υπ' αρθρ. 987 παρ. 473, σελ. 1428). Τις ακυρωτικές αυτές ενστάσεις ο τρίτος μπορεί να τις προσβάλει (και αν ακόμη δεν περιέχονται στην δήλωση του κατ' αρθρ. 985 ΚΠολΔ), είτε με επιθετικά μέσα, ειδικότερα με ανακοπή των αρθρ. 583-585 ΚΠολΔ, είτε με αμυντικά μέσα αμυνόμενος κατά των επιθετικών πράξεων του κατασχόντα δανειστή. Για την ανακοπή δε αυτή δεν τίθεται καμία προθεσμία, μη εφαρμοζόμενης της διάταξης του αρθρ. 934 ΚΠολΔ (Μπρίνιας ό.π. υπ' αρθρ. 987, 473, ΕφΑθ 7917/1974 ό.π. ΠολΠρΠειρ 24/1982 ΕλΔνη 23.340, ΜΠρΡοδ 572/1987 ό.π). Τρίτος κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων είναι ο επέχων θέση οφειλέτη ως προς την κατασχεθείσα

περιουσία, έναντι του προσώπου του καθ' ου ενεργείται η εκτέλεση. Ο τρίτος πρέπει να έχει νομική αυτοτέλεια έναντι του οφειλέτη (καθ' ου η εκτέλεση) και να κατέχει το κατασχεθέν με βάση ορισμένη ενοχική σχέση (π.χ. μίσθωση πράγματος, έργου, παρακαταθήκη, εντολή κ.λπ.). Δεν είναι τρίτος αυτός που κατέχει όχι εξ ιδίου δικαίου και βάσει ορισμένης έννομης σχέσης, ή αυτοτελούς εξουσίας, αλλά ως όργανο του οφειλέτη (π.χ. εισπράκτορας, επιστάτης, επόπτης, ο Δήμος ως προς την Σχολική Επιτροπή σε σχέση με την είσπραξη της κρατικής επιχορήγησης και διανομής της στις Σχολικές Επιτροπές της περιφέρειάς του, κ.λπ.) οπότε η εκτέλεση πρέπει να γίνει κατ' αυτού κατ' άρθρ. 953 ΚΠολΔ δηλαδή με κατασχετήρια έκθεση στα χέρια του οφειλέτη (Μπρίνια ό.π παρ. 443 Γ, αριθ. 2, σελ. 1248). Στην περίπτωση αυτή ο τρίτος δεν δεσμεύεται από το άρθρ. 987 ΚΠολΔ και μπορεί να προβάλει οποιαδήποτε ένσταση κατά της επισπευδομένης κατάσχεσης. Η καθ' ύλη αρμοδιότητα του Δικαστηρίου στην περίπτωση ανακοπής από τον κατασχόντα κατά του τρίτου κατ' άρθρ. 986 ΚΠολΔ και από τον τρίτο σύμφωνα με το άρθρ. 987 ΚΠολΔ κατά την κρατούσα άποψη προσδιορίζεται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις από την φύση και την αξία του δικαιώματος του τρίτου το οποίο αποτελεί και την βάση της ανακοπής του, κριτήριο δηλαδή είναι η κατασχεθείσα στα χέρια του τρίτου απαίτηση (ΑΠ 10/1995 ΕλΔνη 37.105, 73/1995 ΕλΔνη 38.89, ΕΠ 150/1997 ΕλΔνη 38.1625, ΕφΑθ 1786/1994 ΕλΔνη 37.401, ΕφΠειρ 776/1994 ΕλΔνη 36.1309, ΕφΑθ 2117/1975 ΝοΒ 23.665, ΕφΘηβ 1825/1993 ΕλΔνη 35.682, ΠΠρΣερρών 80/1998 ΑρχΝ 2001.82, Φαλτσή "Αναγκαστική εκτέλεση", έκδοση 2001 παρ. 64, σελ. 372 αριθ. 2, σελ. 378 περ. δ). Ενώ η κατά τόπο αρμοδιότητα προσδιορίζεται με βάση τις γενικές διατάξεις που αφορούν την αγωγή και ως κατά τόπο αρμόδιο Δικαστήριο νοείται εκείνο της γενικής δωσιδικίας του τρίτου, που επέχει θέση εναγομένου, εκτός αν η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται σε αποκλειστική δωσιδικία, οπότε προηγείται η τελευταία. Η διαδικασία τέλος, που ακολουθείται, είναι αυτή στην οποία υπάγεται η κατασχεθείσα απαίτηση (Μπρίνιας ό.π υπ' άρθρ. 986 παρ. 467α, σελ. 1408). Το άρθρ. 4 παρ. 2 του ΝΔ 31/1968 "Περί προστασίας της περιουσίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως" ορίζει, ότι αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια των Ο.Τ.Α ως τρίτων δύναται να επιβληθεί μόνο κατόπιν αδείας του κατά τόπου αρμοδίου Μον. Πρωτοδικείου και υπό τις λοιπές προϋποθέσεις, που ισχύουν κάθε φορά για το Δημόσιο. Η ρύθμιση αυτή αφενός εξάρτησε το επιτρεπτό της κατασχέσεως στα χέρια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ως τρίτων, από προηγούμενη δικαστική άδεια και αφετέρου επέβαλε και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως την εφαρμογή των ρυθμίσεων, που αφορούν την κατάσχεση στα χέρια του δημοσίου ως τρίτου. Παρά το ότι δε το άρθρ. 51 αρ. 4 ΕισΝΚΠολΔ είχε μόλις καταργήσει ρητά όλες τις διατάξεις νόμων, που επέβαλαν προηγούμενη άδεια Δικαστηρίου για την επιβολή κατασχέσεως στα χέρια το άρθρ. 4 παρ. 2 του ΝΔ 31/1968 επανέφερε και πάλι αυτή, μόνο όμως όσον αφορά τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (όχι για το δημόσιο βλ. άρθρ. 97 του ΝΔ 321/1969). Το παραπάνω άρθρ. που περιέχει ατελή ρύθμιση προσδιορίζει μόνο το καθ' ύλη αρμόδιο Δικαστήριο για την άσκηση της παραπάνω αιτήσεως προς παροχή αδείας. Δεν προσδιορίζει όμως ούτε το κατά τόπο αρμόδιο Δικαστήριο, ούτε την ακολουθητέα διαδικασία, ούτε τις προϋποθέσεις που ελέγχονται προκειμένου να δοθεί ή να μη δοθεί η άδεια (Μπρίνιας ό.π. υπ' άρθρ. 982, παρ. 445 γ, σελ. 1297-1299, Γέσιου Φαλτσή ό.π. παρ. 64 XIV 3, σελ. 414). Γίνεται όμως δεκτό ότι ακολουθητέα διαδικασία είναι αυτή των ασφαλιστικών μέτρων, εφόσον η τηρητέα διαδικασία της προληπτικής παρέμβασης του Δικαστηρίου κατά την εκτέλεση ρυθμίζεται κατά κανόνα με την παραπομπή στα άρθρ. 686 επ. (Μπρίνιας ό.π). Ενώ κατά τόπο αρμόδιο Δικαστήριο είναι αυτό όπου εδρεύει ο Ο.Τ.Α (Γέσιου Φαλτσή ό.π). Τέλος είναι προφανές ότι η ακυρότητα αυτή τέθηκε προς το συμφέρον των Ο.Τ.Α, για να μη εμπλέκονται σε ελαττωματικές εκτελεστικές

διαδικασίες. Οι σχολικές επιτροπές τέλος είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που διοικούνται από ΔΣ το οποίο αποτελείται από τον Δήμαρχο ή Δημοτικό Σύμβουλο, ένα δημοτικό σύμβουλο, τον εκάστοτε Διευθυντή του σχολείου, έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων και έναν εκπρόσωπο της μαθητικής κοινότητας. Σύμφωνα δηλαδή με το αρθρ. 243 του Ν. 3463/2006 σε κάθε Δήμο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων, που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια, συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Σχολική Επιτροπή" οι οποίες διέπονται από τις διατάξεις του παραπάνω νόμου και το Ν. 1894/1990. Οι πόροι των παραπάνω σχολικών επιτροπών προέρχονται κυρίως από την ετήσια επιχορήγηση από τον οικείο Δήμο και ετήσιες κρατικές επιχορηγήσεις.

- Σύμφωνα με το αρθρ. 103 αριθ. 2 παρ. στ' του Ν. 3463/2006 (αρθρ. 111 του ΠΔ 410/1995), η Δημαρχιακή Επιτροπή αποφασίζει και για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων. Η δημαρχιακή δε επιτροπή μπορεί να δώσει εντολή σε Δικηγόρο να εκπροσωπήσει το Δήμο σε συγκεκριμένη υπόθεση, όταν ο τελευταίος (Δήμος) δεν δικαιούται να προσλάβει Δικηγόρο με μηνιαία αντιμισθία. Σε περίπτωση επείγουσας περίπτωσης, αν υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή, ο Δήμαρχος μπορεί να λάβει μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων του Δήμου υποβάλλοντας στη συνέχεια την απόφαση του στην Δημαρχιακή Επιτροπή για έγκριση. Η άδεια ή η έγκριση της Δημαρχιακής Επιτροπής ερευνάται αυτεπάγγελτα. Ωστόσο η έλλειψη αυτή είναι δεκτική θεραπείας αναδρομικά με την έγκριση των ενεργειών και πράξεων του Δημάρχου εκ των υστέρων. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 221, 222 ΚΠολΔ με την άσκηση της αγωγής, σύμφωνα με το αρθρ. 215, η κατάθεση της αγωγής έχει ως συνέπεια την εκκρεμοδικία. Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία και όσο διαρκεί, δεν μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. Αν δε ασκηθεί άλλη αγωγή, ανταγωγή ή κύρια παρέμβαση για την ίδια επίδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκαση της, ωστόσο περατωθεί η πρώτη δίκη. Η αναστολή επιβάλλεται εκ του νόμου χάριν οικονομίας χρόνου και δαπάνης και προς αποφυγή εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων. Η εκκρεμοδικία λήγει είτε με την έκδοση οριστικής αποφάσεως, είτε με την κατάργηση της δίκης κατά τα αρθρ. 293-299 ΚΠολΔ. Με την παραίτηση από το δικόγραφο εκ μέρους του ασκήσαντα αυτό λήγει η εκκρεμοδικία (αρθρ. 294, 295, 297 ΚΠολΔ). Η παραίτηση μπορεί να γίνει είτε με δήλωση του διαδίκου κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά, είτε με δικόγραφο, που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτούμενου (αρθρ. 297 ΚΠολΔ). Η ένσταση της εκκρεμοδικίας, η οποία για να υπάρχει ως αρνητική προϋπόθεση, απαιτείται να υπάρχει ταυτότητα διαδίκων και ταυτότητα διαφοράς, είναι προνομιακή εξ' απόψεως του αξιώματος του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι (269 ΚΠολΔ) και μπορεί να προταθεί σε κάθε στάση της δίκης της πρωτόδικης ή κατ' έφεση, χωρίς να ασκεί επιρροή σε πιο βαθμό εκκρεμεί η πρώτη δίκη. Όμως θα πρέπει να προταθεί στο Δικαστήριο της ουσίας. Αν η ένσταση προτάθηκε, χωρίς να αναφέρεται, ότι δεν χώρισε παραίτηση από το δικόγραφο αυτής και πολύ περισσότερο χωρίς να προβάλλεται ένσταση εκκρεμοδικίας, δεν δίνει λαβή στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, να διαπιστώσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της εκκρεμοδικίας. Θεωρείται δε, ότι ο διάδικος δεν εναντιώνεται ρητά την άσκηση της νέας αγωγής, ανακοπής κ.λπ. (ΑΠ 436/2003, 903/2001). Εκκρεμοδικία δημιουργεί και η κατάθεση της ανακοπής (Μπέη ΚΠολΔ σελ. 990).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 934, 954, 982, 983, 986, 987,
Νόμοι: 3463/2006, άρθρ. 103,

Κατάσχεση - Κατάσχεση εις χείρας τρίτου

Δικαστήριο: Εφετείο Αθηνών

Αριθμός απόφασης: 5998

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης εκ μέρους του δημοσίου. Ανακοπή τρίτου.

- Η επιβολή κατασχέσεως χρηματικής απαιτήσεως στα χέρια τρίτου συνεπάγεται την άμεση αναγκαστική από τον νόμο εκχώρηση στον κατασχόντα της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, και την υποχρέωση του τρίτου να καταβάλει το σχετικό ποσό στον κατασχόντα μέσα σε οκταήμερη προθεσμία. Ο τρίτος με την κατάσχεση καθίσταται κατευθείαν οφειλέτης του κατασχόντος, με την προϋπόθεση της καταφατικής δηλώσεως αυτού (του τρίτου), είτε της δικαστικής παραδοχής της ανακοπής του άρθρου 34 του ΚΕΔΕ (σε συνδ. με άρθ. 986 ΚΠολΔ), κατά της τυχόν αρνητικής ή ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου. Η παράλειψη του τρίτου, στον οποίο κοινοποιήθηκε το κατασχετήριο, προς υποβολή αρνητικής δηλώσεως, έχει ως επακόλουθο τη δημιουργία πρόσθετης ενοχής του για την εξασφάλιση της οφειλής του καθ' ου η κατάσχεση, σύμφωνα με το άρθρο 33 του Κώδικα αυτού. Στην περίπτωση αυτήν ο τρίτος μπορεί να προσβάλει το τεκμήριο, που δημιουργείται συνεπεία της εν λόγω παραλείψεως βάσει του άρθρου 33 ΚΕΔΕ, με ανακοπή στηριζόμενη στα άρθρα 583 - 585 του ΚΠολΔ, στην οποία μπορεί να επικαλείται μόνο παραλείψεις του κατασχετηρίου ως προς τα αναφερόμενα στα άρθρα 30 ΚΕΔΕ ή 983 ΚΠολΔ στοιχεία, σύμφωνα με τη συμπληρωματικά εφαρμοζόμενη διάταξη του άρθρου 987 του τελευταίου κώδικα (ΑΠ 141/2004, ΝοΒ 52. 1559 και ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 221/1976, ΝοΒ 24. 769 και Βαθρακοκοίλης, ΕρμΝομΚΠολΔ, άρθρο 987 παρ. 6).

- Στις δίκες που ανοίγονται μεταξύ του κατασχόντος Δημοσίου και του τρίτου με την ανακοπή του τελευταίου κατά της σε βάρος του κατασχέσεως, το αντικείμενο της διαφοράς που εισάγεται στο δικαστήριο ανήκει στην ύλη του ιδιωτικού δικαίου, όταν αντικείμενο της κατασχέσεως στα χέρια του τρίτου είναι ιδιωτική απαίτηση, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτήν ο τίτλος της νέας διοικητικής εκτελέσεως κατά του τρίτου, που συγκροτείται από τον τίτλο της αρχικής κατασχέσεως στα χέρια αυτού (κατασχετήριο) μαζί με την έκθεση της κοινοποίησεως αυτού στον ίδιο (τον τρίτο) αποδεικνύει ιδιωτική αξίωση, η οποία και αποτελεί πλέον την υποκείμενη της διοικητικής εκτελέσεως έννομη σχέση, είναι δε αδιάφορο ότι η απαίτηση του Δημοσίου έναντι του αρχικού οφειλέτη του προέρχεται από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου. Τούτου δοθέντος και ενόψει της αμέσως προηγούμενης παραδοχής (Ι) οι διαφορές αυτές παρά το ότι δημιουργούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας της διοικητικής εκτελέσεως υπάγονται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. ad hoc ΔΕφΑθ 4717/2000, ό.π., και Μπρίνια, Διοικητική Εκτέλεση, σ. 526 και σημ. 30). Η ίδια δε λύση παγίως δίδεται στην ανάλογη περίπτωση ανακοπής του Δημοσίου κατά της εμπρόθεσμης αρνητικής δηλώσεως του τρίτου, στα χέρια του οποίου κατασχέθηκε ιδιωτική απαίτηση του αρχικού οφειλέτη του Δημοσίου, η οφειλή του οποίου προερχόταν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου (βλ. ΑΕΔ 1/1991, Δ 22.628 και ΕλΔνη 32.1480, ΑΠ 325/2008, ΑΠ 141/2004, ΝοΒ 52. 1559, ΑΠ 10/1995, ΕλΔνη 37. 105, ΕφΑθ 1930/2007, ΕφΑΔ 2008. 365, ΕφΑθ 151/2007, αδημοσίευτη, ΕφΑθ 3049/1994, ΕλΔνη 36. 673, ΕφΑθ 1786/1994, ΕλΔνη 37. 402, ΕφΑθ 3416/1990, ΕλΔνη 32. 1026, πλειοψηφία).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 583, 584, 585, 986,

ΝΔ: 356/1974, άρθ. 30, 32,
Νόμοι: 1406/1983,
Δημοσίευση: ΕΠολΔ 2009, σελίδα 214

Κατάσχεση - Κατάσχεση περιουσίας Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Θηβών

Αριθμός απόφασης: 50

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Κατάσχεση σε βάρος ΟΤΑ. Κατάσχεση εις χείρας τρίτου.

- Η περιουσία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως (ΟΤΑ) διακρίνεται στα πράγματα (ενσώματα αντικείμενα), τα οποία έχουν ως προορισμό να εξυπηρετούν δια της χρήσεώς των δημόσιους κλπ σκοπούς, και στην ιδιωτική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία εμμέσως μόνον δια της αξίας ή των προσόδων τους παρέχουν στους ΟΤΑ οικονομικά μέσα για την αντιμετώπιση των αναγκών και την λειτουργία τους (ΟλΑΠ 17/2002ΕλΔνη 43.1009). Εξ άλλου, κατά την διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 Ν. 3068/2002, "η αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών ΝΠΔΔ γίνεται με κατάσχεση της ιδιωτικής περιουσίας αυτών. Αποκλείεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή απαιτήσεων χρηματικού ή μη αντικειμένου το οποίο έχει ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημοσίου σκοπού".

Διατάξεις:

Νόμοι: 3068/2002, άρθ. 4,

Δημοσίευση: Δ 2008, σελίδα 532, σχολιασμός Κώστας Μπέης

Κατάσχεση - Κατάσχεση περιουσίας Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 2354

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- **Κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ΟΤΑ.**

- Η περιουσία των ΟΤΑ διακρίνεται : α) στα πράγματα (ενσώματα αντικείμενα) που έχουν ως προορισμό να εξυπηρετούν με τη χρήση τους δημοτικούς ή κοινοτικούς σκοπούς και β) στην ιδιωτική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που έμμεσα μόνο, με την αξία ή τις προσόδους τους, παρέχουν στους ΟΤΑ οικονομικά μέσα για την αντιμετώπιση των αναγκών τους και τη λειτουργία τους. Η "ιδιωτική περιουσία" των ΟΤΑ υπόκειται στους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και είναι υπέγγυα στους δανειστές των, οι οποίοι μπορούν να την κατασχέσουν αναγκαστικά (άρθρο 4 παρ.1 του Ν. 3068/2002). Αντίθετα, τα πράγματα που ανήκουν στη "δημόσια περιουσία" είναι εκτός συναλλαγής και δεν μπορούν να υποθηκευθούν ή ενεχυριασθούν ή κατασχεθούν από τους δανειστές. Από τα ακίνητα που ανήκουν σε ΟΤΑ εμπίπτουν στη "δημόσια" περιουσία του και επομένως είναι ακατάσχετα εκείνα μόνο που είναι καθιερωμένα, κατάλληλα και αναγκαία για την άμεση εξυπηρέτηση με τη χρήση τους δημοτικού σκοπού, πράγμα που κρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, όπως είναι και το δημοτικό κατάστημα που προορίζεται και χρησιμοποιείται για τη στέγαση των διοικητικών υπηρεσιών του Δήμου, σκοπός που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Περί Δήμων και Κοινοτήτων (άρθρα 96 και 102 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων), οι οποίες εξειδικεύουν την επιταγή του άρθρου 102 παρ. 1 του Συντάγματος, που ρυθμίζει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Τυχόν αποστέρηση των ΟΤΑ από τη δυνατότητα χρήσης των πραγμάτων

που απαρτίζουν τη δημόσια περιουσία τους θα διατάρασσε την ομαλή λειτουργία της δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας, γι' αυτό δε τον λόγο ο νόμος (άρθρο 966 ΑΚ) κατέστησε τα πράγματα αυτά "εκτός συναλλαγής", με συνέπεια να απαγορεύεται, λόγω αυτής της ιδιότητάς τους, η αναγκαστική κατάσχεσή τους (ΟλΑΠ 17/2002).

Διατάξεις:

ΑΚ: 966,

Νόμοι: 3068/2002, άρθ. 4,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * Ελληνική 2011, σελίδα 114

Κατάσχεση - Κατάσχεση περιουσίας Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 758

Έτος: 2010

Σύντομη Περίληψη:

- Κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ΟΤΑ. Αίτηση αναστολής.

- Η περιουσία των ΟΤΑ διακρίνεται: α) στα πράγματα (ενσώματα αντικείμενα) που έχουν ως προορισμό να εξυπηρετούν με τη χρήση τους δημοτικούς ή κοινοτικούς σκοπούς και β) στην ιδιωτική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που έμμεσα μόνο, με την αξία ή τις προσόδους τους, παρέχουν στους Ο.Τ.Α. οικονομικά μέσα για την αντιμετώπιση των αναγκών τους και τη λειτουργία τους. Η «ιδιωτική περιουσία» των ΟΤΑ υπόκειται στους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και είναι υπέγγυα στους δανειστές των ΟΤΑ. Αντίθετα, τα πράγματα που ανήκουν στη «δημόσια περιουσία» είναι εκτός συναλλαγής και δεν μπορούν να υποθηκευτούν ή ενεχυριαστούν ή κατασχεθούν από τους δανειστές. Στην «ιδιωτική περιουσία» των Ο.Τ.Α. περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, άσχετα από την αιτία γέννησής τους, είτε δηλαδή ανάγεται στο ιδιωτικό είτε στο δημόσιο δίκαιο. Τα χρηματικά ποσά (έσοδα) από τις απαιτήσεις αυτές εγγράφονται στον προϋπολογισμό των ΟΤΑ, οι οποίοι και έχουν την ευχέρεια να τα αυξάνουν μονομερώς, προκειμένου να επαρκούν για τις χρηματικές ανάγκες τους. Αυτή είναι και η βασική διαφορά από τη «δημόσια περιουσία», διότι τα πράγματα που περιλαμβάνονται σ' αυτήν είναι ατομικώς προσδιορισμένα, εξυπηρετούν το δημοτικό ή κοινοτικό σκοπό με τη «χρήση» τους και δεν είναι δεκτικά μονομερούς επαύξησης. Τυχόν αποστέρηση των ΟΤΑ από τη δυνατότητα χρήσης των πραγμάτων που απαρτίζουν τη δημόσια περιουσία τους θα διατάρασσε την ομαλή λειτουργία της δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας, γι' αυτό δε τον λόγο ο νόμος κατέστησε τα πράγματα αυτά «εκτός συναλλαγής», με συνέπεια να απαγορεύεται, λόγω αυτής της ιδιότητάς τους, η αναγκαστική κατάσχεση τους. Δεν συντρέχουν όμως οι λόγοι αυτοί ώστε να χωρήσει αναλογική εφαρμογή του άρθρου 966 ΑΚ, στις απαιτήσεις των ΟΤΑ, έστω κι αν αυτές προέρχονται από φόρους ή τέλη, διότι δεν πρόκειται για ορισμένα ατομικώς προσδιορισμένα «πράγματα», αλλά για έσοδα, τα οποία περιέρχονται στους ΟΤΑ αορίστως, χωρίς αντιστοιχία συγκεκριμένων εσόδων προς συγκεκριμένες δαπάνες, υπέρ των εν γένει σκοπών των ΟΤΑ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η εξόφληση των προς τρίτους οφειλών των ΟΤΑ από οποιαδήποτε αιτία. Τα έσοδα δε των ΟΤΑ από φόρους και τέλη αποτελούν το μέγιστο τμήμα των εν γένει εσόδων τους. Επομένως αν αυτά ήταν ακατάσχετα, η δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης κατά των ΟΤΑ θα απέβαλλε κάθε σχεδόν περιεχόμενο (ΟλΑΠ 17/2002 Δ2003.102, ΑΠ 2354/2009).

Διατάξεις:

ΑΚ: 966,

ΚΠολΔ: 686 επ., 933, 938,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Κατάσχεση - Κατάσχεση περιουσίας Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ**Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης****Αριθμός απόφασης: 16451****Έτος: 2010****Σύντομη Περίληψη:**

- Κατάσχεση σε βάρος ΟΤΑ.

- Η περιουσία των ΟΤΑ διακρίνεται α) στα πράγματα (ενσώματα αντικείμενα) που έχουν ως προορισμό να εξυπηρετούν με τη χρήση τους δημοτικούς ή κοινοτικούς σκοπούς και β) στην ιδιωτική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που έμμεσα μόνο με την αξία ή τις προσόδους τους, παρέχουν στους ΟΤΑ οικονομικά μέσα για την αντιμετώπιση των αναγκών τους και τη λειτουργία τους. Η «ιδιωτική περιουσία» των ΟΤΑ υπόκειται στους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και είναι υπέγγυα στους δανειστές των ΟΤΑ. Αντίθετα, τα πράγματα που ανήκουν στη «δημόσια περιουσία» είναι εκτός συναλλαγής και δεν μπορούν να υποθηκευτούν ή ενεχυριαστούν ή κατασχεθούν από τους δανειστές. Τα πράγματα αυτά δε που περιλαμβάνονται στη «δημόσια περιουσία» είναι ατομικώς προσδιορισμένα, εξυπηρετούν το δημοτικό ή κοινοτικό σκοπό με τη «χρήση» τους και δεν είναι δεκτικά μονομερούς επαύξησης. Τυχόν δε αποστέρηση των ΟΤΑ από την δυνατότητα χρήσης των πραγμάτων που απαρτίζουν τη δημόσια περιουσία τους θα διατάρασσε την ομαλή λειτουργία της δημοτικής αρχής για αυτό δε το λόγο ο νόμος κατέστησε τα πράγματα αυτά «εκτός συναλλαγής» με συνέπεια να απαγορεύεται λόγω αυτής της ιδιότητάς τους η αναγκαστική κατάσχεσή τους (ΟΛΑΠ 17/2002).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 933, 934,

Νόμοι: 3463/2006, άρθ. 86, 103,

Δημοσίευση: INLAW 2010**Κατάσχεση - Κατάσχεση περιουσίας Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ****Δικαστήριο: Μονομελές Πρωτοδικείο Αλεξανρουπόλεως****Αριθμός απόφασης: 282****Έτος: 2011****Σύντομη Περίληψη:**

- Κατάσχεση σε βάρος ΟΤΑ. Ποια περιουσιακά δεν κατάσχονται. Ανακοπή. Αίτηση αναστολής.

- Κατά τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 3068/2002 (ΦΕΚ Α -274), «το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει», ενώ με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, όπως προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν. 3301/2004, (ΦΕΚ Α' 263/23.12.2004), ορίζεται ότι «δεν είναι δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του παρόντος και δεν εκτελούνται οι εκτελεστοί τίτλοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις των εδαφίων γ' - ζ' της παρ. 2 του άρθρου 904 ΚΠολΔ πλην των κηρυχθεισών εκτελεστών αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων».

- Στο κανονιστικό περιεχόμενο του καθιερούμενου από τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, θεμελιώδους δικαιώματος της δικαστικής προστασίας, περιλαμβάνεται, εκτός από την οριστική και προσωρινή δικαστική

προστασία και η αναγκαστική εκτέλεση, ως ισότιμη μορφή δικαστικής προστασίας και ως αναγκαία αυτοτελής δικονομική προέκταση του ουσιαστικού δικαιώματος και όχι αποκλειστικά ως προέκταση κάποιας διαγνωστικής διαδικασίας. Έτσι, με τις ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες υπερισχύουν των διατάξεων του Ν. 3068/2002, δεν κατοχυρώνεται απλώς η εκτελεστότητα των δικαστικών αποφάσεων, αλλά η αναγκαστική εκτέλεση, ως έκφραση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας. Τούτο έχει την έννοια ότι η αναγκαστική εκτέλεση, ως αντικείμενο του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας, αφορά στην υποχρέωση της πολιτείας όπως, προς αποτροπή της αυτοδικίας, παρέχει, με τα αρμόδια όργανα της, την προσήκουσα συνδρομή, για τη λήψη των εξαναγκαστικών εκείνων μέσων, ώστε να διαμορφωθεί η κατά νόμο αποκατάσταση κατά τρόπο συνάδοντα με το περιεχόμενο της ενσαρκούμενης στον εκτελεστό τίτλο ουσιαστικής αξίωσης. Είναι δε αδιάφορο το θεμέλιο στο οποίο στηρίζεται αυτή η μετάβαση: είτε δηλαδή η αναγκαστική εκτέλεση διεξάγεται με βάση εκτελεστό τίτλο, που είναι δικαστική (ή διαιτητική) απόφαση είτε με βάση τους άλλους αναφερόμενους στα άρθρα 904, 905 του ΚΠολΔ εκτελεστούς τίτλους, γιατί η έννομη τάξη δεν αρκεί να αναγνωρίζει απλώς δικαιώματα, αλλά πρέπει και να εξασφαλίζει και τον τρόπο αναγκαστικής ικανοποίησης τους (πραγμάτωσης του δικαιώματος), για την ύπαρξη και το περιεχόμενο των οποίων τα ενδιαφερόμενα μέρη, σε περίπτωση αμφισβήτησης, μπορούν να προσφύγουν στη δικαστική διάγνωση, είτε πριν, είτε μετά την έναρξη της εκτελεστικής διαδικασίας. Κατά συνέπεια επιτρέπεται αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου και των λοιπών νομικών προσώπων, στα οποία έχουν επεκταθεί τα προνόμια αυτού, για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, που πηγάζουν από κάθε αιτία, με βάση τους αναφερόμενους στον ΚΠολΔ εκτελεστούς τίτλους (άρθρα 904, 905), ενόψει και της δυνατότητας καθοριστικής επέμβασης της δικαιοδοτικής λειτουργίας στις περιπτώσεις, που αναφύονται αμφισβητήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης. Από τους ως άνω κανόνες δικαίου, που καθιερώνουν την αποτελεσματική δικαστική προστασία, έπεται ότι δεν εφαρμόζεται η παραπάνω διάταξη του άρθρου 1 εδ. τελευτ. του Ν. 3068/2002, όπως προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν. 3301/2004. Κατ' ακολουθίαν υπάρχει υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται και στους ανωτέρω εκτελεστούς τίτλους, αφού παρέχεται η δυνατότητα υλοποίησης αυτών με την αναγκαστική εκτέλεση τους, κατ' εφαρμογή της εγγυώμενης από τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ πραγμάτωσης των προβλεπόμενων από την έννομη τάξη δικαιωμάτων (βλ. ΕφΑθ 137/2007 ΝοΒ 55.1143).

- Η περιουσία των ΟΤΑ διακρίνεται: α) στα πράγματα (ενσώματα αντικείμενα), που έχουν ως προορισμό να εξυπηρετούν με τη χρήση τους δημοτικούς ή κοινοτικούς σκοπούς και β) στην ιδιωτική περιουσία, η οποία περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που έμμεσα μόνο, με την αξία ή τις προσόδους τους, παρέχουν στους ΟΤΑ οικονομικά μέσα, για την αντιμετώπιση των αναγκών τους και τη λειτουργία τους. Η «ιδιωτική περιουσία» των ΟΤΑ υπόκειται στους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και είναι υπέγγυα στους δανειστές των, οι οποίοι μπορούν να την κατασχέσουν αναγκαστικά (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 3068/2002). Αντίθετα, τα πράγματα που ανήκουν στη «δημόσια περιουσία» είναι εκτός συναλλαγής και δεν μπορούν να υποθηκευθούν ή ενεχυριασθούν ή κατασχεθούν από τους δανειστές. Από τα ακίνητα που ανήκουν σε ΟΤΑ εμπίπτουν στη «δημόσια» περιουσία του και επομένως είναι ακατάσχετα εκείνα μόνο που είναι καθιερωμένα, κατάλληλα και αναγκαία για την άμεση εξυπηρέτηση με τη χρήση τους δημοτικού σκοπού, πράγμα που κρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, όπως είναι και το δημοτικό κατάστημα που προορίζεται και χρησιμοποιείται για τη στέγαση των υπηρεσιών του Δήμου, σκοπός που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα της Αυτοδιοίκησης και της

Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οι οποίες εξειδικεύουν την επιταγή του άρθρου 102 παρ. 1 του Συντάγματος, που ρυθμίζει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Τυχόν αποστέρηση των ΟΤΑ από τη δυνατότητα χρήσης των πραγμάτων, που απαρτίζουν τη δημόσια περιουσία τους θα διατάρασσε την ομαλή λειτουργία της δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας, γι' αυτό δε τον λόγο ο νόμος (άρθρο 966 ΑΚ) κατέστησε τα πράγματα αυτά «εκτός συναλλαγής», με συνέπεια να απαγορεύεται, λόγω αυτής της ιδιότητας τους, η αναγκαστική κατάσχεση τους (ΑΠ 2354/2009).

Διατάξεις:

ΑΚ: 966,

ΚΠολΔ: 686 επ, 904, 933, 934, 938,

Νόμοι: 3068/2002, άρθ. 1,

Νόμοι: 3301/2004, άρθ. 20,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Ομοδικία - Αναγκαστική ομοδικία

Δικαστήριο: Εφετείο Λάρισας

Αριθμός απόφασης: 166

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Καταδολίευση δανειστών. Αναγκαστική ομοδικία εναγομένων.

- Με τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 1 του ΚΠολΔ ορίζεται ότι όταν, πλην άλλων, εξαιτίας των περιστάσεων που συνοδεύουν την υπόθεση, δεν μπορούν να υπάρξουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι στους ομοδίκους, οι πράξεις του καθενός ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους, οι δε ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσεπικληθεί, αν δεν παραστούν, θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται. Αναγκαστική ομοδικία, κατά την τελευταία διάταξη υπάρχει και στην περίπτωση, κατά την οποία ο δανειστής ασκώντας την αγωγή του άρθρου 939 του ΑΚ για διάρρηξη της απαλλοτρίωσης που έγινε προς βλάβη του από τον οφειλέτη του, ενάγει τον τελευταίο και τον τρίτο, στον οποίο διατέθηκε το περιουσιακό του στοιχείο, διότι στην περίπτωση αυτή δεν είναι νοητή η έκδοση αντίθετων αποφάσεων απέναντι στους ομοδίκους αυτούς (ΑΠ 1230/2008, ΑΠ 31/1993, 217/1981 ΕφΑθ 6240/2003 ΕλΔνη 2004.560, 656).

- Στην παρ. 4 του ως άνω άρθρου 76 του αυτού ΚΠολΔ ορίζεται ότι η άσκηση των ένδικων μέσων από κάποιον από τους ομοδίκους της παρ. 1 έχει αποτελέσματα και για τους άλλους. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αν κάποιος αναγκαίος ομόδικος ασκήσει ένδικο μέσο, θεωρούνται εκ του νόμου ότι άσκησαν αυτό και οι ομόδικοι εκείνου παρόλο που αδράνησαν, έστω και αν έχει παρέλθει ως προς αυτούς η προθεσμία άσκησης του ενδίκου μέσου. Στην περίπτωση αυτή, οι ομόδικοι που δεν άσκησαν το ένδικο μέσο, πρέπει να καλούνται στη συζήτηση αυτού (άρθρα 76 παρ. 3, 110 ΚΠολΔ) και, αν δεν εμφανισθούν αυτόκλητα, κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση του ενδίκου μέσου για όλους (ΑΠ 554/2005, ΑΠ 82/1981 ΝοΒ 29.1262, ΕφΑθ 9775/2002 ΝοΒ 2003.1237, ΕφΔωδ 212/2006, ΕφΑθ 892/2002 ΕλΔνη 2005.904, ΕφΠειρ 493/1997 ΕλΔνη 1997.1900, ΕφΑθ 1704/1994 ΝοΒ 1995.62, αριθ 222, Ε. Βαθρακοκοίλη Κώδ. Πολ. Δικ. άρθρο 76 αριθ. 13,28).

Διατάξεις:

ΑΚ: 939,

ΚΠολΔ: 76,

Δημοσίευση: INLAW 2011

Πλειστηριασμός - Γενικά

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 280

Έτος: 2011

Σύντομη Περίληψη:

- Πλειστηριασμός. Επικαρπία.

- Κατά τη διάταξη του αρθρ. 1166 ΑΚ η επικαρπία, εφόσον δεν ορίστηκε διαφορετικά, είναι αμεταβίβαστη, η άσκηση της όμως μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλον για χρόνο που δεν υπερβαίνει τη διάρκεια της επικαρπίας, με την επιφύλαξη της διάταξης του αρθρ. 1164 ΑΚ, που δεν αφορά πάντως την παρούσα υπόθεση. Κατά την έννοια αυτή η άσκηση της επικαρπίας, ως αυτοτελές ενοχικό δικαίωμα, υπόκειται με τη μορφή του ειδικού περιουσιακού στοιχείου σε κατάσχεση κατά τις διατάξεις των αρθρ. 1022 επ. ΚΠολΔ. Σε κατάσχεση όμως υπόκειται και η ίδια η επικαρπία ως εμπράγματο δικαίωμα προσωπικής δουλειάς, έστω και αν πρόκειται για αμεταβίβαστη επικαρπία, όπως αυτό συνάγεται από το αρθρ. 992 ΚΠολΔ, που δεν περιορίζει τα δυνάμενα να κατασχεθούν εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο, σε συνδυασμό με το αρθρ. 1259 ΑΚ, που ορίζει ότι η υποθήκη αποκτάται μόνο σε ακίνητα που μπορούν να εκποιηθούν, καθώς και στην επικαρπία τέτοιων ακινήτων, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Εφόσον δηλαδή η επικαρπία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο υποθήκης, άρα και αναγκαστικής εκποίησης υπέρ του ενυπόθηκου δανειστή, αποτελεί για την ταυτότητα του νομικού λόγου αντικείμενο κατάσχεσης από όλους τους δανειστές του επικαρπωτή και όχι μόνον από τους ενυπόθηκους. Έτσι ο χαρακτήρας της επικαρπίας ως αμεταβίβαστου κατ' αρχήν δικαιώματος, δεν εμποδίζει την ανεξάρτητη από τη θέληση του επικαρπωτή αναγκαστική μεταβίβαση της επικαρπίας, που επέρχεται με τον πλειστηριασμό της κατά το αρθρ. 1005 παρ. 1 ΚΠολΔ, στην έκταση βέβαια και για το χρόνο που θα μπορούσε να διατηρηθεί και στο πρόσωπο του αρχικού επικαρπωτή, αφού με τον πλειστηριασμό ο υπερθεματιστής δεν μπορεί να αποκτήσει περισσότερα δικαιώματα από εκείνα του δικαιιοπαρόχου του. Συνεπώς εφόσον κατά το αρθρ. 1167 ΑΚ η επικαρπία, αν δεν ορίστηκε διαφορετικά, αποσβήνεται με το θάνατο του επικαρπωτή και ο υιός κύριος αποκτά πλήρη την κυριότητα, αποσβήνεται έκτοτε η επικαρπία και για αυτόν που την απέκτησε με τη διαδικασία του αναγκαστικού πλειστηριασμού.

Διατάξεις:

ΑΚ: 1005, 1164, 1166, 1259,

ΚΠολΔ: 992, 1022 επ.,

Δημοσίευση: INLAW 2011 * ΕφΑΔ 2011, σελίδα 887, σχολιασμός Δημήτριος Μηχιώτης * ΕλλΑνη 2011, σελίδα 762

Πλειστηριασμός - Διανομή του πλειστηριάσματος

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 2353

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Διανομή του πλειστηριάσματος. Συνέχιση πλειστηριασμού. Δικαιώματα αναγγελθέντων δανειστών. Προάσπιση των συμφερόντων τους. Παράβαση κανόνα δικαίου. Έλλειψη νόμιμης βάσης.

- Κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθμ. 1 και 19 ΚΠολΔ ιδρύονται, αντιστοίχως, λόγοι αναιρέσεως, αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου και αν η απόφαση δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης.

- Κατά το άρθρο 1006 παρ. 4 εδ. α ΚΠολΔ "αν η απαίτηση του δανειστού που αναγγέλλεται στηρίζεται σε τίτλο εκτελεστό, η αναγγελία έχει τα ίδια αποτελέσματα με την κατάσχεση, εφόσον επιδοθεί και στον υποθηκοφύλακα της περιφέρειας όπου

βρίσκεται το κατασχεμένο και αφότου αυτό σημειωθεί στο περιθώριο της εγγραφής της κατάσχεσης". Από την γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής και της αντίστοιχης, για την κατάσχεση κινητών πραγμάτων, του άρθρου 972 παρ. 2 εδ. β ΚΠολΔ και υπό το φως του νομοθετικού σκοπού αυτών-εγκειμένου στη διασφάλιση της θέσης και στην προάσπιση των συμφερόντων των αναγγελλομένων δανειστών έναντι του δόλιου οφειλέτη από τους κινδύνους συμπαιγνίας του τελευταίου και του επισπεύδοντος, η οποία, ενόψει του συστήματος απαγόρευσης των πολλαπλών κατασχέσεων θα είχε ως αποτέλεσμα την εξαναγκασμένη αδράνεια και απραξία των άλλων δανειστών - προκύπτει ότι, αν ο δανειστής που επέσπευσε την εκτέλεση και επέβαλε την κατάσχεση, δεν συνεχίζει την περαιτέρω διαδικασία για οποιοδήποτε λόγο, όπως είναι και η αναστολή εκτελεστότητας του σχετικού εκτελεστού τίτλου, τότε μπορεί να συνεχισθεί η εκτέλεση και η διαδικασία του πλειστηριασμού των κατασχεθέντων πραγμάτων με πρωτοβουλία άλλου δανειστή, που ανήγγειλε την απαίτησή του με βάση εκτελεστό τίτλο.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 559 αριθ. 1, 559 αριθ. 19, 972, 1006,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 118

Πλειστηριασμός - Κατάταξη απαιτήσεων

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 2352

Έτος: 2009

Σύντομη Περίληψη:

- Κατάταξη απαιτήσεων. Γενικά και ειδικά προνόμια. Συρροή γενικών και ειδικών προνομίων.
- Με την παράγραφο 1 του άρθρου 977 ΚΠολΔ ρυθμίζεται κατά πρώτον η σειρά ικανοποιήσεως σε περίπτωση συνδρομής των γενικών και ειδικών προνομίων των άρθρων 975 και 976, αντίστοιχα, δίδεται δε το προβάδισμα στα γενικά προνόμια του άρθρου 975. Η ρύθμιση αυτή έχει την έννοια ότι στο υπό διανομή πλειστηρίασμα, δηλαδή αυτό που απέμεινε μετά την αφαίρεση των εξόδων εκτελέσεως και, προκειμένου για ακίνητα, του φόρου μεταβιβάσεως, πρέπει να καταταγούν πρώτα οι προνομιακές απαιτήσεις του άρθρου 975 (πρώτη κατηγορία), το τυχόν δε περίσσευμα να διατεθεί για την κατάταξη των προνομιακών απαιτήσεων του άρθρου 976 (δεύτερη κατηγορία).
- Κατά τα άρθρα 977 παρ. 1 εδ. β' και 1007 παρ. 1 εδ. α', β' σε περίπτωση συνδρομής απαιτήσεων με γενικό προνόμιο (975) και απαιτήσεων του άρθρου 976 αριθ. 1 και 2, το πλειστηρίασμα χωρίζεται στο ένα τρίτο (1/3) και στα δύο τρίτα (2/3). Από το ένα τρίτο ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 975, ενώ τα δύο τρίτα διατίθενται για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθ. 1 και 2. Αν υπάρχει περίσσευμα από το ένα τρίτο, αυτό διατίθεται για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της δεύτερης κατηγορίας (δηλ. των δύο τρίτων), που ενδεχομένως δεν ικανοποιήθηκαν. Αν υπάρχει περίσσευμα από τα δύο τρίτα, αυτό διατίθεται, αντιστρόφως, για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της πρώτης κατηγορίας (δηλαδή του ενός τρίτου). Εξάλλου, η σε κάθε περίπτωση σύμμετρη των απαιτήσεων κατάταξη δεν έχει την έννοια της κατά κεφαλήν κατατάξεως, όπως αφήνεται να εννοηθεί από τη χρήση της εκφράσεως αυτής, αλλά υποδηλώνει ικανοποίηση ανάλογη με το μέγεθος της απαιτήσεως του κάθε δανειστή. Δηλαδή, η έκταση της κατατάξεως συναρτάται με το μέγεθος καθεμιάς απαιτήσεως και το υπό διανομή γι' αυτό πλειστηρίασμα. Το ποσό που ικανοποιείται συμμέτρως ευρίσκεται με την απλή μέθοδο των τριών, και ειδικότερα με το γινόμενο του πλειστηριάσματος επί το κλάσμα, που έχει ως αριθμητή όχι το συνολικό ποσό της αναγγελλθείσας απαιτήσεως

του δανειστή αλλά το ποσό της εκάστοτε απαιτήσεώς του και ως παρονομαστή όχι το άθροισμα των αναγγελθεισών απαιτήσεων των δανειστών, αλλά το υπόλοιπο των απαιτήσεων των που απομένει μετά την τυχόν ικανοποίηση των ειδικών προνομιούχων δανειστών του άρθρου 976 ΚΠολΔ. Έτσι, στην περίπτωση που η απαίτηση ενός δανειστή είναι εξασφαλισμένη με γενικό προνόμιο (άρθρο 975 ΚΠολΔ), συγχρόνως δε ένα μέρος αυτής έχει και ειδικό προνόμιο επί του πλειστηριασθέντος πράγματος κατά το άρθρο 976 αριθ. 1 και 2 ΚΠολΔ και κατά το μέρος αυτό ικανοποιείται πλήρως από τα 2/3 του πλειστηριάσματος, τότε, για το υπόλοιπο (και μόνο για το υπόλοιπο) της απαίτησής του, ο δανειστής αυτός πρέπει να καταταγεί στον πίνακα και να ικανοποιηθεί συμμετρως με τους άλλους γενικούς προνομιούχους δανειστές του άρθρου 975 ΚΠολΔ εκ του 1/3 του πλειστηριάσματος. Αντίθετη, εκδοχή, κατά την οποία ο εν λόγω δανειστής, θα ικανοποιείτο πλήρως ή θα ελάμβανε το σύνολο των 2/3 του πλειστηριάσματος (ως έχων ειδικό προνόμιο) και συγχρόνως θα συμμετείχε στη διανομή και του 1/3 του πλειστηριάσματος, ως γενικός προνομιούχος, με το σύνολο της αρχικής απαίτησής του, θα οδηγούσε στο άτοπο της υπερικανοποίησής του, αφού για ένα και το αυτό μέρος της όλης απαίτησης θα συνέτρεχε και πλήρης ικανοποίηση από (ή κατά) τα 2/3 του πλειστηριάσματος και επιπλέον συμμετοχή στο 1/3 αυτού.

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: 974, 975, 976, 977,

Δημοσίευση: INLAW 2009 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 117

Πλειστηριασμός - Κατάταξη απαιτήσεων Δημοσίου

Δικαστήριο: Άρειος Πάγος

Αριθμός απόφασης: 873

Έτος: 2008

Σύντομη Περίληψη:

- Πλειστηριασμός ακινήτου. Το Δημόσιο ως αναγγελθείς γενικός προνομιούχος δανειστής. Δυνατότητα άσκησης ανακοπής, έφεσης και αναίρεσης.
- Από τις διατάξεις των άρθρων 625, 628, 632, 644, 647, 648 και 666 ΕμπΝ σε συνδυασμό προς εκείνες των άρθρων 55, 61, 62 του ΝΔ 356/1974 (ΚΕΔΕ), 972, 975, περ. 2, 977 και 1007 παρ. 1 ΚΠολΔ συνάγεται ότι, σε περίπτωση που με επίσπευση δανειστή πλειστηριάσθηκε ακίνητο του πτωχεύσαντος οφειλέτη, το Δημόσιο, εφόσον αναγγελθεί στον υπάλληλο του πλειστηριασμού ως γενικός προνομιούχος δανειστής του πτωχεύσαντος, και μεν θα καταταγεί στον σχετικό πίνακα μέσω του συνδίκου και όχι ατομικώς, πλην όμως από μόνο το γεγονός αυτό, που υπηρετεί την ανάγκη ικανοποίησης σκοπών της πτωχευτικής διαδικασίας, δεν στερείται της νομιμοποίησης να ασκήσει ή να ασκηθεί κατ' αυτού ανακοπή κατά του πίνακα διανομής του πλειστηριάσματος, είτε έφεση κατά της σχετικής αποφάσεως, είτε αναίρεση κατά της επί της εφέσεως εκδοθείσας αποφάσεως (ΟΛΑΠ 30/1996, 1096/1986).

Διατάξεις:

ΚΠολΔ: άρθ. 559 αριθ. 14, 972, 975, 977, 1007

ΕμπΝ: άρθ. 625, 628, 632, 644, 647, 648, 666

ΝΔ: 356/1974, άρθ. 55, 61, 62

Δημοσίευση: INLAW 2008 * ΧρΙΑ 2009, σελίδα 61 * ΕλλΔνη 2011, σελίδα 119 *

Διδότου 9-11, 10680 Αθήνα, τηλ. 210 3390555, Fax: 210 3637811 e-mail:
info@inlaw.gr